

ผลการวิเคราะห์

ความเป็นมาและสภาพทั่วไปในระยะเริ่มก่อตั้ง

(พ.ศ. 2507-2509)

ประวัติความเป็นมาในการก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น¹

เมื่อปี พ.ศ. 2884 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอินทนิล รัชกาลจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ได้มีคำริที่จะจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยทางราชการ ได้จัดสรรที่ดินชั้นใหญ่มีแม่น้ำแซไหลผ่าน ที่จังหวัด อุบลราชธานี และให้ม.ล. ปิ่น มาลากุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ในขณะนั้นเป็นหัวหน้าคณะสำรวจและทำแผนที่ก่อสร้างมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องหยุดชะงักลง เนื่องจากเกิดสงครามเอเซียมหา

ภายหลังการปฏิวัติของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ คณะปฏิวัติมีนโยบายที่จะพัฒนาภูมิภาคให้เจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม และมุ่งที่จะจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาภูมิภาค จึงได้มีการริ่ขอตั้งโครงการมหาวิทยาลัยภูมิภาค

¹เรียบเรียงจาก มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ที่ระลึกในการเสด็จพระราช
ดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดมหาวิทยาลัยขอนแก่น 20 ธันวาคม 2510 (พระนคร :
โรงพิมพ์สำนักทำเนียบรัฐบาลนครี, 2510), หน้า 72-101. และ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
มหาวิทยาลัยขอนแก่นครบรอบ 10 ปี (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์,
2517).

ในสมัยรัฐบาลจอมพลแปลก พิบูลสงครามขึ้น โดยมีนโยบายที่จะให้มหาวิทยาลัย
ภูมิภาคเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาภูมิภาค ดังนั้นในปี พ.ศ. 2505 จอมพลสฤษดิ์
ชนะวัชร์ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือขึ้น
เพื่อขอความเห็นในเรื่องที่จะจัดตั้งสถาบันการศึกษาวิชาชีพชั้นสูงเพื่อผลิตกำลังคนโดย
เฉพาะสาขาเกษตรกรรมและวิศวกรรม มาเป็นกำลังในการพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ โดยลักษณะของสถาบันจะมีลักษณะเหมือนกับการจัดตั้งวิทยาลัยเกษตรกรรม
และวิศวกรรม (Agriculture and Mechanical College) ใน
สหรัฐอเมริกา และให้ดำเนินการจัดตั้งโดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการประชุมปรากฏว่าที่ประชุมมีมติให้จัดตั้งสถาบันการศึกษา
ชั้นสูงทางเกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ขึ้นที่จังหวัดขอนแก่น โดยแต่งตั้งคณะ
อนุกรรมการอันประกอบด้วย

1. นายอภัย จันทวิมล	ประธานอนุกรรมการ
2. นายกำแหง พลาวงกูร	อนุกรรมการ
3. นายบุญชนะ อัดดากกร	"
4. นายพงษ์ศักดิ์ วรสูนทรโรทก	"
5. นายพิเศษ บัณฑิตพงศ์	"
6. นายจรัล สุนทรสิงห์	"
7. นายเกยูร ดิมทอง	"

เป็นผู้รับผิดชอบในการเตรียมการจัดตั้งสถาบัน ภายหลังได้มีการแต่งตั้งอนุกรรมการ
เพิ่มเติมคือ ม.ล. ถาวร สนิทวงศ์

ในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2505 คณะอนุกรรมการมอบให้นายกำแหง พลาวงกูร
เป็นผู้กราบพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย และคณะอนุกรรมการมีความเห็นชอบให้ใช้ชื่อ
สถาบันแห่งนี้ว่า "สถาบันเทคนิคขอนแก่น (Khon Kaen Institute of
Technology)" ใช้อักษรย่อว่า K.I.T. และขอให้จอมพลสฤษดิ์ ชนะวัชร์เป็น
อธิการบดี และให้เริ่มรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2508

นายบุญชนะ อัครถาวร ได้เสนอให้ขอความช่วยเหลือจากเงินทุนพิเศษสหประชาชาติ โดยขอให้จัดผู้เชี่ยวชาญเข้ามาทำการสำรวจและทำรายงาน และเพื่อให้สอดคล้องกับการขอความช่วยเหลือจากเงินทุนพิเศษสหประชาชาติ จอมพลสฤษดิ์ รัชชศักดิ์จึงมอบให้สภาการศึกษาแห่งชาติเป็นเจ้าของโครงการเสนอขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ และให้อนุกรรมการร่วมกับสภาการศึกษาแห่งชาติ รับผิดชอบการจัดหาสถานที่ทำโครงการและร่างหลักสูตร นอกจากนี้ยังเห็นควรให้เปลี่ยนชื่อสถาบันเป็น "มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"

ในการจัดหาสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัย คณะอนุกรรมการมอบให้นายกำแหง พลังกูร นายพิเศษ บัณฑิตพงศ์ นายจรัล สุนทรสิงห์ และนายเกตุร ลี้มทอง เป็นผู้ดำเนินการและตรวจหา ซึ่งผู้ตรวจหาได้เลือกสถานที่ไว้ 4 แห่ง คือ สถานพยาบาลสีฐาน บ้านเป่าโนนสมบูรณ์ สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ท่าพระ และบ้านคำแก่นคูณ คำบลสำราญ พร้อมกันนี้ นายกำแหง พลังกูร ได้ทำบันทึกย่อเสนอคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับสถานที่ 4 แห่งไว้ดังนี้

1. สถานพยาบาลสีฐาน มีเนื้อที่ 3116 ไร่ 3 งาน 32 $\frac{5}{7}$ ตารางวา เป็นสถานที่ที่อยู่ติดกับถนน การคมนาคมสะดวกเนื่องจากมีถนนใหญ่ลาดยางตัดผ่าน และอยู่ห่างจากตัวเมืองเพียง 3 กิโลเมตร ภายในเนื้อที่มีสิ่งก่อสร้างเป็นเรือนไม้ไผ่ทำเป็นเรือนอำนวยการ 1 หลัง ที่ตรวจและรักษาคนไข้ 1 หลัง บ้านพักสำหรับคนไข้และครอบครัวประมาณ 60-70 หลัง มีคนไข้ 307 คน สิ่งก่อสร้างใหม่มีเรือนไม้หลังยาวสำหรับคนไข้ 2 หลัง สำหรับโรงเรียน 1 หลัง เรือนไม้เล็กๆสำหรับคนไข้และครอบครัว 10-15 หลัง นอกจากนี้ยัง ก่อสร้างสถานที่กันขอตานที่เป็นโรคเรื้อน

ข้อดี เป็นที่ราบ ค่าน้ำมีบึงหรือสระใหญ่ 2 แห่ง เป็นบึงน้ำเค็ม และค่าน้ำหลังมีสระหรือบึงน้ำจืดขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังได้เจาะน้ำบาดาลทำแท้ง (Tank) สำหรับเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อบริโภคภายใน (Domestic Use)

ข้อเสีย บึงหรือสระน้ำเป็นบึงน้ำเค็ม อาจจะทำให้ใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกไม่ได้ จะทำให้เกิดปัญหาในการขาดแคลนน้ำจืดในการอุปโภคและบริโภค

นอกจากนี้ยังมีหมู่บ้านคนเป็นโรคเรื้อนติดกับที่ดินผืนนี้ไปทางทิศตะวันออกอีกประมาณ 200 ครอบครัวย

2. ตำบลบ้านเป้าและโนนสมบูรณ์ อยู่บนถนนมิตรภาพประมาณกิโลเมตรที่ 55 ระหว่างบ้านไร่และขอนแก่น ห่างจากเมืองขอนแก่นประมาณ 15-20 กิโลเมตร เป็นป่าสงวนสำหรับให้รถไฟตัดทำฟัน แต่มีราษฎรเข้าไปครอบครองทำไร่ป่าเป็นจำนวนมากแล้ว ห่างจากลำน้ำพองประมาณ 2 กิโลเมตร

ข้อดี เป็นสถานที่ที่มีเส้นทางคมนาคมสะดวก

ข้อเสีย เป็นสถานที่ที่ไกลจากตัวเมืองมากและอาจจะต้องเสียค่าปรับที่ดินเป็นจำนวนมาก

3. สถานีป่าทุ่งพันธุ. สัตว์ทำพระ เนื้อที่ 2359 ไร่ ห่างจากตัวเมืองขอนแก่น 12 กิโลเมตร ติดกับสถานีทำพระ

ข้อดี ส่วนมากเป็นที่ดินที่ปรับแล้ว กรมปศุสัตว์ทำเป็นทุ่งเลี้ยงสัตว์ (Pasture) มีที่สูบน้ำจากลำน้ำชีมาเก็บไว้ในแหล่งเก็บน้ำ (Reservoir) ซึ่งมีระดับสูงจากลำน้ำชีประมาณ 10 เมตร นอกจากนี้ยังมีน้ำบาดาลมากแต่ต้องขุดลึกถึง 217 ฟุต จึงจะได้น้ำ

อุปสรรคที่เกิดขึ้นคือ กรมปศุสัตว์ไม่ยอมยกที่ดินให้เนื่องจากได้ทำการบุกเบิกและปรับปรุงที่ดินให้เกิดประโยชน์มาเป็นเวลานาน

4. บ้านคำแก่นคูณ ตำบลสำราญ เป็นที่ดินที่อยู่ติดกับห้วยตาย อำเภอน้ำพอง อยู่ไกลจากเมืองขอนแก่นประมาณ 25 กิโลเมตร บนถนนขอนแก่น-อุบล (กิโลเมตร 104-106)

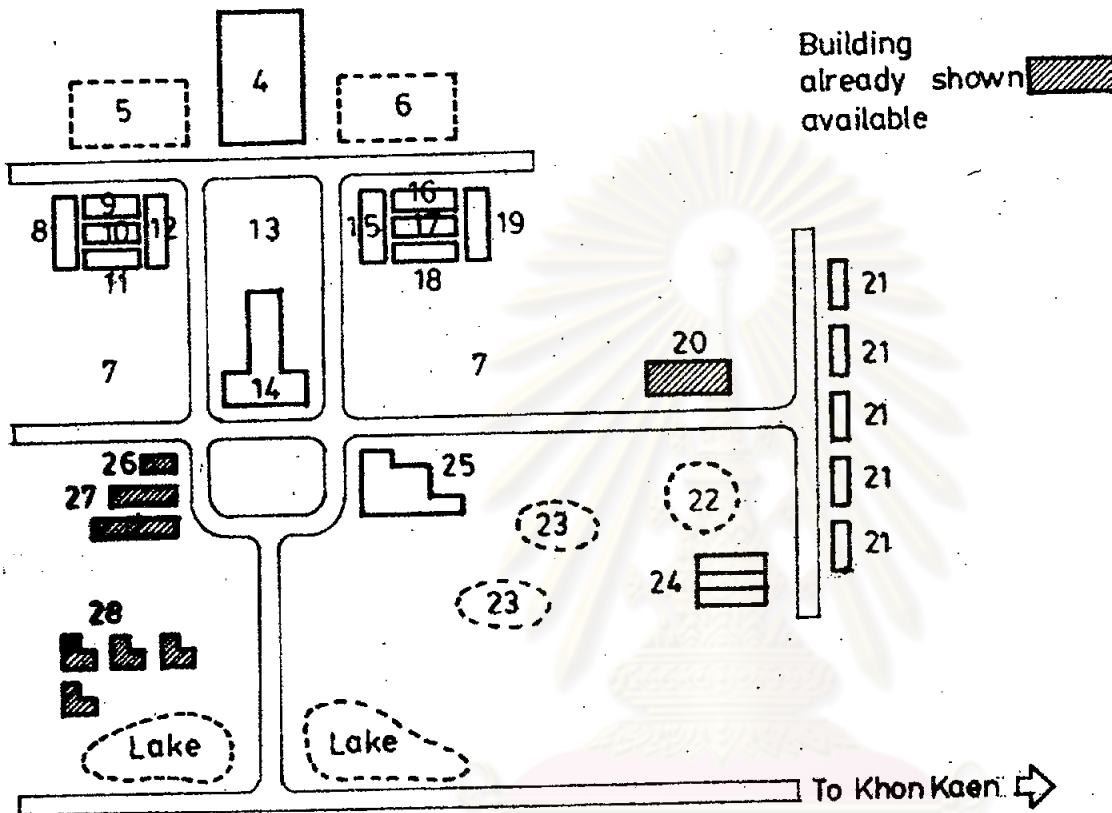
ข้อเสีย เป็นที่ดินที่อยู่ห่างจากตัวเมืองมาก และที่ส่วนใหญ่เป็นป่า นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่ที่ประกอบด้วยหินเป็นส่วนใหญ่ทำให้เสียค่าปรับที่ดินเป็นจำนวนมาก และในหน้าแล้งก็จะขาดแคลนน้ำเนื่องจากห้วยตายน้ำจะแห้งหมดในหน้าแล้ง

เมื่อพิจารณาจากบันทึกของนายกำแหง พลาวงกูร คณะกรรมการได้ตกลงเลือกบ้านสำราญเป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ต่อมาเมื่อนายกำแหง พลังกูรได้เขียนยกวางโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว นายกำแหง พลังกูรและนายเกยูร ลืมทอง ได้เข้าพบ เซอร์ สตีเฟน ไวเออร์ (Sir Stephen Wier) เอกอัครราชทูตนิวซีแลนด์เพื่อขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลนิวซีแลนด์ในขณะเดียวกันนายบุญชนะ อัครถาวรได้เสนอให้ขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลียในการจัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ ทางรัฐบาลออสเตรเลียได้ส่งศาสตราจารย์ไวท์ (White) มาทำการสำรวจ ศาสตราจารย์ไวท์ (White) และ พ.อ. พร้อม พานิชภักดิ์ได้ขึ้นไปตรวจดูที่ตั้งของมหาวิทยาลัย และได้เสนอแผนผังมหาวิทยาลัยขอนแก่นไว้ (แผนผังที่ 2) และขอให้ทำแผนที่เส้นยกระดับในมาตราส่วน 1 ต่อ 1000 โดยมีระยะระหว่างเส้นยกระดับห่างกัน 1 เมตร ซึ่งสภาการศึกษาแห่งชาติได้รับความร่วมมือจากกรมแผนที่ทหารบก ทำแผนที่ดังกล่าวในเนื้อที่ประมาณ 5000 ไร่

พ.ศ. 2506 คณะกรรมการจัดหาที่ดินได้ทำการสำรวจหาที่ดินมหาวิทยาลัยภายในรัศมี 10 กิโลเมตรห่างจากตัวเมืองขอนแก่น และได้ตกลงให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยที่บ้านสี่ฐาน บ้านหนองแวง และมอหินแดง ตามข้อเสนอของทูแทนประเทศนิวซีแลนด์และแคนาดา ที่เสนอให้ขยายค่านหลังไปที่ดินนมิตรภาพ รัฐบาลจึงได้ซื้อและจัดสรรที่ดินบริเวณดังกล่าวนี้ประมาณ 5000 ไร่ ในปี พ.ศ. 2507 คณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาจัดตั้งมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย นายกำแหง พลังกูร เป็นประธานกรรมการ นายสตางค์ มงคลสุข พ.อ. พร้อม พานิชภักดิ์ นายทิม พรรณศิริ เป็นกรรมการ นายเกยูร ลืมทอง เป็นกรรมการ และเลขาธิการ นายกำแหง พลังกูรได้ตั้งสำนักงานจัดตั้งมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยแต่งตั้งนายทิม พรรณศิริเป็นผู้อำนวยการสำนักงาน นายประเชิด กาญจนมัย เป็นรองผู้อำนวยการ นายทิม พรรณศิริจึงจัดตั้งให้มีหน่วยจัดตั้งมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่บ้านสี่ฐาน โดยมีนายสมจิตต์ ยอดเศรณี และนายพัศกร ไชยวงศ์เกียรติเป็นหัวหน้าหน่วยจัดซื้อเครื่องกลและทำการเปิดป่าตัดถนนตัดต่อภายใน และในวันที่ 9 มิถุนายน 2507 คณะกรรมการได้ดำเนินการก่อสร้างคึกวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์เป็นครั้งแรกตามงบประมาณปี พ.ศ. 2507

แผนภาพที่ 2 แผนที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งดำเนินการจนไว้ ได้ภาคไว้เมื่อ 17 ตุลาคม 2505

1. Forestry
2. Vet. Science, etc.
3. Agricultural farm
4. Auditorium
5. Medicine, etc.
6. Agriculture, etc.
7. Campus
8. Biological
9. Physics
10. Chemistry

11. Geology
12. Maths and Lecture room
13. Library quadrance
14. Museum
15. General Eng. Bldg.
16. Civil
17. Elec
18. Mech
19. Workshops
20. Student Union

21. Student Hostels
22. Circular sports ground
23. Sports oval (To be open to public)
(For public recreation purposes)
24. Tennis courts, etc.
25. Rector, Registrar
26. Student entertainment
27. Alumni, etc.
28. Academic staff housing

ในปี พ.ศ. 2508 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการจัดตั้งมหาวิทยาลัย โดยมีนายพจน์ สารสิน เป็นประธานกรรมการ และมีมติให้มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้ชื่อว่า "มหาวิทยาลัยขอนแก่น" ตามชื่อเมืองที่ตั้ง

ในวันที่ 20 มกราคม 2509 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2509 และสำนักนายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งนายกำแหง พลาญกูร เป็นผู้อำนวยการในตำแหน่งอธิการบดี ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2509 ต่อมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นประกอบด้วย

1. พลเอกเนตร เขมะโยธิน
2. ม.ร.ว.จักรทอง ทองใหญ่
3. นายบุญถิ่น อัตถากร
4. นายสทวงศ์ มงคลสุข
5. นายเกยุร ลีมหอง
6. นายสมชาย ถิ่นแก้ว

ในวันที่ 28 มีนาคม 2509 จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีและนายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้นัดประชุมสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นครั้งแรก และสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้พิจารณาแต่งตั้งให้

นายพจน์ สารสิน เป็นอธิการบดี
 นายพิมล กลดิเรก เป็นรองอธิการบดี ผู้รักษาราชการคณบดีคณะ
 วิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ และผู้รักษาราชการคณบดีคณะเกษตรศาสตร์
 นายวิทยา เพ็ญวิจิตร เป็นผู้รักษาราชการคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินมาเปิดมหาวิทยาลัย
 ขอนแก่นเป็นทางการในวันที่ 20 ธันวาคม 2510

การบริหารงานของมหาวิทยาลัย

เมื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นในครั้งแรกนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2505-2509 และจากพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2509 มาตรา 6 ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นกรมสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี สามารถบริหารงานได้เองโดยมีสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ควบคุมการดำเนินงานบริหารมหาวิทยาลัยทั้งหมด

สภามหาวิทยาลัยขอนแก่นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2509 นั้น ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย เลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ อธิการบดี รองอธิการบดี และคณบดีเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งมีจำนวนไม่น้อยกว่า 4 คน และไม่เกิน 6 คน และให้รองอธิการบดีเป็นเลขาธิการสภามหาวิทยาลัย¹

อำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2509 มาตรา 14 คือ มีอำนาจและหน้าที่ควบคุมกิจการโดยทั่วไปของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดวางระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
2. พิจารณาหลักสูตรวิชาเพื่อเสนอขอรับความเห็นชอบของสภาการศึกษาแห่งชาติ
3. จัดหาวิธีการอันจะยังการศึกษาอบรม และการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้เจริญยิ่งขึ้น
4. อนุมัติให้ปริญญา ประกาศนียบัตรชั้นสูง อนุปริญญา และประกาศนียบัตร
5. เสนอการจัดตั้ง ยุบ รวมและเลิกดมคณะและภาควิชา

¹"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2509," ราชกิจจานุเบกษา 83 (25 มกราคม 2509) : 64.

6. เสนอแต่งตั้ง และ ถอดถอน อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาควิชา ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์

7. จัดการวางระเบียบเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

การแบ่งส่วนราชการ เมื่อเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยจนกระทั่งถึง พ.ศ. 2509 นั้น มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีส่วนราชการดังนี้คือ¹

1. สำนักงานอธิการบดี
2. คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์
3. คณะเกษตรศาสตร์
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์

โปรแกรมการศึกษา

เมื่อแรกตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นและรับนักศึกษาเข้ามาเรียนตามหลักสูตรปริญญาตรีรุ่นแรกในปี พ.ศ. 2507 โดยฝากเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์นั้น มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีคณะวิชา 3 คณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ แต่รับนักศึกษาเพียง 2 คณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ และ คณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยมีคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ เป็นคณะที่ให้บริการทางค่านวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษแก่คณะทั้งสอง

คณะเกษตรศาสตร์

ในปี พ.ศ. 2505 คณะกรรมการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้มีมติให้จัดตั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงในค่านเกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ ที่จังหวัด

¹ "ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น," ราชกิจจานุเบกษา 83 (22 มีนาคม 2509).

ขอนแก่น เพื่อสนองความต้องการอันเร่งด่วนในการพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ชื่อว่า "สถาบันเทคนิคขอนแก่น (Khon Kaen Institute of Technology)" "

โดยมีสภาการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบ โครงการนี้ซึ่งภายหลังได้กลายเป็น มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะเกษตรศาสตร์ก็เป็นส่วนหนึ่งของโครงการนี้ ในการ จัดตั้งคณะเกษตรศาสตร์ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลประเทศนิวซีแลนด์ โดยส่ง ศาสตราจารย์ เอ็ม เอ็ม เบิร์น หรือ เซอร์มาลโคลัน (M.M. Burns or Sir Malcolun M. Burns)

คณบดีคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนิวซีแลนด์ (New Zealand University or Principle of Lincoln College New Zealand) มาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการจัดตั้งคณะเกษตรศาสตร์ และศาสตราจารย์ อาร์ เอช ชวาสส์ (R.H. Schwass) แห่งมหาวิทยาลัยแมสซีย์ (Massey University) มาเป็นผู้ดำเนินการเรื่องการให้ความช่วยเหลือการจัดตั้งคณะเกษตรศาสตร์ และให้เงินช่วยเหลือเป็นมูลค่า 7.2 ล้านบาท

คณะเกษตรศาสตร์เปิดรับนักเรียนรุ่นแรกเมื่อเดือนมิถุนายน 2507 ในระยะ สองปีแรก (2507-2508) ใช้สถานที่เรียนของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัย แพทยศาสตร์ เป็นสถานที่เรียน และอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ วิชาหลักที่สอน ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติคือ วิชาชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ และ ภาษาอังกฤษ และวิชาเกษตร ชั้นพื้นฐาน

พ.ศ. 2509 อาจารย์และนักศึกษาทั้งหมดของคณะเกษตรศาสตร์ย้ายมา ศึกษา ณ จังหวัดขอนแก่น ในบริเวณที่ตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้สถานที่ของ คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ เป็นทั้งห้องเรียนและห้องทำงานของอาจารย์ ส่วนผู้เชี่ยวชาญจากประเทศนิวซีแลนด์และแคนาดาฝ่ายเกษตร มีห้องทำงานอยู่ที่ตึก คณะวิศวกรรมศาสตร์ ท่อมารัฐบาลนิวซีแลนด์ซึ่งให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดตั้ง คณะเกษตรศาสตร์มาตั้งแต่ต้น ได้อนุมัติเงินเป็นค่าก่อสร้างตึกคณะเกษตรศาสตร์ เป็นเงิน 6 ล้านบาท โดยเซอร์สตีเฟน ไวเออร์ (Sir Stephen Wier) เอกอัครราชทูตนิวซีแลนด์เป็นผู้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2509

ในระยะ 3 ปีแรกคณะเกษตรศาสตร์ยังไม่มี การแบ่งสาขาวิชาที่เด่นชัด เพราะส่วนใหญ่อาจารย์ผู้สอนเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่น และวิชาหลักส่วนใหญ่ ยังคงเป็นวิชาพื้นฐานทั่วไป

คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ได้เริ่มก่อตั้งพร้อมคับคณะเกษตรศาสตร์ในปี พ.ศ. 2505 โดยรัฐบาลประเทศแคนาดาได้ส่งศาสตราจารย์ดิลสัน (R.M. Dillon) คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งออนตาริโอตะวันตก (University of Western Ontario) มาสำรวจให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ และในปี พ.ศ. 2507 ได้ส่งศาสตราจารย์ฮูสตราเทน (J. Hoogstranten) คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมานิโตบา (University of Manitoba) มาดำเนินการช่วยเหลือการจัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์

ในระยะ 2 ปีแรก (2507-2508) คณะวิศวกรรมศาสตร์อาศัยอาคารเรียนของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ แต่คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นผู้จัดการศึกษาเอง หลังจากอาคารเรียนได้สร้างเสร็จเรียบร้อย ในปี พ.ศ. 2509 นักศึกษาทั้งหมดได้ย้ายมาเรียนที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในปี พ.ศ. 2509 คณะวิศวกรรมศาสตร์เปิดสอนภาควิชาวิศวกรรมศาสตร์ โยธาแก่นักศึกษาปีที่ 3 เป็นวิชาเอก แต่เนื่องจากคึกปฏิบัติกรยังไม่มี จึงใช้ที่จัดรถยนต์เป็นห้องปฏิบัติการของนักศึกษาไปพลางก่อน และนักศึกษาปีที่ 1 เข้าฝึกวิชาโรงงานที่วิทยาลัยเทคนิคไทย-เยอรมัน ขอนแก่น

คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์

เมื่อคณะกรรมการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้มีมติให้จัดตั้งสถาบัน การศึกษาชั้นสูงในค่านเกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ขึ้น เพื่อสนองความต้องการอันเร่งด่วนในการพัฒนาภูมิภาคนี้ในปี พ.ศ. 2505 การศึกษาวิชาชั้นสูงในค่านดังกล่าวนี้จำเป็นต้องมีรากฐานทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษเป็น

ก็ คณะกรรมการจึงมีมติให้ตั้งคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ขึ้นเพื่อเป็นศูนย์ให้บริการทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษขั้นมูลฐานแก่ทุกคณะที่จะเปิดสอนในสถาบันแห่งนี้ จึงตั้งงบประมาณการก่อสร้างตึกวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ขึ้นในมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นตึกแรก เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2507 เมื่อก่อสร้างเสร็จได้ใช้สถานที่เรียนของนักเรียนรุ่นที่ 3 เมื่อเดือนมิถุนายน 2509 พร้อมกับเปิดห้องปฏิบัติการเคมี ภาควิชาฟิสิกส์ และภาควิชาชีววิทยา ส่วนภาควิชาภาษาอังกฤษได้เริ่มคิดตั้งห้องปฏิบัติการภาษา ณ ตึกคณะเกษตรศาสตร์

ในระยะเริ่มก่อตั้งนี้ คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ ไม่มีนักศึกษาในคณะของตนเองเลย เพียงแต่ทำหน้าที่ให้บริการแก่คณะเกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์เท่านั้น

ระบบการศึกษาและการประเมินผล

มหาวิทยาลัยขอนแก่นจัดการศึกษาปีละ 2 ภาคการศึกษา ภาคการศึกษาหนึ่งใช้เวลาประมาณ 16 สัปดาห์ และใช้ระบบหน่วยกิตเป็นระบบบอกปริมาณการศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ในแต่ละคณะจะเรียนวิชาบังคับเหมือนกัน โดยคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ เป็นผู้จัดสอน แล้วจึงแยกไปศึกษาตามวิชาเอกในชั้นปีที่ 3 และ 4

คณะเป็นผู้จัดการสอบไล่ทุกภาคการศึกษา มีบางวิชาที่ต้องเรียนติดต่อกันทั้งสองภาค ดังนั้นเมื่อสอบประจำภาคตนเสร็จลงจะต้องเก็บคะแนนไว้ตามจำนวนหน่วยกิต แล้วนำไปรวมกับคะแนนตามจำนวนหน่วยกิตในภาคที่สอง

การประเมินผลของมหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ระบบคะแนนร้อยละ ผู้ที่สอบได้ร้อยละหกสิบจึงจะถือว่าสอบได้¹ นักศึกษาที่สอบตกวิชาใดจะต้องเรียนวิชานั้นซ้ำ

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดมหาวิทยาลัยขอนแก่น 20 ธันวาคม 2510, หน้า 47.

นักศึกษาที่สอบตกไม่เกินจำนวนวิชาหรือหน่วยกิตที่แต่ละกำหนดไว้มีสิทธิ์จะเรียนวิชาอื่นๆที่ไม่เกี่ยวกับวิชาที่สอบตกในชั้นสูงถัดไปได้ ส่วนผู้ที่สอบตกเกินจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดจะไม่ได้รับสิทธิ์นี้ และถ้านักศึกษาคนใดสอบตกวิชาใดซ้ำสองครั้งจะหมดสภาพนักศึกษา นักศึกษาปีที่ 1 ที่สอบตกเกินจำนวนวิชาหรือหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในปีแรกของแต่ละคณะ จะหมดสภาพความเป็นนักศึกษา

นักศึกษา

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเริ่มรับนักศึกษารุ่นแรกเมื่อเดือนมิถุนายน 2507 ด้วยการสอบคัดเลือกร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่นๆโดยการจับสอบรวมที่สภาการศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินการจัดสอบ นักศึกษารุ่นแรกนี้ทั้งสิ้น 107 คน¹ เป็นนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ 49 คน เป็นนักศึกษาชาย 35 คน นักศึกษาหญิง 14 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นนักศึกษาชายทั้งหมด 58 คน สัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงต่อนักศึกษาชาย (Sex Ratio) เท่ากับ 1 : 7

ในปีการศึกษา 2508 มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาทั้งหมด 123 คน เป็นนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ 62 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาชาย 54 คน และนักศึกษาหญิง 8 คน และเป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ซึ่งเป็นนักศึกษาชายทั้งหมด 61 คน และมีนักศึกษาทั้งหมด 214 คน เป็นนักศึกษาชาย 190 คน และนักศึกษาหญิง 24 คน สัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงต่อนักศึกษาชายเท่ากับ 1 : 8

¹จากหนังสือที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดมหาวิทยาลัยขอนแก่น 20 ธันวาคม 2510 หน้า 81 กล่าวว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษารุ่นแรกเป็นจำนวน 107 คน เป็นนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ 49 คน และคณะวิศวกรรมศาสตร์ 58 คน แต่จากข้อมูลของปีการศึกษา 2515 มหาวิทยาลัยขอนแก่นทำสถิติไว้ว่า ในปีการศึกษา 2506 มีนักศึกษาทั้งสิ้น 109 คน เป็นนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ 50 คนและคณะวิศวกรรมศาสตร์ 59 คน

ในปีการศึกษา 2509 มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาใหม่ทั้งสิ้น 103 คน เป็นนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ 35 คน เป็นนักศึกษาชาย 31 คน และนักศึกษาหญิง 4 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ 68 คน เป็นนักศึกษาชาย 67 คน และนักศึกษาหญิง 1 คน และมีนักศึกษาทั้งหมด 309 คน เป็นนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ 137 คน และคณะวิศวกรรมศาสตร์ 172 คน ถ้าพิจารณาตามเพศของนักศึกษาในปีการศึกษา 2509 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีนักศึกษาหญิง 32 คน และนักศึกษาชาย 277 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงคือนักศึกษาชายเท่ากับ 1 : 9

จากข้อเท็จจริงข้างต้นจะพบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาใหม่เพิ่มขึ้น จากปีการศึกษา 2507 คิดเป็นร้อยละ 14.95 ในปีการศึกษา 2508 และรับนักศึกษาใหม่ลดลงจากปีการศึกษา 2507 คิดเป็นร้อยละ 3.74 ในปีการศึกษา 2509 จำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2509 จำแนกตามปีการศึกษา ชั้นปี และคณะ แสดงในตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา
2507-2509 จำแนกตามปีการศึกษา ชั้นปี และคณะ

ปีการศึกษา คณะ, ชั้นปี	2507			2508			2509		
	ช.	ญ.	ร.	ช.	ญ.	ร.	ช.	ญ.	ร.
เกษตรศาสตร์									
นักศึกษาใหม่	35	14	49	54	8	62	31	4	35
ชั้นปีที่ 1	35	14	49	55	10	65	45	38	53
ชั้นปีที่ 2	0	0	0	21	14	35	48	10	58
ชั้นปีที่ 3	0	0	0	0	0	0	21	14	35
รวม	35	14	49	76	24	100	106	36	137
วิศวกรรมศาสตร์									
นักศึกษาใหม่	53	0	58	61	0	61	67	1	68
ชั้นปีที่ 1	58	0	58	66	0	66	88	1	89
ชั้นปีที่ 2	0	0	0	48	0	48	44	0	44
ชั้นปีที่ 3	0	0	0	0	0	0	39	0	39
รวม	58	0	58	114	0	114	171	1	172

ที่มา

สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสถิติมหาวิทยาลัยปี 2507 2508
2509 (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบรัฐมนตรี), หน้า 8-9.

จากตารางที่ 3 ภาวะการเลื่อนชั้น (Promotion Rate) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นรุ่นแรก (2507) จำแนกตามคณะจะพบว่าในปีการศึกษา 2508 อัตราการเลื่อนชั้นของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์เท่ากับร้อยละ 71.43 และ 82.76 ตามลำดับ และในปีการศึกษา 2509 อัตราการเลื่อนชั้นของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์เท่ากับร้อยละ 100 และ 81.25 ตามลำดับ

นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในระยะ 3 ปีแรก (2507-2509) ส่วนมากเป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอื่นๆ และมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคอื่นๆในประเทศไทย จำแนกตามปีที่เข้าศึกษา

ปีการศึกษา	คณะเกษตรศาสตร์			คณะวิศวกรรมศาสตร์			รวม		
	ภาคอีสาน	ภาคอื่นๆ	รวม	ภาคอีสาน	ภาคอื่นๆ	รวม	ภาคอีสาน	ภาคอื่นๆ	รวม
2507	10	39	49	10	48	58	20	87	107
2508	17	45	62	10	51	61	27	76	123
2509	11	24	35	12	56	68	23	80	101
รวม	38	108	146	32	155	187	70	263	333

จากตารางจะพบว่าจำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคิดเป็นร้อยละจากจำนวนนักศึกษาทั้งหมดเท่ากับ 18.69 21.95 และ 22.97 ในปีการศึกษา 2507-2509 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าจำนวน

นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ถ้าพิจารณาเทียบกับปีการศึกษา 2507 จะเห็นว่าจำนวนนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปีการศึกษา 2508 และ 2509 เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 35.0 และ 15.0 ตามลำดับ

บุคลากร

เมื่อมีการจัดตั้งสำนักงานจัดตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นในปี พ.ศ. 2507 สำนักงานจัดตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ติดต่อขอโอนและบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้าเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นรุ่นแรกเป็นจำนวน 15 คน ในปีแรกของการเปิดรับนักศึกษานั้น อาจารย์ผู้ทำการสอนส่วนใหญ่เป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิฟูลไบรท์โดยส่งนายเจมส์ วิลสัน (Mr. James Wilsam) ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาอังกฤษมาสอนภาษาอังกฤษให้แก่ศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวนอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เพิ่มเป็น 19 คนและ 69 คน ในปีการศึกษา 2508 และ 2509 ตามลำดับ จะพบว่าอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่นเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2507 ประมาณร้อยละ 26 ในปีการศึกษา 2508 และเพิ่มจากปีการศึกษา 2508 ประมาณร้อยละ 263 ในปีการศึกษา 2509

ในปีการศึกษา 2509 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำ 69 คน จำแนกตามวุฒิเป็นอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี 54 คน ปริญญาโท 13 คน และปริญญาเอก 2 คน (ตารางที่ 4) คิดเป็นสัดส่วนอาจารย์ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 27 : 6.5 : 1 ถ้าจำแนกตามตำแหน่งอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นปีการศึกษา 2509 เป็นศาสตราจารย์ 1 คน อาจารย์ชั้นเอก 4 คน ชั้นโท 19 คน และชั้นตรี 45 คน

ตารางที่ 4 จำนวนอาจารย์แยกตามคณะ และวุฒิ ปีการศึกษา 2509

วุฒิ	คณะวิทยาศาสตร์			เกษตรศาสตร์			วิศวกรรมศาสตร์			รวม		
	ช.	ญ.	ร.	ช.	ญ.	ร.	ช.	ญ.	ร.	ช.	ญ.	ร.
ปริญญาตรี	5	6	11	23	4	27	16	0	16	44	10	54
ปริญญาโท	3	1	4	6	0	6	2	1	3	11	2	13
ปริญญาเอก	1	0	1	0	0	0	1	0	1	2	0	2
รวม	9	7	16	29	4	33	19	1	20	57	12	69

จากตารางสัดส่วนอาจารย์หญิงต่ออาจารย์ชายในปีการศึกษา 2509 เท่ากับ 1 : 5 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำและนักศึกษาโดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 1 : 4.5 และจำแนกตามคณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ 1 : 4.1 และคณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 : 8.6

นอกจากอาจารย์ประจำแล้ว มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์พิเศษจาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มาช่วยสอนอีก 36 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำ 1 : 1.97

งบประมาณ

ในระยะเริ่มก่อตั้งงบประมาณของมหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่เป็นงบประมาณเกี่ยวกับค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และครุภัณฑ์ ตลอดจนค่าดำเนินการในการจัดตั้งมหาวิทยาลัย นอกจากงบประมาณประจำปีแล้ว มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังได้รับเงินช่วยเหลือในการจัดตั้งคณะเกษตรศาสตร์จากรัฐบาลนิวซีแลนด์อีก 7.2 ล้านบาท

ในปี 2507-2509 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 73,417,300 บาท เป็นงบดำเนินการ 11,524,700 บาท จำแนกตามปีงบประมาณตั้งแต่ปี 2507-

2509 เท่ากับ 1,310,700 บาท 2,619,600 บาท 7,594,400 บาทตามลำดับ และงบลงทุน 61,892,600 บาท จำแนกตามปีงบประมาณทั้งแต่ปี 2507-2509 เท่ากับ 13,689,300 บาท 18,555,900 บาท 29,647,400 บาทตามลำดับ จากจำนวนงบประมาณที่เสนอจะพบว่างบดำเนินการเพิ่มขึ้นจากปี 2507 คิดเป็นร้อยละ 99.86 และ 479.42 ในปี 2508 และ 2509 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุนเพิ่มจากปี 2507 คิดเป็นร้อยละ 35.55 และ 116.57 ในปี 2508 และ 2509 ตามลำดับ รายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณทั้งแต่ปี 2507-2509 แสดงในตารางที่ 5

เมื่อพิจารณางบประมาณในแต่ละปีของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ถ้าคำนวณค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น จะพบว่าค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาในปีการศึกษา 2507 2508 และ 2509 โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 140,186.91 บาท 98,950.93 บาท และ 120,523.62 บาทตามลำดับ เป็นงบดำเนินการรายหัว และงบลงทุนรายหัวดังแสดงในตารางที่ 6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 งบประมาณของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปี 2507-2509
จำแนกตามปีงบประมาณและประเภทของรายจ่าย

ปีงบประมาณ ประเภท ของรายจ่าย	2507		2508		2509	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
เงินเคื้อน	510,000	3.40	865,000	4.08	2,782,200	7.41
ค่าจ้าง	34,200	0.23	244,000	1.15	632,800	1.70
ค่าตอบแทน	55,900	0.37	100,000	0.47	312,000	0.84
ค่าใช้จ่าย	120,000	0.80	306,000	1.45	358,800	0.96
ค่าวัสดุ	590,000	3.93	914,000	4.32	2,418,600	6.49
ค่าครุภัณฑ์	1,760,000	11.73	3,453,300	16.31	5,379,100	14.44
ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	11,929,000	79.52	15,102,600	71.32	24,268,300	65.16
เงินอุดหนุน	0	0	200,000	0.94	590,000	1.58
รวม	15,000,000	100.00	21,175,900	100.00	37,241,800	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนก
เป็นงบลงทุนรายหัวและงบค่าเป็นการรายหัว

ปีการศึกษา	งบลงทุนรายหัว	ร้อยละ	งบค่าเป็นการรายหัว	ร้อยละ	รวม
2507	127,937.38	91.26	12,249.53	8.74	140,186.91
2508	86,709.81	87.63	12,241.12	12.37	98,950.93
2509	95,946.28	79.61	24,577.34	20.39	120,523.62

จากตารางที่ 6 จะพบว่างบลงทุนรายหัวมีค่าสูงสุดในปีการศึกษา 2507 และมีค่าลดลงในปีการศึกษา 2508 และ 2509 คิดเป็นร้อยละ 32.22 และ 25.01 ตามลำดับ ส่วนงบค่าเป็นการรายหัวในปีการศึกษา 2507 มีค่า 12,249.53 บาท และลดลงเล็กน้อยในปีการศึกษา 2508 คิดเป็นร้อยละ 0.07 และมีค่าเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2509 คิดเป็นร้อยละ 100.60 โดยเทียบกับปีการศึกษา 2507 ถ้าพิจารณาสัดส่วนระหว่างงบลงทุนรายหัวและงบค่าเป็นการรายหัวในแต่ละปีการศึกษา พบว่างบลงทุนรายหัวจะมีสัดส่วนลดลงตามลำดับ จากปีการศึกษา 2507 ในขณะที่งบค่าเป็นการรายหัวมีสัดส่วนสูงขึ้นตามลำดับจากปีการศึกษา 2507

อาคารสถานที่

มหาวิทยาลัยขอนแก่นในระยะเริ่มก่อตั้ง (2507-2509) มีอาคารเรียนทั้งสิ้น 3 หลัง คือ ศึกษาศาสตร์-อักษรศาสตร์ ก่อสร้างในปี พ.ศ. 2507 โดยใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 7,000,000 บาท บนเนื้อที่ 2,808.27 ตารางเมตร ประกอบด้วยอาคารเรียน 2 หลังติดต่อกันด้วยทางเดิน อาคารทางทิศเหนือเป็นอาคาร 4 ชั้น ใช้เป็นห้องปฏิบัติการเคมีและชีววิทยา อาคารทางทิศใต้เป็นอาคารเรียน 2 ชั้น และห้องบรรยายใต้ดิน 3 ห้องใหญ่ และในเดี๋ยวก่อนก่อสร้างอาคารเรียนหลังแรก

ของคณะวิศวกรรมศาสตร์บนที่ดิน 2,092 ตารางเมตรฝั่งตรงข้ามกับคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ และในปี พ.ศ. 2509 โดยความช่วยเหลือของรัฐบาลนิวซีแลนด์ เป็นเงิน 6,000,000 บาท มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ทำการก่อสร้างตึกคณะเกษตร-ศาสตร์บนที่ดิน 1,629 ตารางเมตร ขึ้นอีกหลังหนึ่ง

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนนักศึกษาในปี 2507-2509 แล้วจำนวนห้องเรียนมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา แต่สิ่งที่ขาดคือห้องปฏิบัติการของคณะวิศวกรรมศาสตร์ และเนื่องจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยหอพัก (Residential University) อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่พักอยู่ในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงตั้งงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับสร้างบ้านพักอาจารย์ที่หมู่บ้านมอคินแดง และหอพักนักศึกษา 2 หอ เป็นตึก 4 ชั้น ในแต่ละหอมีห้องพักสำหรับนักศึกษาหอละ 90 ห้อง จำนวนบ้านพักและหอพักนักศึกษาในระยะเริ่มก่อตั้งมีจำนวนพอเพียงกับจำนวนนักศึกษา นอกจากนี้ยังทำการตัดถนนตัดคอกภายในมหาวิทยาลัยด้วย

ตลอดระยะเวลาของการก่อตั้งมหาวิทยาลัย (2507-2509) มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ใช้งบประมาณในการก่อสร้างอาคารต่างๆ และซื้อที่ดินเป็นเงินทั้งสิ้น 61,892,600 บาท และยังได้รับเงินช่วยเหลือจากประเทศนิวซีแลนด์อีก 7.2 ล้านบาท รวมเป็นงบประมาณในช่วงเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 69,092,600 บาท

สรุปสภาพทั่วไปในระยะการก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่นก่อตั้งขึ้นโดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงของภูมิภาคที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสถาบันวิชาชีพชั้นสูงทางด้านเกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยในสมัยเริ่มก่อตั้ง (2507-2509) มีคณะวิชา 3 คณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ และ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และเปิดรับนักศึกษารุ่นแรก ในปีการศึกษา 2507 เป็นจำนวน 107 คน เป็นนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ 49 คน และคณะวิศวกรรมศาสตร์ 58 คน ในปีการศึกษา 2509 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมี

นักศึกษาทั้งสิ้น 309 คน เป็นนักศึกษาชาย 277 คน และนักศึกษาหญิง 32 คน
คิดเป็นสัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย 1 : 9

ในปีที่ก่อตั้งมหาวิทยาลัย (2507) มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำ
15 คน และมีอาจารย์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 26 และ 360 ในปี 2508 และ 2509
ตามลำดับ ในปีการศึกษา 2509 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำ 69 คน
คิดเป็นสัดส่วนอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 5 เมื่อจำแนกตามวุฒิสัดส่วนวุฒิ
อาจารย์ ปรินซิพาที : ปรินซิพาโท : ปรินซิพาเอก เท่ากับ 27 : 6.5 : 1 สัดส่วนระหว่าง
อาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำเท่ากับ 1 : 1.97 เรายุทธอาจารย์คือนักศึกษาใน
ปีการศึกษา 2509 โดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 1 : 4.5

งบประมาณในช่วง พ.ศ. 2507-2509 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับ
งบประมาณทั้งสิ้น 73,417,300 บาท จำแนกเป็นงบค่าเนิ่นการ 11,524,700 บาท
และงบลงทุน 61,892,600 บาท เมื่อพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่นในปี 2507-2509 เท่ากับ 140,186.91 บาท 98,950.93 บาท
และ 120,523.62 บาทตามลำดับ

อาคารสถานที่ จากการสำรวจห้องเรียนมีจำนวนพอเพียงกับจำนวนนักศึกษา
แต่ยังขาดห้องปฏิบัติการสำหรับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในค่านับพักอาจารย์
และหอพักนักศึกษามีจำนวนพอเพียงกับจำนวนอาจารย์และจำนวนนักศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2

(2510-2514)

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2 นั้นกล่าวถึงเป้าหมายของมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่า¹

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระยะของแผนฯ มหาวิทยาลัยขอนแก่นจะขยายงานคณะวิทยาศาสตร์พื้นฐานถึงระดับปริญญา และจะจัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์ รับนักศึกษาเพิ่มขึ้นประมาณ 1,275 คน ในปัจจุบันมีนักศึกษา 340 คน และจะผลิตบัณฑิตแขนงต่างๆ ได้ประมาณ 510 คน

คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ จัดการศึกษาวิทยาศาสตร์ชั้นมูลฐานและภาษาอังกฤษให้แก่คณะต่างๆ ในระยะ 5 ปี จะรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ได้ 2,995 คน และฝึกอบรมครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ โดยเริ่มเปิดอบรมในปี 2512 ประมาณ 60 คน ในที่สุดท้ายของแผนฯ จะรับนักศึกษาประมาณ 180 คน

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จะเปิดสอนในสาขาโยธา เกษตร ไฟฟ้า โดยเพิ่มนักศึกษา 470 คน และคาดว่าจะผลิตบัณฑิตได้ 310 คน

คณะเกษตรศาสตร์ เปิดสอนในสาขาพืชศาสตร์ ปศุศาสตร์ สัตวศาสตร์ และส่งเสริมการเกษตร ในระยะของแผนฯ จะรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น 445 คน และคาดว่าจะผลิตบัณฑิตได้ 200 คน

คณะศึกษาศาสตร์ จะเริ่มรับนักศึกษาในปี 2512 ประมาณ 60 คน ในแขนงวิทยาศาสตร์และคาดว่าจะผลิตบัณฑิตของแผนฯ จะรับนักศึกษาประมาณ 180 คน

งบประมาณที่คาดว่าจะได้รับตามแผนฯ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 171.0 ล้านบาท แบ่งตามปีงบประมาณจากปีงบประมาณ 2510-2514 ได้ 28.0, 30.0, 45.0, 35.0 และ 33.0 หน่วยล้านบาทตามลำดับ

¹สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2 (2510-2514) (พระนคร : โรงพิมพ์ทำเนียบรัฐมนตรี, 2510), หน้า 277-278.

พัฒนาการมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงนี้ ผู้วิจัยจะแยกรายงานเป็นเรื่องๆ

ดังนี้

การบริหารงานของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังคงมีฐานะ เป็นกรมสังกัดสำนักงานนายกรัฐมนตรี และดำเนินการได้เองโดยมีสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดแนวนโยบาย เช่นเดียวกับเมื่อเริ่มก่อตั้ง

ในปี พ.ศ. 2510 ฯพณฯ พจน์ สารสิน อธิการบดีมีคำริว่า เพื่อให้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ดำเนินการไปด้วยความราบรื่นตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ที่มุ่งจะพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงเห็นควรที่จะเชิญผู้สนใจในการศึกษา และมีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาเป็นกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ขอนแก่น ร่วมกับฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัย เพื่อให้กรรมการชุดดังกล่าวทำหน้าที่ ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาโดยทั่วไป เป็นผู้ประสานงานและกระชับความเข้าใจ อันดีระหว่างมหาวิทยาลัยกับประชาชน เป็นที่ปรึกษาของอธิการบดีในการดำเนินการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นตามความต้องการของชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเป็น กรรมการในการหาทุนเพื่อการศึกษา¹

กรรมการชุดแรกที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณวุฒิและมีภูมิลำเนาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนทั้งสิ้น 29 คน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. กาศสินธุ์ : นายพลอย มหาแสน นายแพทย์เป็รื่อง อนุชวานิช
2. ขอนแก่น : นายโสภณ สุภธีระ นายสงวน เกษมทรัพย์
3. ชัยภูมิ : นายถัด ชัยบุตร นายณล พันธุ์ประสิทธิ์

¹"ธรรมนูญคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่น,"

4. นครพนม : นายประภัทร ปริวัฒน์ นายจิตร นิตินันท์
5. นครราชสีมา : นายสิริ ไกรฤกษ์ นายสว่าง อุดาพรหม
6. บุรีรัมย์ : นายสวัสดิ์ กชเสณีย์ ร.ท. กมล อัครนโถ
7. มหาสารคาม : นายบุญช่วย อัครดากร
8. ร้อยเอ็ด : นายฉันท จันทชุม นายเพชร จันทราช
9. เลย : นายฉลอง สุตรสุวรรณ นายมา เสริฐศิริ
10. ศรีสะเกษ : นายเลื่อน ทองกี นายมานิต อูทธิเสน
11. สกลนคร : นายเขียน มาลัยกรอง นายวิสุทธิ คาวศิริ
12. สุรินทร์ : นายขาว ชรรณสุชาติ นายญาติ ไทยดี
13. หนองคาย : นายจันทร์ แสนคำศรี นายทรง ชูประยูร
14. อุตรดิตถ์ : นายถาวร คุณะปุระ นายเฉลิม มัญชะสิงห์
15. อุบลราชธานี : นายอากาศ ไสยสมบัติ นายน้อม วนะรัมย์

คณะกรรมการชุดนี้มีการประชุมครั้งแรกในวันที่ 26 กรกฎาคม 2510 และ
ประกาศใช้ธรรมนูญคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่นในวันที่
27 กรกฎาคม 2510¹

การแบ่งส่วนราชการ

มหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วง พ.ศ. 2510-2514 มีการแบ่งส่วนราชการ

ดังนี้

1. สำนักงานอธิการบดี
2. คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์
3. คณะเกษตรศาสตร์
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดมหาวิทยาลัยขอนแก่น 20 ธันวาคม 2510, หน้า 95.

5. คณะศึกษาศาสตร์ ก่อตั้งเมื่อพ.ศ. 2512

6. คณะพยาบาลศาสตร์ ก่อตั้งเมื่อพ.ศ. 2514

โปรแกรมการศึกษา

คณะเกษตรศาสตร์

เมื่อเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น (2507-2509) คณะเกษตรศาสตร์ยังไม่ได้เปิดสอนวิชาเอกให้แก่นักศึกษา ยังคงสอนวิชาพื้นฐานต่อมาในปีการศึกษา 2510 คณะเกษตรศาสตร์จึงเปิดสอนวิชาเอกให้แก่ศึกษาในชั้นปีที่ 4 แบ่งเป็น 4 สาขาวิชา คือ¹ สาขาพืชศาสตร์ ศึกษาหลักการเพาะปลูก การดูแลรักษาพืช การคัดเลือกพันธุ์และการบำรุงรักษาพืชเพื่อผลผลิต

สาขาสัตวศาสตร์ ศึกษาหลักการเลี้ยงสัตว์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ การป้องกันโรคและการสุขภาพสัตว์เลี้ยง

สาขาปฐพีศาสตร์ ศึกษาการบำรุงรักษาความสมบูรณ์ของดิน การใช้ปุ๋ย การอนุรักษ์ดินและความสมบูรณ์ของดินเพื่อประโยชน์ในการปลูกพืช

สาขาการศึกษาการเกษตร เพื่อประกอบอาชีพงานสอนและค้ำวิชาการศึกษาการเกษตร

หลักสูตรคณะเกษตรศาสตร์เป็นหลักสูตร 4 ปีการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์ (เกษตร)²

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42.

² "พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญา อักษรย่อปริญญา คุรุวิทยฐานะและเพิ่มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2510," ราชกิจจานุเบกษา 84 (1 ธันวาคม 2510) 7-11.

คณะวิศวกรรมศาสตร์

ในระยะเริ่มต้น (2507-2508) คณะวิศวกรรมศาสตร์เปิดสอนวิชาขั้นพื้นฐาน และเริ่มเปิดวิชาเอกสาขาวิศวกรรมโยธาให้แก่นักศึกษาในปีการศึกษา 2509 เป็นสาขาแรก ต่อมาในปีการศึกษา 2510 คณะวิศวกรรมศาสตร์ได้เปิดสอนภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า¹ ประกอบด้วยวิชาหลักไฟฟ้า เพื่อพลังงานและแสงสว่าง ไฟฟ้าโทรคมนาคม ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์และอื่นๆ ในปีการศึกษา 2512 เปิดสอนภาควิชาวิศวกรรมเกษตร² ประกอบด้วยวิชาอนุรักษ์และควบคุมดินเพื่อการเกษตร การออกแบบและการใช้เครื่องจักรกลเกษตร ไฟฟ้า และกำลัง และการออกแบบก่อสร้างตามไร่นาและอื่นๆ และในปีการศึกษา 2514 เปิดสอนภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม ประกอบด้วยวิศวกรรมการผลิต วิศวกรรมเคมี การวางแผนและการควบคุมการผลิต การวางผังโรงงานเก็บวัสดุ วิธีการและมาตรฐานควบคุมคุณภาพ³

หลักสูตรคณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นหลักสูตร 4 ปีการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ทั้ง 4 สาขาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญา อักษรย่อปริญญา ครุฑวิทยฐานะและเข็มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2510 ระบุว่า ผู้สำเร็จการศึกษาวิศวกรรมศาสตร์จะได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรม) และได้มีการแก้ไขตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญานับที่ 2 พ.ศ. 2511 กำหนดว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะวิศวกรรมศาสตร์จะได้รับปริญญาวิศวกรรมศาสตร์ - บัณฑิต

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่นครบรอบ 10 ปี (กรุงเทพฯ มหานคร : โรงพิมพ์รุ่งสยามการพิมพ์, 2517).

²เรื่องเดียวกัน.

³วรณี ศิริบุญและคนอื่นๆ, "มหาวิทยาลัยขอนแก่น" (รายงานประกอบการศึกษาวិชาการบริหารอุดมศึกษา แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 42.

คณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2511 เพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการศึกษาในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อขจัดปัญหาการขาดแคลนครูมัธยมศึกษาระดับปริญญาในภูมิภาคนี้ เริ่มจากคณะกรรมการพิจารณาจัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์¹ ประชุมเป็นครั้งแรก ณ แผนกวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะกรรมการพิจารณาจัดตั้งได้มอบหมายให้ คีอกเตอร์ จิน แบรี่ (Dr. Jean Barry) เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานในโครงการจัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์และร่างหลักสูตร และได้มีการประกาศจัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2513²

คณะศึกษาศาสตร์เปิดรับนักเรียนรุ่นแรกในปีการศึกษา 2514³ ในสาขาการมัธยมศึกษาเป็นจำนวน 100 คน โดยใช้อาคารเรียนของคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ เป็นสำนักงานของคณะและสถานที่เรียนชั่วคราว และในปีการศึกษา 2513 ได้ทำการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลและสาธิตประถมศึกษารุ่นขึ้นเพื่อทำการทดลองและวิจัยการสอนแบบต่างๆ

หลักสูตรคณะศึกษาศาสตร์เป็นหลักสูตรการศึกษา 4 ปีการศึกษา ประกอบด้วย วิชาหลัก 3 ประเภทคือ วิชาสามัญหรือวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาเฉพาะ และวิชาการศึกษาหรือวิชาครูในชั้นปีที่ 1 และ 2 นักเรียนจะเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปและวิชา

¹ดูรายชื่อกรรมการในภาคผนวก

²มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่นครบรอบ 10 ปี.

³มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะศึกษาศาสตร์, คู่มือนักศึกษา 2521.

พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ และแยกเรียนวิชาเอกทาง วิทยาศาสตร์ (ฟิสิกส์ ชีววิทยา เคมี) และคณิตศาสตร์ โดยที่นักศึกษาทุกคนจะต้อง เลือกวิชาเอก 2 วิชา

ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต¹

คณะพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ จัดตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยมหิดลที่จะเปิดการศึกษาวิชาพยาบาลในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อจัดปัญหาความขาดแคลนพยาบาลในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และในขณะเดียวกัน เพื่อพัฒนาอนามัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วย โดยทางมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ขอความร่วมมือจากกระทรวงสาธารณสุขขอผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมดำเนินการ ในการจัดทำโครงการและร่างหลักสูตร เพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น และที่ประชุม สภามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีมติให้จัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2513 ซึ่งเป็นการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์เป็นครั้งแรกในประเทศไทย หลังจากนั้นได้มีการ แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ขึ้นและแต่งตั้งให้ นางสายหยุด นิยมวิภาตทำหน้าที่คณบดี

มหาวิทยาลัยขอนแก่นนำเรื่องการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์และหลักสูตร การศึกษาชั้นปริญญาตรี เสนอต่อสภาการศึกษาแห่งชาติเพื่อขอความเห็นชอบในวันที่ 8 กรกฎาคม 2514 และได้รับมติเห็นชอบจากสภาการศึกษาแห่งชาติในวันที่ 31 มีนาคม 2514 และประกาศจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นในวันที่ 1 มิถุนายน 2514 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 88 ตอนที่ 87 หน้า 571 วันที่ 17 สิงหาคม 2514²

¹"ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 250," ราชกิจจานุเบกษา 89 (20 พฤศจิกายน 2515) 3-4.

²มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะพยาบาลศาสตร์, คณะพยาบาลศาสตร์ (เอกสารอัครสำเนา), หน้า 2.

คณะพยาบาลศาสตร์เปิดรับนักศึกษารุ่นแรกจำนวน 59 คน ในเดือนมิถุนายน 2514 โดยใช้สถานที่เรียนคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ เป็นสถานที่เรียนชั่วคราว

หลักสูตรคณะพยาบาลศาสตร์ในระยะก่อตั้งคณะนั้นเป็นหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตใช้เวลาในการศึกษา 4 ปีการศึกษา และ 4 ภาคฤดูร้อน วิชาที่เรียนประกอบด้วยวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และวิชาพยาบาล การศึกษาในคณะพยาบาลศาสตร์เน้นหนักทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะเรียนวิชาพื้นฐานทั้งคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และการพยาบาลเบื้องต้น ในปีแรกของการก่อตั้งนั้นผู้จัดการศึกษาส่วนใหญ่คือคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาล)¹

ระบบการศึกษาและการประเมินผล

มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังคงจัดการศึกษาปีละ 2 ภาคการศึกษาเช่นเดียวกับเมื่อเริ่มก่อตั้ง และใช้ระบบหน่วยกิตเป็นระบบวัดปริมาณการศึกษา

มหาวิทยาลัยขอนแก่นใช้ระบบคะแนนร้อยละเป็นระบบการประเมินผล ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยจนกระทั่งปีการศึกษา 2514 ยกเว้นคณะศึกษาศาสตร์ที่ก่อตั้งในปีการศึกษา 2512 เป็นคณะที่ใช้ระบบตัวอักษร (Letter Grade) และระบบคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cummulative Grade Point Average) เป็นระบบการประเมินผลของคณะ ในปีการศึกษา 2514 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เปลี่ยนมาทำการประเมินผลโดยระบบตัวอักษร (Letter Grade) สำหรับแต่ละวิชาและระบบคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cummulative Grade Point Average)² ตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2514 โดยเริ่มใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของปีการศึกษา 2514 เป็นรุ่นแรก

¹"ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 250," ราชกิจจานุเบกษา 89 (20 พฤศจิกายน 2515) 3-4.

²วราณี สิริบุญและคนอื่นๆ, "มหาวิทยาลัยขอนแก่น," หน้า 94.

รายละเอียดของการวัดผลตามระเบียบว่าด้วยผลการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2514 มีดังนี้

1. การวัดผลการศึกษาของแต่ละวิชาจะกระทำเมื่อสิ้นปีการศึกษาหรือเมื่อสิ้นภาคการศึกษา

2. การวัดผลการศึกษาให้ใช้ระบบตัวอักษร (Letter Grade) สำหรับแต่ละวิชา และระบบคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average)

ระบบตัวอักษรกำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

ตัวอักษร (Letter Grade)	ค่าคะแนน (Grade Point)
A	4
B	3
C	2
D	1
F	0

สำหรับตัวอักษรที่ไม่มีค่าคะแนนใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

I คือ Incomplete ไม่ผ่านในกรณีที่ปฏิบัติงานไม่ครบในวิชาหนึ่ง

X_c คือ Conditional ไม่ผ่านในกรณีที่ผลงานยังไม่ได้ระดับมาตรฐานที่จะให้ผ่านหรือสอบได้ เมื่อเปลี่ยนตัวอักษรที่มีค่าคะแนนแล้วต้องไม่สูงกว่า

S คือ Satisfactory ผ่านในกรณีที่นักศึกษาปฏิบัติวิชาจนจบหรือวิชาที่ไม่มีหน่วยกิต

U คือ Unsatisfactory ไม่ผ่านในกรณีที่นักศึกษาปฏิบัติงานในวิชาเดียวกันกับที่ให้ S

W คือ Withdrawn ในกรณีที่นักศึกษาขอถอนวิชาที่ลงทะเบียนแล้วภายในระยะเวลาที่ทางคณะกำหนดไว้

WF คือ Failure ในกรณีที่นักศึกษาถอนวิชาที่ลงทะเบียนเรียนหลังกำหนด และจะคิดรวมในคะแนนเฉลี่ยสะสมเช่นเดียวกับวิชาที่ได้ F

ถ้านักศึกษาได้ I และ X ในวิชาใดจะต้องปฏิบัติงานให้ครบถ้วนภายในเวลาที่คณะกำหนดไว้ มิฉะนั้นจะถือว่าสอบตกหรือได้ F โดยอัตโนมัติ ในกรณีที่ได้ I หรือ X ในวันที่ลงทะเบียนเรียนภาคการศึกษาถัดไป ถ้าหากวิชาดังกล่าวยังไม่ได้แก้ไขเป็นตัวอักษรที่มีค่าคะแนน และถ้าวิชานั้นเป็นวิชาที่ต้องเรียนก่อน

(Prerequisite) นักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนวิชาถัดไปไม่ได้

3. การสอบตก

- 3.1 ในกรณีที่นักศึกษาสอบตกวิชาบังคับให้เรียนวิชานั้นซ้ำอีกครั้ง
- 3.2 ในกรณีที่นักศึกษาสอบตกวิชาที่เป็นวิชาเลือก นักศึกษาอาจเรียนวิชานั้นซ้ำหรือเลือกเรียนวิชาอื่นแทนก็ได้
- 3.3 ในกรณีที่นักศึกษายังไม่ปฏิบัติครบถ้วนเมื่อได้ I และ X ภายในเวลาที่กำหนดไว้
- 3.4 ในกรณีที่นักศึกษาขอถอนวิชาที่ลงทะเบียนแล้ว ภายหลังจากเวลาที่แต่ละคณะกำหนดไว้ วิชานั้นจะได้รับ WF
- 3.5 วิชาที่สอบตกทุกวิชาจะลงทะเบียนสะสม (Cumulative record) และจะต้องรวมในคะแนนเฉลี่ยเช่นเดียวกับวิชาอื่นๆ
- 3.6 ในกรณีที่นักศึกษาตกวิชาที่ต้องเรียนก่อน (Prerequisite) นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนวิชาถัดไปไม่ได้
- 3.7 ในกรณีที่นักศึกษาทุจริตในการสอบ จะได้พิจารณาให้ตกเป็นรายวิชาหรือตกทุกวิชาแล้วแต่กรณี

4. การตกออก

- 4.1 ในกรณีที่ตกซ้ำวิชา (F) เกียวกันสองครั้ง
- 4.2 ในกรณีที่การประมาณผลการศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยไม่ถึง 1.50 (ยกเว้นข้อ 4.3)
- 4.3 ในกรณีที่การ คิคคะแนนเฉลี่ยสะสมสิ้นภาคการศึกษาแรกของปีที่ 1 คะแนนเฉลี่ยไม่ถึง 1.25
- 4.4 ในกรณีที่ลงทะเบียน (On Probation) ติดกัน 2 ครั้ง
- 4.5 ในกรณีที่ลงทะเบียนเรียนครบ 8 ปี หากยังสอบไม่ได้ครบตามหลักสูตรหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00

5. การลงทะเบียน

ในกรณีที่นักศึกษาเรียนจบปีการศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นต้นไป ถ้าหากคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 แต่ไม่ต่ำกว่า 1.50 ให้อยู่ในฐานะลงทะเบียน (On Probation) นักศึกษาจะอยู่ในสภาพลงทะเบียน 2 ครั้งติดกันไม่ได้ จะต้องตกออก

6. การสำเร็จการศึกษา

นักศึกษาจะได้รับปริญญาตรี ในกรณีที่เรียนครบหลักสูตรและได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป ทั้งนี้ระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยจะต้องไม่เกิน 8 ปี ซึ่งรวมระยะเวลาที่พักการศึกษาด้วย

7. การให้เกียรติคุณ

7.1 นักศึกษาที่เรียนครบหลักสูตรและได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่
3.50 ขึ้นไปจะได้รับเกียรติคุณอันดับที่หนึ่ง

7.2 นักศึกษาที่เรียนครบหลักสูตร และได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่
3.00 ถึง 3.49 จะได้รับเกียรติคุณอันดับสอง

8. การให้อนุปรินญา

เรื่องการให้อนุปรินญานั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของแต่ละคณะ

นักศึกษา

ในปีการศึกษา 2510 และ 2511 มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังคงรับนักศึกษา
เข้าศึกษาเพียง 2 คณะวิชาเหมือนเมื่อเริ่มก่อตั้งคือ คณะเกษตรศาสตร์ และ คณะ
วิศวกรรมศาสตร์ โดยใช้ข้อสอบคัดเลือกร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่นโดยมีสภาการศึกษา
แห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการจัดสอบ

ต่อมาในปีการศึกษา 2512 สภามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีมติเห็นชอบในการ
ส่งเสริมนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย
ภูมิภาคของตนโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก โดยรับนักเรียนที่มีคะแนนสูงสุดเป็นจำนวน
ร้อยละห้าคนของนักเรียนที่สอบไล่ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของจังหวัดในปีนั้น ส่วน
จังหวัดที่มีผู้สอบไล่ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 น้อยกว่า 20 คนแต่เกิน 10 คนให้ผ่อนผัน
รับคนที่ได้คะแนนสูงสุดเพียง 1 คน¹

ในปีการศึกษา 2512 เริ่มรับนักศึกษาเข้าศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์รุ่นแรก
จำนวน 96 คนและในปีการศึกษา 2514 เริ่มรับนักศึกษาเข้าศึกษาในคณะพยาบาล
-ศาสตร์รุ่นแรกจำนวน 59 คน ในระหว่างปีการศึกษา 2510-2514 มหาวิทยาลัย
ขอนแก่นรับนักศึกษาใหม่เป็นจำนวนทั้งสิ้น 1,701 คน เป็นนักศึกษาชาย 1,319 คน
และนักศึกษาหญิง 382 คน จำแนกตามปีการศึกษา เพศ และ คณะ ดังแสดงในตาราง
ที่ 7

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่นครบรอบ 10 ปี.

ตารางที่ 7 จำนวนนักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่
ปีการศึกษา 2510-2514 จำแนกตามปีการศึกษา คณะ
และเพศ

ปีการศึกษา	2510			2511			2512			2513			2514		
	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร
เกษตรศาสตร์	70	29	99	69	27	96	73	24	97	128	24	152	123	29	152
วิศวกรรมศาสตร์	120	0	120	100	0	100	124	0	124	152	2	164	164	2	166
ศึกษาศาสตร์	0	0	0	0	0	0	39	55	94	62	85	147	71	60	131
พยาบาลศาสตร์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	45	59
รวม	190	29	219	169	27	196	236	79	315	352	111	463	372	136	508

ที่มา

- สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสถิติสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2510 (พระนคร : โรงพิมพ์ไทยแบบเรียน), หน้า 24.
- _____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2511 (พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา), หน้า 21.
- _____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2512 (พระนคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การชายและการซื้อแห่งประเทศไทย จำกัด), หน้า 20.
- _____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2513 (พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา), หน้า 5.
- _____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2514 (พระนคร : โรงพิมพ์ศรีเมืองการพิมพ์), หน้า 6.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะพยาบาลศาสตร์, คณะพยาบาลศาสตร์, หน้า 53.

จากตารางแสดงให้เห็นว่าในปีการศึกษา 2514 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รับนักศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2510 เป็นจำนวน 299 คน หรือเพิ่มเฉลี่ย
ปีละประมาณ 60 คน เมื่อพิจารณาเป็นรายปีโดยเปรียบเทียบกับปีที่อยู่ถัดขึ้นไปจะพบ
ว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2511 จำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ
10.50 จากปีการศึกษา 2510 ปีการศึกษา 2512 เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.71 จากปีการ
ศึกษา 2511 ปีการศึกษา 2513 เพิ่มขึ้นร้อยละ 46.98 จากปีการศึกษา 2512
และปีการศึกษา 2514 เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.71 จากปีการศึกษา 2513 เมื่อพิจารณา
เทียบกับจำนวนนักศึกษาใหม่ที่คาดการณ์ว่าจะรับได้ตามแผนพัฒนา ระยะที่ 2 แล้ว
พบว่าจำนวนนักศึกษาใหม่ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นเปิดรับจริงนั้นมีจำนวนสูงกว่าจำนวน
ที่คาดการณ์ไว้ถึงร้อยละ 33.41 (จำนวนคาดการณ์ไว้ 1,275 คน)

ในปีการศึกษา 2510 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีนักศึกษาทั้งหมด 494 คน
เป็นนักศึกษาหญิง 56 คน นักศึกษาชาย 438 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างนักศึกษา
หญิงและนักศึกษชายเท่ากับ 1 : 7.8 ในปีการศึกษา 2511 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มีนักศึกษาทั้งหมด 598 คน เป็นนักศึกษาหญิง 68 คน นักศึกษาชาย 530 คน คิดเป็น
สัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษชายเท่ากับ 1 : 7.8 ในปีการศึกษา 2512
มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีนักศึกษาทั้งหมด 808 คนเป็นนักศึกษาหญิง 139 คน นักศึกษา
ชาย 669 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษชายเท่ากับ 1 : 4.8
ในปีการศึกษา 2513 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 1,154 คนเป็น
นักศึกษาหญิง 240 คน เป็นนักศึกษชายจำนวน 914 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่าง
นักศึกษาหญิงและนักศึกษชายเท่ากับ 1 : 4.8 และในปีการศึกษา 2514 มหาวิทยาลัย
ขอนแก่นมีนักศึกษาทั้งหมด 1,419 คนเป็นนักศึกษาหญิง 344 คน นักศึกษาชาย 1,016
คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษชายเท่ากับ 1 : 4.1 จากสัดส่วน
นักศึกษาหญิงและนักศึกษชายในระหว่างปีการศึกษา 2510-2514 พบว่าในระยะแรก
ของแผนพัฒนาฉบับที่ 2 นั้นจำนวนนักศึกษชายจะมีจำนวนมากกว่าจำนวนนักศึกษาหญิง
ถึง 7 เท่าและจำนวนนักศึกษชายจะค่อยๆมีสัดส่วนน้อยลง ทั้งนี้เนื่องจากในระยะ

แรกนั้นโปรแกรมการศึกษาที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนนั้นมีเพียง 2 คณะวิชา คือ คณะเกษตรศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะวิชาที่เหมาะสมกับนักศึกษาชายมากกว่านักศึกษาหญิง แต่ในระยะหลังมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เปิดโปรแกรมการศึกษาทางศึกษาศาสตร์และพยาบาลศาสตร์ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาหญิงเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นมากขึ้น

จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นปีการศึกษา 2510-2514 จำแนกตามปีการศึกษา คณะ และเพศ แสดงในตารางที่ 8

เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเริ่มก่อตั้ง (2507-2509) โดยศึกษาถึงอัตราการเลื่อนชั้น (Promotion Rate) ของนักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2507-2509 พบว่านักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2507, 2508, 2509 คือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีที่ 3 ปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2510 ตามลำดับ จำแนกตามคณะในปีการศึกษา 2510 นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์รุ่นปีการศึกษา 2507, 2508 และ 2509 จะมีอัตราการเลื่อนชั้นคิดเป็นร้อยละ 100, 100 และ 54.72 (รวมผู้ตกซ้ำชั้นจากปี 2508 จำนวน 18 คน) ตามลำดับ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์รุ่นปีการศึกษา 2507, 2508 และ 2509 มีอัตราการเลื่อนชั้นคิดเป็นร้อยละ 82.05, 90.91 และ 92.13 ตามลำดับ จากค่าร้อยละนี้จะเห็นว่าอัตราการเลื่อนชั้นในปีการศึกษา 2510 ของคณะเกษตรศาสตร์จากรุ่นปีการศึกษา 2507-2509 มีค่าลดลงตามลำดับ และมีค่าต่ำมากสำหรับปีการศึกษา 2509 ส่วนคณะวิศวกรรมศาสตร์รุ่นปีการศึกษา 2507-2509 มีอัตราการเลื่อนชั้นในปีการศึกษา 2510 มีค่าสูงขึ้นตามลำดับ

ถ้าพิจารณาอัตราการเลื่อนชั้นของนักศึกษารุ่นแรก (2507) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2508 จนกระทั่งนักศึกษารุ่นแรกจบการศึกษาในปีการศึกษา 2510 พบว่านักศึกษารุ่นแรกแยกตามคณะมีอัตราการเลื่อนชั้นดังนี้ คณะเกษตรศาสตร์มีอัตราการเลื่อนชั้นคิดเป็นร้อยละ 77.43, 100, 100 ในปีการศึกษา 2508-2510 ตามลำดับ และคณะวิศวกรรมศาสตร์มีอัตราการเลื่อนชั้นคิดเป็นร้อยละ 82.76, 81.25, 82.05 ในปีการศึกษา 2508-2510 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2510-2514
 จำนวนตามปีการศึกษา คณะ ชั้นปี และเพศ

คณะ	ชั้นปี	ปีการศึกษา 2510			2511			2512			2513			2514		
		ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร
เกษตรศาสตร์																
	ปีที่ 1	68	28	96	69	27	96	73	24	97	128	24	152	123	29	152
	ปีที่ 2	26	3	29	56	28	84	59	27	86	64	26	90	108	22	130
	ปีที่ 3	48	10	58	31	3	34	53	28	81	55	25	80	57	25	82
	ปีที่ 4	21	14	35	42	9	51	35	4	39	60	28	88	72	30	102
	รวม	163	55	218	198	67	265	220	83	303	307	103	410	360	106	466
วิศวกรรมศาสตร์																
	ปีที่ 1	122	0	122	112	0	112	127	0	127	162	2	164	164	2	166
	ปีที่ 2	81	1	82	120	0	120	111	0	111	128	0	128	161	2	163
	ปีที่ 3	40	0	40	65	1	66	120	0	120	116	0	116	132	0	132
	ปีที่ 4	32	0	32	35	0	35	52	1	53	101	0	101	111	0	111
	รวม	275	1	276	332	1	333	410	1	411	507	2	509	568	4	572
ศึกษาศาสตร์																
	ปีที่ 1	0	0	0	0	0	0	39	55	94	64	85	149	71	61	132
	ปีที่ 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	50	86	37	82	119
	ปีที่ 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26	46	72	
	รวม	0	0	0	0	0	0	39	55	94	100	135	235	134	189	323

ตารางที่ 8 (ต่อ)

คณะ	ชั้นปี	ปีการศึกษา 2510			2511			2512			2513			2514			
		ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	
พยาบาลศาสตร์																	
	ชั้นปี 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	45	59
	รวม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	45	59
รวมทั้งหมด																	
	ปีที่ 1	190	28	218	181	27	208	239	79	318	354	111	465	372	137	509	
	ปีที่ 2	107	4	111	176	28	204	170	27	197	228	76	254	306	106	412	
	ปีที่ 3	88	10	98	96	4	100	173	28	201	171	25	196	215	71	286	
	ปีที่ 4	53	14	67	77	9	86	87	5	92	161	28	189	183	30	213	
	รวม	438	56	494	530	68	598	669	139	808	914	240	1154	1076	344	1420	

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุคลากร

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 เป็นต้นมา นักศึกษาและอาจารย์ได้ย้ายมาที่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีการดำเนินการด้วยตนเองและมีการโอนบรรจุก่อตั้งอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมากขึ้น

ในปีการศึกษา 2510 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 88 คน เป็นอาจารย์หญิง 21 คน อาจารย์ชาย 67 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 3 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี 74 คน ปริญญาโท 14 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท เท่ากับ 5 : 1 ถ้าพิจารณาตามตำแหน่ง อาจารย์ประจำเป็นอาจารย์ชั้นพิเศษ 2 คน อาจารย์ชั้นเอก 5 คน ชั้นโท 33 คน และชั้นตรี 54 คน

ในปีการศึกษา 2511 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 105 คน เป็นอาจารย์หญิง 30 คน อาจารย์ชาย 75 คน คิดเป็นสัดส่วนอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 2.5 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี 84 คน ปริญญาโท 19 คน (รวมประกาศนียบัตรชั้นสูง) ปริญญาเอก 2 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 42 : 9.5 : 1 ถ้าพิจารณาตามตำแหน่ง อาจารย์ประจำเป็นศาสตราจารย์ 1 คน อาจารย์ชั้นพิเศษ 2 คน อาจารย์ชั้นเอก 4 คน ชั้นโท 56 คน และชั้นตรี 42 คน

ในปีการศึกษา 2512 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 122 คน เป็นอาจารย์หญิง 18 คน อาจารย์ชาย 104 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 6 เมื่อจำแนกวุฒิการศึกษา เป็นอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 23 คน ปริญญาตรี 77 คน ปริญญาโท 20 คน ปริญญาเอก 2 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 38 : 10 : 1 ถ้าพิจารณาตามตำแหน่งเป็นอาจารย์ชั้นพิเศษ 1 คน อาจารย์ชั้นเอก 4 คน ชั้นโท 65 คน และชั้นตรี 52 คน

ในปีการศึกษา 2513 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 147 คน เป็นอาจารย์หญิง 49 คน อาจารย์ชาย 88 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิง และอาจารย์ชาย เท่ากับ 1 : 1.8 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นอาจารย์ที่มี วุฒิปริญญาตรี 90 คน ปริญญาโท 48 คน (รวมประกาศนียบัตรชั้นสูง) ปริญญาเอก 9 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 10 : 5 : 1 ถ้าพิจารณาตามตำแหน่งเป็นรองศาสตราจารย์ 1 คน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 2 คน อาจารย์ชั้นพิเศษ 2 คน อาจารย์ชั้นเอก 4 คน ชั้นโท 97 คน และชั้นตรี 41 คน

ในปีการศึกษา 2514 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำ 218 คน เป็นอาจารย์หญิง 80 คน อาจารย์ชาย 138 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิง และอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 1.7 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาเป็นอาจารย์ที่มีวุฒิ ปริญญาตรี 145 คน ปริญญาโท 65 คน และปริญญาเอก 8 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 18 : 8 : 1 ถ้าพิจารณาตามตำแหน่งเป็น ศาสตราจารย์ 2 คน รองศาสตราจารย์ 1 คน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 2 คน อาจารย์ ชั้นพิเศษ 1 คน อาจารย์ชั้นเอก 3 คน ชั้นโท 146 คน และ ชั้นตรี 63 คน

จำนวนอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำแนกตามปีการศึกษา เพศ และวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2514 แสดงในตารางที่ 9 และคิดเป็น ร้อยละของอาจารย์ในแต่ละวุฒิจากจำนวนอาจารย์ทั้งหมดแสดงในตารางที่ 10 และแสดง ค่าร้อยละของอาจารย์จำแนกตามตำแหน่งในตารางที่ 11

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 จำนวนอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตาม
เพศ และวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2514

วุฒิ	ปีการศึกษา 2510			2511			2512			2513			2514		
	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร
เอกกิตติมศักดิ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
เอก	2	0	2	2	0	2	2	0	2	3	5	8	3	5	8
โท	12	2	14	13	4	17	17	3	20	28	17	45	40	25	65
ป.สูง	0	0	0	2	0	2	0	0	0	1	2	3	0	0	0
ตรี	55	19	74	58	26	84	62	15	77	65	25	90	91	54	145
ต่ำกว่าตรี	0	0	0	0	0	0	23	0	23	0	0	0	0	0	0
รวม	69	21	90	75	30	105	104	18	122	88	49	147	138	80	218

ที่มา

สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสถิติสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2510, หน้า 86.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2511, หน้า 65.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2512, หน้า 80.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2513, หน้า 70.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2514, หน้า 83.

ตารางที่ 10 ร้อยละของจำนวนอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2514

วุฒิ	ปีการศึกษา 2510		2511		2512		2513		2514	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เอกกิตติมศักดิ์	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
เอก	2	2	2	2	2	2	8	5	8	3
โท	14	16	17	16	20	16	45	31	65	30
ป.สูง	0	0	2	2	0	0	3	2	0	0
ตรี	74	82	84	80	77	63	90	61	145	67
ต่ำกว่าตรี	0	0	0	0	23	19	0	0	0	0
รวม	90	100	105	100	122	100	147	100	218	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย
 ขอนแก่นจำแนกตามตำแหน่ง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2514

ปีการศึกษา ตำแหน่ง	2510		2511		2512		2513		2514	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศาสตราจารย์	0	0	1	1	0	0	0	0	2	1
รองศาสตราจารย์	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0.5
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	0	0	0	0	0	0	2	2	2	1
อาจารย์ชั้นพิเศษ	2	2	2	2	1	1	2	2	1	0.5
อาจารย์ชั้นเอก	5	5	4	4	4	3	4	3	3	1
อาจารย์ชั้นโท	33	35	56	53	65	53	97	65	146	67
อาจารย์ชั้นตรี	54	58	42	40	52	43	41	27	63	29
รวม	94	100	105	100	122	100	147	100	218	100

ที่มา

สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสถิติสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2510, หน้า 103.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2511, หน้า 87.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2512, หน้า 101.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2513, หน้า 90.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2514, หน้า 105.

จากตารางนี้จะขอเท็จจริงที่เสนอข้างต้นพบว่าในปีการศึกษา 2514 มีอาจารย์เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2510 เท่ากับ 130 คนหรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณปีละ 33 คน ถ้าพิจารณาเป็นรายปีพบว่ามีอาจารย์เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2510 คิดเป็นร้อยละ 18.18, 38.64, 56.82 และ 147.73 ในปีการศึกษา 2511, 2512 2513 และ 2514 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างเมื่อเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย (2507-2509) และมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2 (2510-2514) พบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 นี้สัดส่วนวุฒิอาจารย์จะดีขึ้นกว่าเมื่อเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย คือเมื่อเริ่มก่อตั้งสัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 27 : 6.5 : 1 (ปีการศึกษา 2509) และในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 18 : 8 : 1 (ปีการศึกษา 2514) จึงเป็นดัชนีแสดงถึงพัฒนาการด้านคุณภาพของอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในด้านปริมาณงานของอาจารย์ เมื่อศึกษาเปรียบเทียบจำนวนอาจารย์ประจำกับจำนวนนักศึกษา เรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาในปีการศึกษา 2510 โดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 1 : 5.3 จำแนกตามคณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ 1 : 4.5 คณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 : 12 โดยคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ซึ่งเป็นคณะที่ให้บริการวิชาการแก่คณะทั้งสองมีอาจารย์ประจำ 22 คน ในปีการศึกษา 2511 เรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาโดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 1 : 5.7 (ไม่มีข้อมูลที่จะคำนวณเรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาในแต่ละคณะ) ในปีการศึกษา 2512 เรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาโดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 1 : 6.6 จำแนกตามคณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ 1 : 4.7 คณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 : 8.7 คณะศึกษาศาสตร์ 1 : 8.6 และคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์มีอาจารย์ประจำ 22 คน ในปีการศึกษา 2513 เรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาโดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 1 : 7.9 จำแนกตามคณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ 1 : 7.0 คณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 : 10.4 คณะศึกษาศาสตร์ 1 : 6.7

และคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์มีอาจารย์ประจำ 43 คน ในปีการศึกษา 2514
 เรโชอาจารย์คือนักศึกษาโดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 1 : 6.5 จำแนกตามคณะ
 คือ คณะเกษตรศาสตร์ 1 : 5.6 คณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 : 9.2 คณะศึกษาศาสตร์
 1 : 7.7 คณะพยาบาลศาสตร์มีนักศึกษา 59 คน โดยไม่มีอาจารย์ประจำเลย
 และคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ มีอาจารย์ประจำ 64 คน พบว่าในช่วงแผนพัฒนา
 ฉบับที่ 2 คณะเกษตรศาสตร์เป็นคณะที่มีเรโชอาจารย์คือนักศึกษาค่าสูงที่สุดและต่ำกว่าเรโช
 เฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยด้วย ซึ่งเป็นดัชนีแสดงให้เห็นว่าปริมาณงานของอาจารย์คณะ
 เกษตรศาสตร์มีน้อยกว่าอาจารย์คณะอื่น

เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเริ่มก่อตั้งพบว่าเรโชอาจารย์คือนักศึกษาโดยเฉลี่ย
 ทั้งมหาวิทยาลัยในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มีค่าสูงขึ้น แสดงว่าปริมาณงานของอาจารย์
 ในระยะนี้มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากเมื่อเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย

นอกจากอาจารย์ประจำแล้ว มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังมีอาจารย์พิเศษ
 จากมหาวิทยาลัยต่างๆในส่วนกลางและอาจารย์ชาวต่างประเทศมาให้ความช่วยเหลือ
 ทางด้านวิชาการ ดังแสดงในตารางที่ 12

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 จำนวนอาจารย์พิเศษ และ อาจารย์ชาวต่างประเทศที่มาช่วย
ราชการมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตามปีการศึกษา
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2514

ปีการศึกษา	อาจารย์พิเศษ	อาจารย์ชาวต่างประเทศ
2510	36	15
2511	21	13
2512	0	13
2513	33	19
2514	40	24

ที่มา

สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสถิติสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2510, หน้า 86.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2511, หน้า 65.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2512, หน้า 70, 122.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2514, หน้า 83.

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำ พบว่า สัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำ ในปีการศึกษา 2510-2514 มีค่าเท่ากับ 1 : 1.76 , 1 : 3.08 , 1 : 9.38 , 1 : 2.82 และ 1 : 3.41 ตามลำดับ

ในช่วงปีการศึกษา 2510-2514 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ที่กำลังศึกษาต่อและปฏิบัติงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำแนกตามปีการศึกษาและประเภทของทุน ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 จำนวนอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่กำลังศึกษาต่อ และปฏิบัติงาน จำแนกตามปีการศึกษาและประเภทของทุน

ปีการศึกษา	ศึกษาต่อในประเทศ		ศึกษาต่อต่างประเทศ			รวม
	ทุนรัฐบาล	ทุนต่างประเทศ	ทุนส่วนตัว	ทุนปฏิบัติงาน		
2510	2	2	10	1	0	15
2511	3	2	12	3	2	20
2512	3	3	13	1	5	25
2513	3	3	26	2	1	35
2514	4	6	48	7	10	65

ที่มา

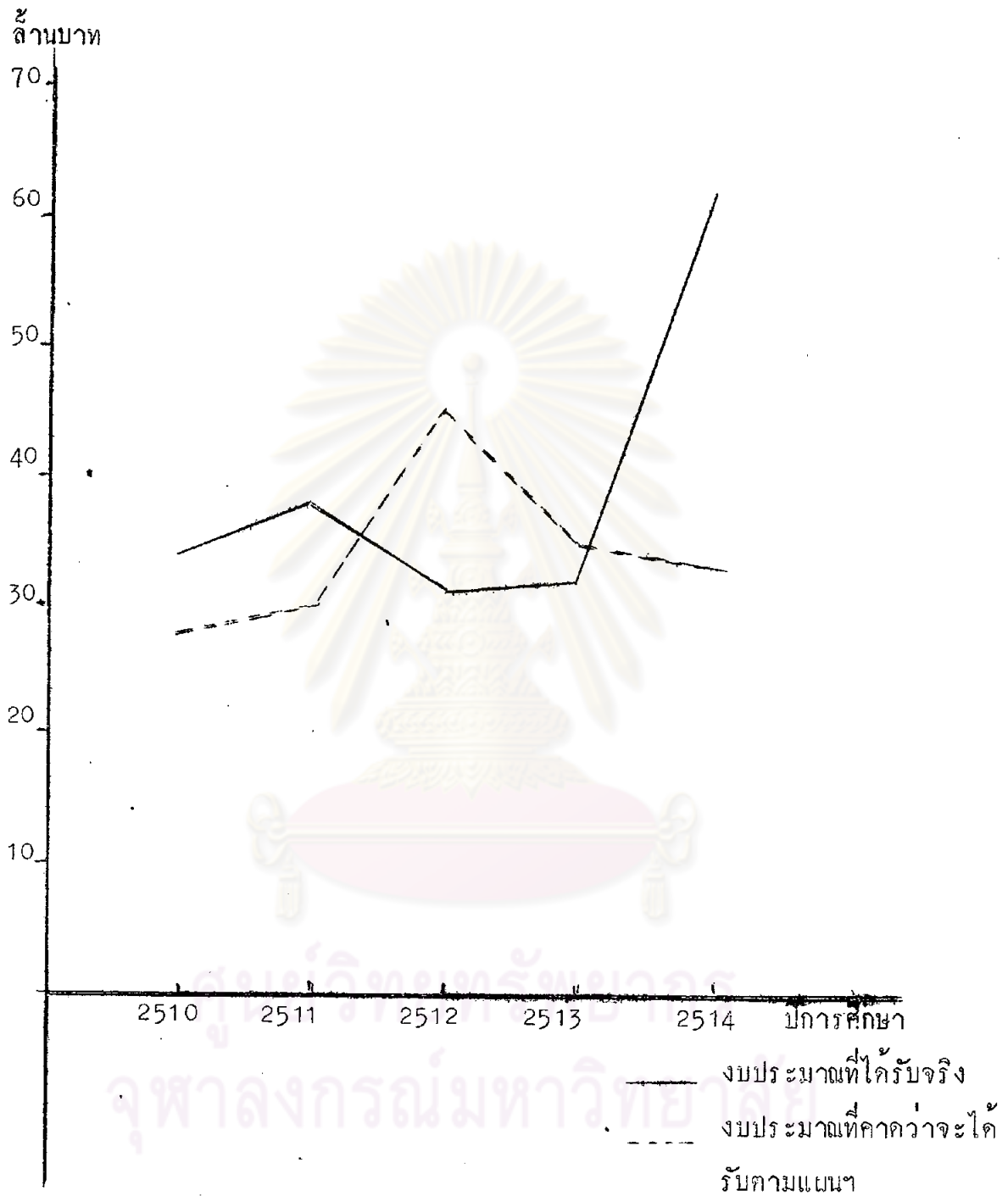
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ข้อมูลของปีการศึกษา 2516
(ขอนแก่น : รุ่งเกียรติ), หน้า 37.

งบประมาณ

ในระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณ
ตลอดระยะเวลาของแผนทั้งสิ้น 198,861,100 บาท เป็นงบดำเนินการ 73,205,200 บาท
จำแนกตามปีงบประมาณ 2510-2514 เท่ากับ 10,441,000 บาท 12,460,100 บาท
14,036,100 บาท 16,803,200 บาท และ 19,463,200 บาทตามลำดับ
งบลงทุน 125,655,900 บาท จำแนกตามปีงบประมาณ 2510-2514 เท่ากับ
23,577,500 บาท 26,143,300 บาท 17,839,800 บาท 15,376,700 บาท
และ 42,720,200 บาทตามลำดับ งบประมาณมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีงบประมาณ
2510-2514 จำแนกเป็นลงทุนและงบดำเนินการ และหน่วยงาน แสดงในตารางที่ 14

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับงบประมาณที่คาดการณ์ไว้ตามแผนพัฒนา
ฉบับที่ 2 พบว่างบประมาณที่มหาวิทยาลัยได้รับจริงสูงกว่างบประมาณที่คาดว่าจะได้รับ
ยกเว้นปีงบประมาณ 2512 และ 2513 งบประมาณที่ได้รับต่ำกว่างบประมาณที่คาดว่าจะ
จะได้รับ. แต่ถ้าพิจารณาจำนวนงบประมาณตลอดระยะเวลาของแผนพบว่ามหาวิทยาลัย
ขอนแก่นได้รับงบประมาณสูงกว่าที่คาดว่าจะได้รับคิดเป็นร้อยละ 16.29 งบประมาณ
เปรียบเทียบระหว่างที่ได้รับจริงกับงบประมาณตามแผนแสดงในแผนภูมิที่ 3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 3 งบประมาณเปรียบเทียบระหว่างงบประมาณที่ได้รับจริง
และงบประมาณที่คาดว่าจะได้รับตามแผนพัฒนาฉบับที่ 2

ตารางที่ 14 งบประมาณของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีงบประมาณ
2510-2514 แยกเป็นงบลงทุนและงบดำเนินการ จำแนก
ตามปีงบประมาณและหน่วยงาน

ปีงบประมาณ, หน่วยงาน	งบดำเนินการ	ร้อยละ	งบลงทุน	ร้อยละ	รวม
2510					
สำนักงานอธิการบดี	4,315,400	23.30	14,206,900	76.70	18,522,300
คณะเกษตรศาสตร์	1,963,700	43.79	2,520,800	56.21	4,484,500
คณะวิทยาศาสตร์	1,781,800	38.42	2,855,900	61.58	4,637,700
คณะวิศวกรรมศาสตร์	2,380,100	37.34	3,993,900	62.66	6,374,000
รวม	10,441,000	30.69	23,577,500	69.31	34,018,500
2511					
สำนักงานอธิการบดี	4,754,800	25.14	14,156,200	74.86	18,911,000
คณะเกษตรศาสตร์	2,705,200	57.55	1,995,500	42.45	4,700,700
คณะวิทยาศาสตร์	2,177,400	44.22	2,747,000	55.78	4,924,400
คณะวิศวกรรมศาสตร์	2,822,700	28.04	7,244,600	71.96	10,067,300
รวม	12,460,100	32.28	26,143,300	67.72	38,603,400
2512					
สำนักงานอธิการบดี	5,541,100	39.06	8,645,200	60.94	14,186,300
คณะเกษตรศาสตร์	2,930,200	61.04	1,870,000	38.96	4,800,200
คณะวิทยาศาสตร์	2,321,500	35.06	4,300,000	64.94	6,621,500
คณะวิศวกรรมศาสตร์	2,993,400	49.94	3,000,000	50.06	5,993,400
คณะศึกษาศาสตร์	249,900	91.04	24,600	8.96	274,500
รวม	14,036,100	44.03	17,839,800	55.97	31,875,900

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปีงบประมาณ, หน่วยงาน	งบดำเนินการ	ร้อยละ	งบลงทุน	ร้อยละ	รวม
2513					
สำนักงานอธิการบดี	6,102,600	57.44	4,522,000	42.56	10,624,600
คณะเกษตรศาสตร์	3,221,100	61.59	2,008,600	38.41	5,229,700
คณะวิทยาศาสตร์	2,892,300	56.80	2,200,000	43.20	5,092,300
คณะวิศวกรรมศาสตร์	3,761,600	61.55	2,350,000	38.45	6,111,600
คณะศึกษาศาสตร์	825,600	16.12	4,296,100	83.88	5,121,700
รวม	16,803,200	52.22	15,376,700	47.78	32,179,900
2514					
สำนักงานอธิการบดี	56,414,000	17.89	29,424,000	82.11	35,838,000
คณะเกษตรศาสตร์	3,675,800	61.96	2,256,600	38.04	5,932,400
คณะวิทยาศาสตร์	3,434,200	61.93	2,110,700	38.07	5,544,900
คณะวิศวกรรมศาสตร์	4,450,500	47.16	4,986,400	52.84	9,436,900
คณะศึกษาศาสตร์	1,488,700	27.41	3,942,500	72.59	5,431,200
รวม	19,463,200	31.30	42,720,200	68.70	62,183,400

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณางบประมาณในแต่ละปีของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงปีการศึกษา 2510-2514 เปรียบเทียบกับจำนวนนักศึกษา ผู้วิจัยได้คำนวณค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาในปีการศึกษา 2510-2514 โดยเฉลี่ยมีค่าประมาณ 31,368.83 บาท 32,930.43 บาท 21,893.07 บาท 18,678.77 บาท และ 18,553.10 บาทตามลำดับ จำแนกค่าใช้จ่ายรายหัวที่จ่ายเป็นงบลงทุนรายหัวและงบดำเนินการรายหัว และจำแนกตามคณะและปีการศึกษา ดังตารางที่ 15

ในการคำนวณค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และพยาบาลศาสตร์ ในระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ 2 (2510-2514) ผู้วิจัยคำนวณจากค่าใช้จ่ายรายหัวจากเงินงบประมาณประจำคณะส่วนหนึ่งรวมกับค่าใช้จ่ายรายหัวจากเงินงบประมาณของคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์อีกส่วนหนึ่ง เนื่องจากในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 คณะวิทยาศาสตร์ ยังไม่มีนักศึกษาเป็นของตนเอง แต่ทำหน้าที่ในการให้บริการวิชาการแก่คณะต่างๆในมหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงนับว่างบประมาณของคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ได้ใช้จ่ายไปในการผลิตบัณฑิตเช่นกัน

จากตารางที่ 15 พบว่างบลงทุนรายหัวของนักศึกษาในปีการศึกษา 2510-2514 ของคณะเกษตรศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์จะมีสัดส่วนลดลงตามลำดับ ในขณะที่งบดำเนินการรายหัวมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากคณะเกษตรศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้ใช้จ่ายในค่านางลงทุนมาเป็นจำนวนมากแล้วนับแต่ปี พ.ศ. 2509 เป็นต้นมา โครงการจัดตั้งคณะเกษตรศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้ดำเนินการอย่างสมบูรณ์แล้ว จึงทำให้งบลงทุนในคณะทั้งสองมีจำนวนลดน้อยลง ยกเว้นในปี 2514 งบลงทุนของคณะวิศวกรรมศาสตร์มีค่าสูงขึ้น เนื่องจากคณะวิศวกรรมศาสตร์เริ่มขยายงานของคณะกว้างขวางขึ้น ส่วนคณะศึกษาศาสตร์ซึ่งเป็นคณะที่ได้จัดตั้งในปี 2512 งบลงทุนรายหัวจึงมีสัดส่วนสูงขึ้นตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นปีการศึกษา
2510-2514 จำแนกเป็นงบลงทุนและงบดำเนินการ

ปีการศึกษา, คณะ	งบลงทุนรายหัว	ร้อยละ	งบดำเนินการรายหัว	ร้อยละ	รวม
2510					
คณะเกษตรศาสตร์	17,344.47	57.89	12,614.63	42.11	29,959.15
คณะวิศวกรรมศาสตร์	20,251.82	62.35	12,230.43	37.65	32,482.25
2511					
คณะเกษตรศาสตร์	12,123.83	46.68	13,849.44	53.32	25,973.27
คณะวิศวกรรมศาสตร์	26,349.20	68.50	12,117.71	31.50	38,466.91
2512					
คณะเกษตรศาสตร์	11,493.40	47.82	12,543.77	52.18	24,037.17
คณะวิศวกรรมศาสตร์	12,621.06	55.41	10,156.35	44.59	22,777.41
คณะศึกษาศาสตร์	5,583.48	50.23	5,531.66	49.77	11,115.14
2513					
คณะเกษตรศาสตร์	6,805.44	36.64	10,362.67	60.36	17,168.11
คณะวิศวกรรมศาสตร์	6,523.31	39.73	9,896.51	60.27	16,419.82
คณะศึกษาศาสตร์	20,187.69	77.03	6,019.52	22.97	26,207.21
2514					
คณะเกษตรศาสตร์	6,328.90	38.05	10,306.43	61.95	16,635.33
คณะวิศวกรรมศาสตร์	10,203.89	50.01	10,199.04	49.99	20,402.93
คณะศึกษาศาสตร์	13,692.29	66.08	7,027.43	33.92	20,719.72
คณะพยาบาลศาสตร์	1,486.41	38.07	2,418.45	61.93	3,904.86

อาคารสถานที่

ในวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2 (2510-2514) มหาวิทยาลัย
ได้ขยายงานกว้างขวางกว่าเมื่อเริ่มก่อตั้ง (2507-2509) เช่นจัดตั้งคณะศึกษาศาสตร์
พ.ศ. 2512 จัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2514 ดังนั้นมหาวิทยาลัยขอนแก่น
จึงทำการก่อสร้างอาคารเรียนต่างๆเพิ่มขึ้นเพื่อให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ตลอด
ระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นก่อสร้างอาคารเรียน 4 หลัง
คือ ตึกวิศวกรรมไฟฟ้า (2512) บนเนื้อที่ 594 ตารางเมตร ใช้งบประมาณในการ
ก่อสร้าง 1,654,100 บาท ตึกวิศวกรรมเกษตร (2513) บนเนื้อที่ 1,120 ตาราง
เมตร งบประมาณในการก่อสร้าง 1,487,500 บาท ตึกฟิสิกส์ (2513) บนเนื้อที่
3,212 ตารางเมตร เป็นอาคารชั้นเดียวใช้ทำเป็นสถานที่เรียนวิชาปฏิบัติการและ
ห้องพักอาจารย์ นอกจากนี้ยังมีห้องบรรยายรวมขนาดใหญ่อยู่ใต้ดินซึ่งจุนักศึกษาได้
ประมาณ 200 คน ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 2,354,900 บาท อาคารอำนวยการ
การศึกษาศาสตร์ (2514) เป็นอาคาร 2 ชั้น ใช้เป็นสถานที่ทำการของคณะและ
ห้องพักอาจารย์ ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 3,969,500 บาท นอกจากอาคาร
เรียนแล้วยังได้มีการก่อสร้างห้องปฏิบัติการและโรงฝึกงานเกษตรอีก 16 อาคาร
ศึกษาศาสตร์เพื่อเป็นหน่วยกลางในการบริหารมหาวิทยาลัย หอสมุดกลางเพื่อเป็น
ศูนย์กลางในการค้นคว้าของนักศึกษา

ดังกล่าวแล้วว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นมหาวิทยาลัยหอพัก (Residential
University) เมื่อมหาวิทยาลัยขยายหน่วยงานมากขึ้นและรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น
จึงเกิดปัญหาในเรื่องที่พักที่มีอยู่ไม่พอเพียง ดังนั้นจึงมีการสร้างบ้านพักอาจารย์
ชั้นอีกที่หมู่บ้านสี่ฐานทางทิศใต้ของมหาวิทยาลัยคานที่ติดกับถนนขอนแก่น-เลย แพลต
อาจารย์ 1 หลังจำนวน 20 หน่วย ใกล้หมู่บ้านมอคินแดงทางทิศเหนือของมหาวิทยาลัย
สร้างหอพักนักศึกษาเพิ่มจากเดิม 10 หอ (เก็บมี 2 หอ) โดยค่อยๆสร้างในปี
พ.ศ. 2510 จำนวน 2 หอ มีจำนวนห้องพักหอละ 90 ห้อง ปี พ.ศ. 2512 จำนวน
2 หอ มีจำนวนห้องพักหอละ 84 ห้อง และในปี พ.ศ. 2514 อีก 6 หอ มีจำนวน

ห้องพักหอดะ 63 ห้อง 2 หอ และหอดะ 84 ห้อง 4 หอ นอกจากบ้านพักและหอพัก
 นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังทำการสร้างโรงอาหาร สนามกีฬาต่างๆ
 สโมสรนักศึกษา ตลอดจนทัศนคติต่อภายในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น

จากก่อสร้างอาคารเรียนและที่พักในระยะนี้ ทำให้นักศึกษามีสถานที่เรียน
 เพียงพอเฉพาะในระยะแรก (2510-2513) แต่ในระยะหลังได้มีการรับนักศึกษา
 คณะพยาบาลศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์เพิ่มขึ้น จึงทำให้สถานที่เรียนไม่เพียงพอ
 จึงจำเป็นต้องจัดเวลาเรียนของนักศึกษาตั้งแต่ 7.00 น. ถึง 21.30 น. ในบางวัน
 และมีการจัดให้มีชั้นเรียนในวันเสาร์และอาทิตย์ด้วย ส่วนในเรื่องที่พักของอาจารย์
 และนักศึกษาในช่วงนี้มีจำนวนเพียงพอ

การก่อสร้างตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาฉบับที่ 2 นี้ มหาวิทยาลัยสิ้น
 งบประมาณทั้งสิ้นเป็นเงิน 112,543,300 บาท

จำนวนบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีผู้สำเร็จการศึกษาเป็นรุ่นแรกในปีการศึกษา 2510
 จำนวน 59 คน เป็นบัณฑิตคณะเกษตรศาสตร์ 35 คน และได้รับเกียรติคุณอันดับ
 สอง 7 คน บัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ 24 คน ได้รับเกียรติคุณอันดับสอง 4 คน
 ในปีต่อมามีผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งปีการศึกษา 2514 มีบัณฑิต
 ทั้งหมด 502 คน จำแนกตามปีการศึกษา และ คณะ ดังตารางที่ 16

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 จำนวนบัณฑิตของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา
2510-2514 จำแนกตามปีการศึกษา เพศ และ คณะ

ปีการศึกษา	คณะเกษตรศาสตร์				คณะวิศวกรรมศาสตร์				รวม
	ช	ญ	ร	ร้อยละ	ช	ญ	ร	ร้อยละ	
2510	21	14	35	59.32	24	0	24	40.68	59
2511	38	8	46	61.33	29	0	29	38.67	75
2512	29	5	34	45.33	40	1	41	54.67	75
2513	32	27	59	45.04	72	0	72	54.96	131
2514	59	25	84	51.85	78	0	78	48.15	162
รวม	179	79	258	51.39	243	1	244	48.61	502

จากจำนวนบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่แสดงในตารางที่ 16 ผู้วิจัย
ได้คำนวณหาเปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่
รุ่นแรก (2507) ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2510 จนถึงรุ่นปีการศึกษา 2514
ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2514 พบว่า นักศึกษารุ่น 2507-2511 มีเปอร์เซ็นต์
การสำเร็จการศึกษาโดยเฉลี่ยเท่ากับ 55.14, 60.96, 72.82, 59.82 และ
82.65 ตามลำดับ โดยจำแนกเป็นคณะได้ดังนี้ คณะเกษตรศาสตร์มีเปอร์เซ็นต์
การสำเร็จการศึกษาของนักศึกษารุ่น 2507-2511 เท่ากับ 71.43, 74.19, 97.14,
59.60 และ 87.50 ตามลำดับ คณะวิศวกรรมศาสตร์มีเปอร์เซ็นต์การสำเร็จ
การศึกษาของนักศึกษารุ่น 2507-2511 เท่ากับ 41.38, 47.54, 60.29, 60.0
และ 78.0 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเทียบกับแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นสามารถ
ผลิตบัณฑิตเป็นไปตามแผนพัฒนา คือสามารถผลิตบัณฑิตได้ต่ำกว่าจำนวนบัณฑิตที่คาด
ว่าจะผลิตได้เพียง 8 คนคิดเป็นร้อยละที่ผลิตได้ต่ำกว่าแผนเพียงร้อยละ 1.57 เท่านั้น

สรุปพัฒนาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2

การบริหารงานของมหาวิทยาลัย ในช่วงนี้มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังคงมีฐานะเป็นกรมสังกัดสำนักงานนายกรัฐมนตรี คำเนิการโดยมีสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดนโยบาย และเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่จะให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงเชิญผู้สนใจในการศึกษาและมีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาเป็นกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่อธิการบดีและประกาศใช้ธรรมนูญคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่นในวันที่ 27 กรกฎาคม 2510

โปรแกรมการศึกษา ได้มีการขยายงานในคณะเกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ คือ คณะเกษตรศาสตร์ เริ่มเปิดสอนวิชาเอกให้แก่ักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2510 เป็นปีแรก 4 สาขาวิชา ส่วนในคณะวิศวกรรมศาสตร์เปิดสอนวิชาเอกเพิ่มขึ้น 3 สาขา คือ วิศวกรรมไฟฟ้า (2510) วิศวกรรมเกษตร (2512) และวิศวกรรมอุตสาหกรรม (2514) นอกจากขยายงานในคณะเกษตรศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์แล้ว มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เปิดสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรีเพิ่มอีก 2 คณะคือ คณะศึกษาศาสตร์ (2512) และคณะพยาบาลศาสตร์ (2514) เมื่อประเมินตามแผนพัฒนาฉบับที่ 2 พบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จัดโปรแกรมการศึกษาเกินเป้าหมายคือสามารถเปิดโปรแกรมการศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ซึ่งไม่ได้เป็นโครงการในแผนพัฒนาฉบับที่ 2 ได้ในปีการศึกษา 2514 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฉบับที่ 2 และเมื่อเปรียบเทียบกับในระยะเริ่มก่อตั้ง (2507-2509) พบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีโปรแกรมการศึกษาเพิ่มขึ้นจากเดิมอีก 2 คณะวิชาคือ คณะศึกษาศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์ นับว่ามีพัฒนาการในด้านนี้คิดเป็นร้อยละ 100

ในด้านการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นเปลี่ยนระบบการประเมินผลการศึกษาจากระบบคะแนนร้อยละที่ใช้อยู่ในระยะเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย (2507-2509) มาเป็นระบบตัวอักษร (Letter Grade) และระบบคะแนนเฉลี่ย

สะสม (Cumulative Grade Point Average) เป็นระบบการประเมินผล การศึกษาของมหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2514

นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เปิดโอกาสแก่นักเรียนที่มีภูมิลำเนาใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้โดยไม่ต้องผ่านการ สอบคัดเลือก โดยกำหนดโควตาจำนวนนักเรียนเรียนดีที่มีสิทธิเข้าศึกษาต่อใน มหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยไม่ต้องผ่านการสอบคัดเลือกไว้ร้อยละ ห้า ของนักเรียน ที่ได้คะแนนสูงสุดในการสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในแต่ละจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงปีการศึกษา 2510-2514 มหาวิทยาลัยขอนแก่นเปิดรับนักศึกษา ใหม่จำนวนทั้งสิ้น 1,701 คน เป็นนักศึกษาหญิง 382 คน และนักศึกษาชาย 1,319 คน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแผนพัฒนาฉบับที่ 2 พบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นรับ นักศึกษาใหม่ได้สูงกว่าเป้าหมายถึงร้อยละ 33.41 เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับระยะ เริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย (2507-2509) พบว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัย ขอนแก่นรับนักศึกษาใหม่เพิ่มขึ้น 1,368 คน คิดเป็นร้อยละ 410.81

บุคลากร ในปีการศึกษา 2514 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ทั้งสิ้น 218 คน เป็นอาจารย์หญิง 80 คน และ อาจารย์ชาย 138 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 1.7 สัดส่วนวุฒิจารย์ ปรียญตรี : ปรียญโท : ปรียญเอก ในปีการศึกษา 2510-2514 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 22.6 : 6.7 : 1 สัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษ และอาจารย์ประจำโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1 : 4.09 และเรโซอาจารย์ต่อนักศึกษา ในปีการศึกษา 2510-2514 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1 : 6.4 เมื่อเปรียบเทียบกับ ในปีการศึกษา 2509 พบว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มีสัดส่วนวุฒิจารย์เพิ่มขึ้น คือในปีการศึกษา 2509 สัดส่วนวุฒิจารย์ ปรียญตรี : ปรียญโท : ปรียญเอก เท่ากับ 27 : 6.5 : 1 ส่วนในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 สัดส่วนวุฒิจารย์โดยเฉลี่ย เท่ากับ 22.6 : 6.7 : 1 ในเรื่องสัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำ ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มีสัดส่วนสูงกว่าเมื่อเริ่มก่อตั้ง คือในระยะเริ่มก่อตั้ง

(2509) มีสัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำเท่ากับ 1 : 1.97 ส่วนในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มีสัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำเท่ากับ 1 : 4.09 ในเรื่องปริมาณงานของอาจารย์ เวโรอาจารย์ต่อนักศึกษาในปีการศึกษา 2510-2514 มีค่าโดยเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าในระยะเริ่มก่อตั้ง (ปีการศึกษา 2509 มีเวโรโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1 : 4.5)

งบประมาณ ในระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณตลอดระยะเวลาของแผนทั้งสิ้น 198,861,100 บาท เป็นงบดำเนินการ 73,205,200 บาท และงบลงทุน 125,655,900 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณสูงกว่าที่คาดการณ์ไว้คิดเป็นร้อยละ 16.29 และเมื่อเทียบกับระยะเริ่มก่อตั้ง ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณสูงกว่าเมื่อเริ่มก่อตั้งคิดเป็นร้อยละ 170.86

ค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในปีการศึกษา 2510-2514 โดยเฉลี่ยมีค่าประมาณ 31,368.83 บาท 32,930.43 บาท 21,893.07 บาท 18,678.77 บาท 18,533.10 บาทตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับเมื่อระยะเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย พบว่าค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีจำนวนน้อยกว่าในระยะเริ่มก่อตั้ง เนื่องจากงบลงทุนในช่วงนี้มีจำนวนลดน้อยลง

อาคารสถานที่ ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นสร้างอาคารเรียน 4 หลังคือ ตึกวิศวกรรมไฟฟ้า ตึกวิศวกรรมเกษตร ตึกฟิสิกส์ และอาคารอำนวยการคณะศึกษาศาสตร์ ก่อสร้างบ้านพักอาจารย์ แพลตอาจารย์ หอพักนักศึกษาเพิ่มขึ้น 10 หอ ตึกอธิการบดี หอสมุดกลาง โรงอาหาร และอื่น ๆ สิ้นงบประมาณในการก่อสร้างตลอดช่วงของแผนฯ 112,543,300 บาท เมื่อเทียบกับระยะเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย พบว่ามีงบลงทุนสูงกว่าระยะเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย ร้อยละ 62.88

ในด้านการใช้ประโยชน์ อาคารเรียนยังมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

ส่วนหอพักนักศึกษามีจำนวนมากพอสำหรับการขยายการรับนักศึกษาในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 เมื่อเทียบกับเมื่อระยะเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย พบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นยังขาดอาคารเรียนเช่นเดียวกับช่วงเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย และมีหอพักพอเพียงกับจำนวนนักศึกษาในปีการศึกษา 2509

จำนวนบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีมิกิรุ่นแรกในปีการศึกษา 2510 จำนวน 59 คน ตลอดระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตได้ทั้งสิ้น 502 คนซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายเพียงร้อยละ 1.57 เท่านั้น เมื่อพิจารณาถึงเปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นรุ่นปี 2507-2511 มีเปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาโดยเฉลี่ยเท่ากับ 55.14, 60.96, 72.82, 59.82 และ 82.62 ตามลำดับ โดยคณะเกษตรศาสตร์มีเปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาสูงกว่าคณะวิศวกรรมศาสตร์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 3

(2515-2519)

ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515-2519 นั้นกล่าวถึง เป้าหมายของมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่า

จะขยายและปรับปรุงการดำเนินงานการสอนวิจัย และผลิตบัณฑิตสาขาต่างๆ ระดับปริญญาตรี ในคณะเกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ โดยเป้าหมายจะขยายการรับนักศึกษาใหม่ 690 คนในปีการศึกษา 2515 เป็นปีละประมาณ 962 คน ในปีการศึกษา 2519 จำนวนนักศึกษาปริญญาตรี จะเพิ่มจาก 2,700 คนในปีการศึกษา 2515 เป็นประมาณ 3,369 คน ในปีการศึกษา 2519 และในระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีโครงการจะจัดสอนวิชาขยายมาจนถึงระดับปริญญาตรี เพื่อเป็นแนวทางการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ในอนาคต นอกจากนี้ยังมีโครงการจะเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงทาง วิศวกรรม และปริญญาโททางเกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ โดยขึ้นอยู่กับความพร้อมของมหาวิทยาลัยในคานบุดกลาง

ในระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มหาวิทยาลัยขอนแก่นคาดว่าจะมีผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีประมาณ 3,355 คน และคาดว่าจะไ้รับงบประมาณ 389.07 ล้านบาท โดยแยกเป็นโครงการต่างๆดังตาราง

งบประมาณ	2515	2516	2517	2518	2519	รวม
โครงการ						
ศึกษานิเทศศาสตร์	16.451	17.202	11.746	9.535	37.016	91.950
เกษตรศาสตร์	5.379	6.914	7.117	7.759	10.512	37.681
วิศวกรรมศาสตร์	7.219	8.667	8.647	8.995	8.482	42.010
ศึกษาศาสตร์	7.135	12.230	8.802	7.720	13.873	49.760
วิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์	7.058	11.326	13.626	11.322	13.340	56.672
รวม	43.242	56.339	49.938	45.331	83.223	278.073

	2515	2516	2517	2518	2519	รวม
โครงการใหม่						
ศูนย์การแพทย์						
1.1. การจัดตั้งคณะพยาบาล	.906	12.822	10.264	11.911	3.700	38.603
1.2. จัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	000	8.000	8.000	3.500	4.894	24.394
1.3. จัดตั้งโรงพยาบาล	000	0.000	8.000	16.500	23.500	48.000
รวมทั้งสิ้น	44.148	77.161	76.202	76.242	115.317	389.070
งบสำรอง โครงการจัดตั้งโรงพยาบาล						17.220

พัฒนาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 3

การบริหารงานของมหาวิทยาลัย

ในช่วงของแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 3 นี้ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2509 ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 177 ที่เกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัยจากเดิมเป็นข้อความดังต่อไปนี้¹

สภามหาวิทยาลัยขอนแก่นประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งจะไดกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งมีจำนวนไม่น้อยกว่า สี่ คน และไม่เกิน เก้า คน

นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งวาระ สอง ปี แต่จะทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอีกก็ได้

และได้มีการแก้ไขธรรมนูญกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่นในปีการศึกษา 2517 และใช้ชื่อใหม่ว่า "ข้อบังคับกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2517" นอกจากนี้มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังโอนสังกัดจากสำนักงาน

¹"ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 177," ราชกิจจานุเบกษา 89 (19 กรกฎาคม 2515).

นายกรัฐมนตรี มาเป็นหน่วยงานในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ในปี พ.ศ. 2516

การแบ่งส่วนราชการ

มหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ได้ขยายงานกว้างขวางขึ้นและมีการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ขึ้นใหม่อีกคณะหนึ่ง ดังนั้นมหาวิทยาลัยขอนแก่นจะแบ่งส่วนราชการได้ดังนี้

1. สำนักงานอธิการบดี
2. คณะเกษตรศาสตร์
3. คณะวิศวกรรมศาสตร์
4. คณะศึกษาศาสตร์
5. คณะพยาบาลศาสตร์
6. คณะแพทยศาสตร์
7. คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์

โปรแกรมการศึกษา

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 3 (2515-2519) มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ขยายโปรแกรมการศึกษาให้มากสาขาขึ้น โดยจัดสอนระดับปริญญาตรีในคณะต่างๆ

6 คณะเป็นจำนวนทั้งสิ้น 20 สาขา

คณะเกษตรศาสตร์ ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ประกอบด้วยภาควิชาต่างๆ 7 ภาควิชาคือ

1. ภาควิชาปฐพีศาสตร์
2. ภาควิชาสัตวศาสตร์
3. ภาควิชาพืชศาสตร์
4. ภาควิชาพัฒนาการชนบท
5. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร
6. ภาควิชาอารักขาพืช
7. ภาควิชาสัตวศาสตร์

เดิมคณะเกษตรศาสตร์ เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี 4 สาขาวิชาคือ สาขาปฐพีศาสตร์
พืชศาสตร์ สัตวศาสตร์ และเกษตรทั่วไป ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 คณะเกษตร
ศาสตร์ได้เปิดสอนในสาขาอารักขาพืชอีกสาขาหนึ่ง

คณะวิศวกรรมศาสตร์ ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ประกอบด้วย
ภาควิชาต่างๆ 5 ภาควิชาคือ

1. ภาควิชาวิศวกรรมโยธา
2. ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
3. ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม
4. ภาควิชาวิศวกรรมเกษตร
5. ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล

เมื่อระยะแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 คณะวิศวกรรมศาสตร์ยังเปิดสอนระดับ
ปริญญาตรีเพียง 4 สาขา คือ วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเกษตร วิศวกรรมไฟฟ้า
และวิศวกรรมอุตสาหกรรม ต่อมาในปีการศึกษา 2518 คณะวิศวกรรมศาสตร์ได้เปิด
สอนหลักสูตรวิศวกรรมเครื่องกลขึ้นอีกสาขาหนึ่ง

คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์

จัดตั้งคณะขึ้นตั้งแต่ปีการศึกษา 2507 แต่ทำหน้าที่เป็นเพียงศูนย์บริการ
วิชาการในด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษให้แก่นักศึกษาในคณะต่างๆ
คณะวิทยาศาสตร์ เริ่มรับนักศึกษารุ่นแรกหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตในปีการศึกษา
2516 และหลักสูตรอักษรศาสตร์บัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์) รุ่นแรกในปีการศึกษา
2518¹

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์, แค็ตตาล็อก
ระเบียบ ข้อบังคับ และรายวิชา (เอกสารอักษรณ์), หน้า 1.

คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ เปิดสอนในหลักสูตรปริญญาตรีทั้งหมด

6 สาขา คือ

1. สาขาคณิตศาสตร์	2. สาขาเคมี
3. สาขาชีววิทยา	4. สาขาธรณีวิทยา
5. สาขาฟิสิกส์	6. สาขามรณวัชศาสตร์

หลักสูตรของคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์มี 2 หลักสูตร คือหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต และหลักสูตรอักษรศาสตร์บัณฑิต ทั้งสองหลักสูตรเป็นหลักสูตร 4 ปีการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตร์จะได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชา) ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรอักษรศาสตร์จะได้รับปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์)

คณะศึกษาศาสตร์ ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ประกอบด้วยภาควิชาต่างๆ
2514-2519

6 ภาควิชาคือ

1. ภาควิชาการมัธยมศึกษา	2. ภาควิชาการประถมศึกษา
3. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา	4. ภาควิชาจิตวิทยา
5. ภาควิชาพลศึกษา	6. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

นอกจากนี้คณะศึกษาศาสตร์ยังมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

เดิมคณะศึกษาศาสตร์ เปิดสอนระดับปริญญาตรีในสาขาการสอนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น ต่อมาในปีการศึกษา 2517 คณะศึกษาศาสตร์ เริ่มรับนักศึกษาในสาขาการประถมศึกษาเป็นปีแรก

คณะพยาบาลศาสตร์ หลังจากที่เปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาล) ในปีการศึกษา 2514 แล้ว คณะพยาบาลศาสตร์ได้รับอนุมัติให้เปิดหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (พยาบาล) ขึ้นอีกสาขาหนึ่งในปีการศึกษา 2519 โดยรับผู้จบการศึกษา ระดับอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตร เทียบเท่า เข้าศึกษาต่อ

คณะพยาบาลศาสตร์ประกอบด้วยภาควิชาต่างๆ 7 ภาควิชาคือ

1. ภาควิชาพื้นฐานพยาบาล
2. ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์-
ศัลยกรรมศาสตร์
3. ภาควิชาการพยาบาลมารดา-ทารก
4. ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช
5. ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข
6. ภาควิชาการพยาบาลศัลยกรรมศาสตร์
7. ภาควิชาการศึกษาวิจัยและบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์เปิดสอนในระดับปริญญาตรีทั้งหมด 2 สาขา คือ สาขา
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พยาบาล) และสาขาศิลปศาสตรบัณฑิต (พยาบาล)

คณะแพทยศาสตร์

จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2516 เพื่อจัดการศึกษาค้นคว้าและการวิจัยรวมทั้งส่งเสริมงานบริการประชาชนด้านสาธารณสุข ความเป็นมาในการจัดตั้ง เนื่องจากผลการวิจัยของสภาการศึกษาแห่งชาติในปี 2512 ซึ่งพบว่า "ประเทศไทยผลิตพยาบาลต่ำกว่าความต้องการของประเทศถึงปีละ 850 คน อีกทั้งบุคคลเหล่านี้ประกอบอาชีพในส่วนกลาง ทำให้ประสบปัญหาการขาดแคลนกำลังเจ้าหน้าที่ด้านนี้เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ และสถิติของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2512 แสดงให้เห็นว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแพทย์ 1 คนต่อประชากร 50,000 คน..."¹ เพื่อลดความขาดแคลนเจ้าหน้าที่พยาบาล มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงดำริที่จะจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ขึ้นโดยได้หารือกับนายสวัสดิ์ สุกุลไทย มหาวิทยาลัยมหิดลในการขอความร่วมมือทำโครงการยอจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นเพื่อนำเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย และจากการประชุมสภามหาวิทยาลัยในวันที่ 13 มิถุนายน 2511 ที่ประชุมมีมติรับหลักการให้จัดตั้งคณะแพทยศาสตร์และสัตวแพทยศาสตร์ และเพื่อให้ดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายได้ตั้งกรรมการดำเนินงานขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คำชี้แจงขอความเห็นชอบในการจัดตั้งโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยขอนแก่น (เอกสารอัครสำเนา, 2515), หน้า 6.

1. พลเอกเนคร เขมะโยธิน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
2. ผู้แทนกรมการแพทย์
3. ผู้แทนกรมอนามัย
4. ผู้แทนกรมปศุสัตว์
5. ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหิดล
6. ผู้แทนมหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะกรรมการชุดนี้ได้ประชุมปรึกษาหารือกัน 2 ครั้ง ผลการประชุม

1. ให้เตรียมการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ทุกสาขา วางโครงการกำลังคนขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในโครงการระยะยาว ด้วยความร่วมมือจากกระทรวงสาธารณสุขและมหาวิทยาลัยมหิดล กับให้เสนออนุมัติจากรัฐบาล

2. เริ่มโรงเรียนพยาบาลในมหาวิทยาลัย ให้นักศึกษาตั้งแต่ปี 2513 มี 3 ระดับ คือ ระดับปริญญาตรี อนุปริญญา และผู้ช่วยพยาบาล

ในการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยได้ขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยมหิดลและกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งหน่วยงานทั้งสองให้คำแนะนำว่าควรเริ่มด้วยการจัดตั้งคณะพยาบาลก่อน (มหาวิทยาลัยขอนแก่นจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์สำเร็จในปี พ.ศ. 2514) และเพื่อที่จะให้การดำเนินงานเป็นไปตามกำลังเงิน กำลังคน มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงขอให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นผู้ติดต่อขอความช่วยเหลือจากสถาบันวางแผนและพัฒนา (Institute of Planning and Development or IPD) ที่เทล เอวิฟ (Tel Aviv) ประเทศอิสราเอลในการจัดทำแผนแม่บท (Master Plan) ของศูนย์อนามัยวิทยาศาสตร์ (Medical Center) จากผลการจัดทำแผนแม่บทปรากฏว่าต้องสิ้นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างทั้งสิ้น 73,442,000 บาท¹ ประกอบด้วย

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

1. โรงพยาบาลสำหรับนักศึกษาแพทย์ปฏิบัติการ ฉุกเฉิน 500-600 เตียง และตึกตรวจคนไข้นอก (O.P.D.)

2. คณะแพทยศาสตร์
3. คณะพยาบาลศาสตร์
4. คณะทันตแพทยศาสตร์
5. คณะสัตวแพทยศาสตร์
6. คณะสาธารณสุขศาสตร์
7. คณะเภสัชศาสตร์
8. คณะเทคนิคการแพทย์

เนื่องจากโครงการศูนย์แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นโครงการที่มีขอบข่ายกว้างขวาง ดังนั้นจึงได้รับอนุมัติให้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 3 (2515-2519)¹ และในวันที่ 25 มกราคม 2515 สภามหาวิทยาลัยฯ ได้แต่งตั้งกรรมการจัดตั้งศูนย์แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น² และคณะกรรมการจัดตั้งศูนย์แพทยศาสตร์ได้ประชุมปรึกษากัน 2 ครั้งและผลการประชุมครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2515 มีมติสรุปได้ 2 ประการคือ

1. เห็นชอบในหลักการให้กู้เงินเพื่อจัดตั้งศูนย์แพทยศาสตร์ (วงเงิน 398,451,622 บาท)
2. เห็นชอบหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตและให้ดำเนินการจัดตั้งเป็นคณะ

โดยเร็ว

ต่อมาในปี พ.ศ. 2516 รัฐบาลไทยโดยกรมวิเทศสหการได้เสนอโครงการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10.

² เรื่องเดียวกัน.

ศูนย์แพทย์ ขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลนิวซีแลนด์¹ โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ขอให้รัฐบาลนิวซีแลนด์ช่วยเหลือและจัดหาบริษัทเพื่อทำการออกแบบและควบคุมการ
 ก่อสร้างศูนย์แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งได้บริษัทคิงส์ตัน เรย์ลอลด์ส
 ทม แอนด์ อัลลาร์ด คิกส์ (Kington Reylolds Thom And Allardics)
 แห่งประเทศนิวซีแลนด์มาปฏิบัติงานโดยปรึกษาอย่างใกล้ชิดร่วมกับบริษัทลีเวลิน-
 เควีส์ วิคส์ ฟอว์ เอสเทียร์ วอล์คเกอร์ แอนด์ บอร์ (Llewelyn-Davies Weeks
 for Estier Walker & Bor) แห่งสหราชอาณาจักร

การดำเนินการศูนย์แพทยศาสตร์กระทำเป็น 2 ระยะ คือระยะแรก พ.ศ. 2515-2519 เป็นระยะเตรียมการสอนวิทยาศาสตร์พื้นฐานสำหรับนักศึกษา
 ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในคณะวิทยาศาสตร์ และเปิดคณะแพทยศาสตร์และ
 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และโรงพยาบาลบางส่วน และในระยะที่ 2 (2520-2524)
 จัดตั้งคณะที่เหลือและโรงพยาบาลส่วนที่เหลือทั้งหมด

คณะแพทยศาสตร์ประกอบด้วยภาควิชาต่างๆ 18 ภาควิชาคือ

1. ภาควิชารังสีวิทยา	2. ภาควิชาวิสัญญีวิทยา
3. ภาควิชานิติเวชวิทยา	4. ภาควิชาจักษุวิทยา
5. ภาควิชากุมารเวชศาสตร์	6. ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกัน
และสังคม
7. ภาควิชาอายุรศาสตร์	8. ภาควิชาศัลยศาสตร์
9. ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชศาสตร์	10. ภาควิชาจิตเวชศาสตร์
11. ภาควิชาโสตศอนาสิกการังสีวิทยา	12. ภาควิชากายวิภาคศาสตร์
13. ภาควิชาสูติวิทยา	14. ภาควิชาชีวเคมี
15. ภาควิชาเภสัชวิทยา	16. ภาควิชาจุลชีววิทยา
17. ภาควิชาพาราสิตวิทยา	18. ภาควิชาพยาธิวิทยา

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, โครงการศูนย์แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ที่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลนิวซีแลนด์ (เอกสารอัสสำเนา, 2517), หน้า 2.

คณะแพทยศาสตร์ เปิดรับนักเรียนรุ่นแรกในปีการศึกษา 2517 แต่มีนักศึกษา 2 ชั้นปี คือชั้นปีที่ 2 รับนักศึกษาโดยคัดเลือกจากนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ที่มีภูมิลำเนา อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 16 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จากนักเรียน ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สมัครสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยโดยการสอบข้อสอบ ร่วมที่ทางทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการจำนวนทั้งสิ้น 44 คน หลักสูตรคณะ แพทยศาสตร์เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาในการศึกษา 6 ปี โดยจะใช้เวลาเรียนวิชา วิทยาศาสตร์พื้นฐาน 1 ปี วิชาแพทย์ปริคlinik 2 ปี และวิชาแพทย์คลินิค 3 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาตรี 2 ฉบับคือ เมื่อเรียนจบการศึกษาใน 4 ปีแรก จะได้รับปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (การแพทย์) และเมื่อจบการศึกษาในปีที่ 6 จะได้รับปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต

นักศึกษาใหม่ของคณะแพทยศาสตร์ทุกคนจะต้องทำสัญญากับมหาวิทยาลัย ขอนแก่นเรียกว่า "สัญญาการเป็นนักศึกษาเพื่อศึกษาวิชาแพทยศาสตร์" เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้นักศึกษาแพทยศาสตร์ทุกคนทำงานหรือรับราชการสนองความต้องการ ของประเทศชาติภายหลังจบการศึกษาแล้ว นักศึกษาทุกคนต้องทำสัญญาโดยมีผู้ปกครอง หรือผู้ค้าประกันร่วมทำคำประกันไว้กับมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยมีหลักทรัพย์มาแสดง ไม่ต่ำกว่า 100,000 บาท¹

การประเมินผลการศึกษา

ในระยะของแผนพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (2515-2519) มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังคงใช้ระบบตัวอักษร (Letter Grade) และระบบคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cummulative Grade Point Average) เป็นระเบียบในการประเมินผล ของมหาวิทยาลัย แต่มีการแก้ไขรายละเอียดของการประเมินผลบางประการของ

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คู่มือนักศึกษา ปีการศึกษา 2521-2522 (ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศิริภักดิ์ ออฟเซ็ท), หน้า 96.

ระเบียบว่าด้วยการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2514 ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่าด้วยการวัดผลการศึกษา พ.ศ. 2516 คือ

ข้อบังคับว่าด้วยการทดลอง (ข้อ 8 การทดลองแก้ไขเพิ่มเติมจากข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่าด้วยการวัดผลการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 2 พ.ศ. 2518 ประกาศ ณ วันที่ 11 เมษายน 2518)

จะพิจารณาการทดลองในปลายปีการศึกษา โดยนับรวมภาคการศึกษาฤดูร้อนและอยู่ในกรณีดังนี้คือ

1. คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 1.50 เมื่อโค้งทะเลเบียนเรียนมาแล้วและมีหน่วยกิตสะสมอยู่ระหว่าง 30-59 หน่วยกิต

2. คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 1.75 เมื่อดังทะเลเบียนเรียนมาแล้วและมีหน่วยกิตสะสมตั้งแต่ 60 หน่วยกิตขึ้นไป

การให้เกียรตินิยม

1. นักศึกษาที่มีความประพฤติดีและสอบผ่านครบวิชาตามหลักสูตร ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.60 ขึ้นไปจะได้รับพิจารณาให้เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

2. นักศึกษาที่มีความประพฤติดีและสอบผ่านครบวิชาตามหลักสูตร ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25-3.59 จะได้รับพิจารณาให้ได้รับเกียรตินิยมอันดับสอง

ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ ในข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่าด้วยการวัดผลการศึกษา พ.ศ. 2516 ยังคงมีรายละเอียดเหมือนกับระเบียบการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2514

นักศึกษา

ในปีการศึกษา 2515 และ 2516 มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น 4 คณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และ พยาบาลศาสตร์ โดยรับนักศึกษาจากที่ทบวงมหาวิทยาลัย เป็นผู้เปิดสมัครสอบคัดเลือกร่วมกับมหาวิทยาลัยแห่งอื่นส่วนหนึ่ง และคัดเลือกจากนักเรียนเรียนที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนหนึ่ง โดยเพิ่มจำนวนจากร้อยละ ห้า ของนักเรียนเรียนดีของแต่ละจังหวัดในปีการศึกษา 2512 เป็นจำนวนร้อยละ สิบ

สิบห้า ปีสิบ และ ปีสิบห้า เป็นลำดับจากปีการศึกษา 2515 ถึง 2519

ในปีการศึกษา 2516 เริ่มรับนักศึกษาเข้าศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์-
อักษรศาสตร์รุ่นแรกจำนวน 58 คน ในปีการศึกษา 2517 รับนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์
รุ่นแรก 44 คน และในปีเดียวกันรับนักศึกษาสาขาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
รุ่นแรกประมาณ 50 คน ในปีการศึกษา 2519 รับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
(พยาบาล) คณะพยาบาลศาสตร์รุ่นแรก (โดยรับผู้จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือ
ประกาศนียบัตรเทียบเท่าเข้าศึกษาในชั้นปีที่ 3) จำนวน 41 คน

ในระหว่างปีการศึกษา 2515-2519 มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาใหม่
เป็นจำนวนทั้งสิ้น 3,241 คน เป็นนักศึกษาหญิง 1,066 คน นักศึกษาชาย 2,175 คน
(จำแนกตามปีการศึกษา เพศ และคณะ แสดงในตารางที่ 17) ถ้าพิจารณาเทียบกับ
แผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 3 (2515-2519) จำนวนนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
เปิดรับจริงนั้นมีจำนวนต่ำกว่าที่คาดว่าจะรับได้ตามแผนฯ คือในปีการศึกษา 2515
ตามแผนฯ คาดว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นจะรับนักศึกษาใหม่ 690 คน แต่รับได้จริงเพียง
532 คน ต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ร้อยละ 22.90 และคาดว่าจะรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น
เป็นปีละ 962 คนในปีการศึกษา 2519 แต่มหาวิทยาลัยเปิดรับนักศึกษาได้เพียง
782 คน ต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ร้อยละ 18.71

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 จำนวนนักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา
2515-2519 จำแนกตามปีการศึกษา คณะ และ เพศ

ปีการศึกษา คณะ	2515			2516			2517			2518			2519		
	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร
เกษตรศาสตร์	123	21	144	107	17	124	119	17	136	117	21	138	146	30	176
วิศวกรรมศาสตร์	162	3	165	174	0	174	149	4	153	155	5	160	162	6	168
ศึกษาศาสตร์	86	57	143	81	44	125	81	87	168	87	107	194	76	112	188
พยาบาลศาสตร์	26	54	80	16	64	80	4	73	77	10	65	75	14	56	70
วิทยาศาสตร์	0	0	0	31	27	58	32	40	72	48	53	101	57	68	125
แพทยศาสตร์	0	0	0	0	0	0	36	8	44	39	9	48	37	18	55
รวม	397	135	532	409	152	561	421	229	650	456	260	716	492	290	782

ที่มา

สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2515 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา), หน้า 8.

ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2516 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา), หน้า 6-9.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2517 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ คุรุสภา), หน้า 16.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2518 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง), หน้า 16-17.

ทบวงมหาวิทยาลัย, รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2519 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา), หน้า 22.

จากตารางพบว่าจำนวนนักศึกษาใหม่ในปีการศึกษา 2519 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2515 เท่ากับ 250 คน หรือเพิ่มขึ้นประมาณปีละ 50 คน เมื่อพิจารณาเป็นรายปีพบว่าจำนวนนักศึกษาใหม่ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับในปีการศึกษา 2516 มีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.45 จากปีการศึกษา 2515 ปีการศึกษา 2517 เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.86 จากปีการศึกษา 2516 ปีการศึกษา 2518 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.15 จากปีการศึกษา 2517 และปีการศึกษา 2519 เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.22 จากปีการศึกษา 2518

ในปีการศึกษา 2515 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีนักศึกษาทั้งหมด 1,649 คน เป็นนักศึกษาหญิง 426 คน นักศึกษาชาย 1,223 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายเท่ากับ 1 : 2.8 ในปีการศึกษา 2516 มีนักศึกษาทั้งหมด 1,817 คน เป็นนักศึกษาหญิง 513 คน นักศึกษาชาย 1,304 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายเท่ากับ 1 : 2.5 ในปีการศึกษา 2517 มีนักศึกษา 2,051 คน เป็นนักศึกษาหญิง 653 คน นักศึกษาชาย 1,398 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายเท่ากับ 1 : 2.09 ในปีการศึกษา 2518 มีนักศึกษาทั้งหมด 2,301 คน เป็นนักศึกษาหญิง 765 คน นักศึกษาชาย 1,536 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายเท่ากับ 1 : 2.0 ในปีการศึกษา 2519 มีนักศึกษาทั้งหมด 2,623 คน เป็นนักศึกษาหญิง 938 คน นักศึกษาชาย 1,685 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายเท่ากับ 1 : 1.8 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นปีการศึกษา 2515-2519 จำแนกตามปีการศึกษา คณะ ชั้นปี และเพศ แสดงในตารางที่ 18

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 จำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่ปีการศึกษา
2515-2519 จำแนกตามปีการศึกษา คณะ ชั้นปี และเพศ

ปีการศึกษา คณะ, ชั้นปี	2515			2516			2517			2518			2519		
	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร
เกษตรศาสตร์															
ปีที่ 1	123	21	144	107	18	125	119	17	136	117	21	138	157	30	187
ปีที่ 2	88	26	114	84	19	103	96	17	113	116	18	134	103	20	123
ปีที่ 3	101	22	123	66	25	91	82	19	101	87	16	103	104	16	120
ปีที่ 4	74	23	97	114	25	139	105	31	136	104	24	128	114	16	130
รวม	386	92	478	371	87	458	402	84	486	424	79	503	478	82	560
วิศวกรรมศาสตร์															
ปีที่ 1	162	3	165	174	0	174	158	4	162	158	5	163	168	8	176
ปีที่ 2	175	3	178	145	3	148	144	0	144	150	4	154	161	3	164
ปีที่ 3	153	1	154	184	3	187	150	3	153	159	0	159	141	3	144
ปีที่ 4	116	0	116	134	1	135	161	1	162	135	3	138	159	0	159
รวม	606	7	613	637	7	644	613	8	621	602	12	614	629	14	643
ศึกษาศาสตร์															
ปีที่ 1	86	57	143	81	44	125	81	87	168	87	107	194	76	112	188
ปีที่ 2	52	54	106	62	52	114	63	44	107	80	86	166	70	87	157
ปีที่ 3	32	75	107	29	49	78	54	51	105	62	44	106	52	69	121
ปีที่ 4	24	45	69	51	102	153	56	97	153	73	73	146	83	75	158
รวม	194	231	425	223	247	470	254	279	533	302	310	612	281	343	624

ตารางที่ 18 (ต่อ)

คณะ, ชั้นปี	ปีการศึกษา 2515			2516			2517			2518			2519		
	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร
พยาบาลศาสตร์															
ปีที่ 1	26	54	80	18	64	82	4	73	77	10	65	75	14	56	70
ปีที่ 2	11	41	52	15	46	61	18	60	78	3	66	69	11	68	79
ปีที่ 3	0	0	0	9	35	44	13	46	59	15	60	75	4	105	109
ปีที่ 4	0	0	0	0	0	0	9	35	44	13	46	59	19	62	81
รวม	37	96	133	42	145	187	44	214	258	41	237	278	48	291	339
วิทยาศาสตร์															
ปีที่ 1	0	0	0	31	27	58	32	40	72	48	53	101	60	68	128
ปีที่ 2	0	0	0	0	0	0	10	11	21	28	37	65	39	49	88
ปีที่ 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	11	20	26	36	62
ปีที่ 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	11	19
รวม	0	0	0	31	27	58	42	51	93	85	101	186	133	164	297
แพทยศาสตร์															
ปีที่ 1	0	0	0	0	0	0	36	8	44	39	9	48	37	18	55
ปีที่ 2	0	0	0	0	0	0	7	9	16	36	8	44	36	9	45
ปีที่ 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	9	16	36	8	44
ปีที่ 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	9	16
รวม	0	0	0	0	0	0	43	17	60	82	26	108	116	44	160

บุคลากร

ในระยะของแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 3 (2515-2519) มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ขยายงานและโปรแกรมการศึกษามากขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบรรจุและแต่งตั้งอาจารย์ประจำเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

ในปีการศึกษา 2515 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 293 คน เป็นอาจารย์หญิง 115 คน อาจารย์ชาย 178 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 1.5 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาเป็นอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี 193 คน ปริญญาโท 91 คน และ ปริญญาเอก 9 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 21.4 : 10.1 : 1 ถ้าพิจารณาตามตำแหน่งเป็นศาสตราจารย์ 2 คน อาจารย์ชั้นพิเศษ 2 คน อาจารย์ชั้นเอก 12 คน ชั้นโท 203 คน และชั้นตรี 72 คน

ในปีการศึกษา 2516 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 351 คน เป็นอาจารย์หญิง 139 คน อาจารย์ชาย 212 คน คิดเป็นสัดส่วนอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 1.5 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาเป็นอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน ปริญญาตรี 219 คน ปริญญาโท 117 คน และปริญญาเอก 13 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 16.8 : 9 : 1 ถ้าพิจารณาตามตำแหน่ง เป็นศาสตราจารย์ 2 คน รองศาสตราจารย์ 1 คน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 9 คน อาจารย์ชั้นเอก 13 คน ชั้นโท 235 คน ชั้นตรี 91 คน

ในปีการศึกษา 2517 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 403 คน เป็นอาจารย์หญิง 171 คน อาจารย์ชาย 232 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิงและอาจารย์ชาย เท่ากับ 1 : 1.4 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน ปริญญาตรี 220 คน ปริญญาโท 151 คน ปริญญาเอก 31 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 7.1 : 4.9 : 1 ถ้าพิจารณาตามตำแหน่ง เป็นรองศาสตราจารย์ 2 คน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 13 คน อาจารย์ชั้นพิเศษ 3 คน อาจารย์ชั้นเอก 12 คน ชั้นโท 277 คน และชั้นตรี 96 คน

ในปีการศึกษา 2518 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 460 คน เป็นอาจารย์หญิง 193 คน อาจารย์ชาย 267 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 1.4 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี 213 คน ปริญญาโท 206 คน ปริญญาเอก 41 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 5.2 : 5.0 : 1 ถ้าพิจารณาตามตำแหน่งเป็นรองศาสตราจารย์ 3 คน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 4 คน อาจารย์ชั้นพิเศษ 9 คน อาจารย์ชั้นเอก 21 คน ชั้นโท 313 คน ชั้นตรี 16 คน

ในปีการศึกษา 2519 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 545 คน เป็นอาจารย์หญิง 245 คน อาจารย์ชาย 300 คน สัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 1.2 เมื่อจำแนกวุฒิการศึกษา เป็นอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 23 คน ปริญญาตรี 209 คน ปริญญาโทและประกาศนียบัตรชั้นสูง 268 คน ปริญญาเอก 55 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอกเท่ากับ 3.8 : 4.9 : 1 ถ้าพิจารณาตามตำแหน่งเป็นศาสตราจารย์ 1 คน รองศาสตราจารย์ 5 คน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 30 คน อาจารย์ชั้นพิเศษ 4 คน อาจารย์ชั้นเอก 9 คน ชั้นโท 357 คน และชั้นตรี 139 คน

จำนวนอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำแนกตามปีการศึกษา เพศ และ วุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2515-2519 แสดงในตารางที่ 19 และคิดเป็นร้อยละของอาจารย์ในแต่ละวุฒิจากจำนวนอาจารย์ทั้งหมดแสดงในตารางที่ 20 และแสดงจำนวนแต่ละคำร้อยละของอาจารย์ประจำจำแนกตามตำแหน่งในตารางที่ 21

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 จำนวนอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตามปีการศึกษา
เพศ และวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2515-2519

วุฒิ	ปีการศึกษา 2515			2516			2517			2518			2519		
	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร
เอกภติมศักดิ์	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เอก	8	1	9	11	2	13	25	6	31	33	8	41	43	12	55
โท	57	34	91	72	45	117	86	65	151	126	80	206	147	115	262
ป.สูง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	6
ตรี	113	80	193	127	92	219	121	99	220	108	105	213	105	104	209
ต่ำกว่าตรี	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	13	13
รวม	178	115	293	212	139	351	232	171	403	267	193	460	300	245	545

ที่มา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2515, หน้า 92.

ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2516, หน้า 86.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2517, หน้า 103-104.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2518, หน้า 131-132.

ทบวงมหาวิทยาลัย, รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2519, หน้า 157-158.

ตารางที่ 20 ร้อยละของจำนวนอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตาม
ปีการศึกษา และวุฒิการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2515-2519

วุฒิ	ปีการศึกษา 2515		2516		2517		2518		2519	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เอกกิตติมศักดิ์	0	0	1	0.3	0	0	0	0	0	0
เอก	9	3	14	3.7	31	8	41	9	55	10.1
โท	91	31.1	117	23.3	151	37.5	206	44.7	262	48.1
ป.สูง	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1.1
ตรี	193	65.9	219	62.4	220	54.5	213	46.3	203	38.3
ต่ำกว่าตรี	0	0	1	0.3	0	0	0	0	13	2.4
รวม	293	100.0	351	100.0	403	100.0	460	100.0	545	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 จำนวนอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยขอนแก่นและค่าร้อยละ
จำแนกตามตำแหน่ง ปีการศึกษา 2515-2519

ตำแหน่ง	ปีการศึกษา 2515		2516		2517		2518		2519	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศาสตราจารย์	1	0.3	2	0.6	0	0.0	0	0.0	1	0.2
รองศาสตราจารย์	1	0.3	1	0.3	2	0.5	3	0.6	5	1.6
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	2	0.7	9	2.6	13	3.2	4	0.9	30	5.5
อาจารย์ชั้นพิเศษ	2	0.7	0	0.0	3	0.7	9	2.0	4	0.7
อาจารย์ชั้นเอก	12	4.1	13	3.6	12	3.0	21	4.6	9	1.7
อาจารย์ชั้นโท	203	69.3	235	67.0	277	68.7	313	68.0	357	65.5
อาจารย์ชั้นตรี	72	20.6	91	25.9	96	23.8	110	23.9	139	25.5
รวม	293	100.0	351	100.0	403	100.0	460	100.0	545	100.0

ที่มา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2516, หน้า 113.

ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2516, หน้า 106-107

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2517, หน้า 126-127.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2518, หน้า 153-154.

ทบวงมหาวิทยาลัย, รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2519, หน้า 197.

จากตารางและข้อเท็จจริงที่เสนอข้างต้นพบว่าในปีการศึกษา 2519 มีอาจารย์เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2515 เท่ากับ 252 คน หรือเพิ่มเฉลี่ยปีละ 50 คน ถ้าพิจารณาเป็นรายปีพบว่าจำนวนอาจารย์เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2515 คิดเป็นร้อยละ 19.80, 37.54, 56.99, 86.01 ในปีการศึกษา 2516, 2517, 2518 และ 2519 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 สักส่วนวุฒิอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 จะมีสัดส่วนที่ชันกว่าในแผนพัฒนาฉบับที่ 2 (18 : 8 : 1 ในปีการศึกษา 2514) ซึ่งเป็นดัชนีแสดงพัฒนาการในค่านคุณภาพของอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในด้านปริมาณงานของอาจารย์ เมื่อศึกษาเปรียบเทียบจำนวนอาจารย์ประจำกับจำนวนนักศึกษา เรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาในปีการศึกษา 2515 โดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย เท่ากับ 1 : 4.9 จำแนกตามคณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ 1 : 5.4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 : 7.1 คณะศึกษาศาสตร์ 1 : 7.0 คณะพยาบาลศาสตร์ 1 : 6.1 ในปีการศึกษา 2516 เรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาโดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย เท่ากับ 1 : 4.8 จำแนกเป็นคณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ 1 : 6.3 คณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 : 6.8 คณะศึกษาศาสตร์ 1 : 7.0 คณะพยาบาลศาสตร์ 1 : 7.0 และ คณะวิทยาศาสตร์ 1 : 0.5 ในปีการศึกษา 2517 เรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาโดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 1 : 4.7 จำแนกตามคณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ 1 : 7.7 คณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 : 6.4 คณะศึกษาศาสตร์ 1 : 5.9 คณะพยาบาลศาสตร์ 1 : 6.9 คณะวิทยาศาสตร์ 1 : 0.8 และ คณะแพทยศาสตร์ 1 : 2.0 ในปีการศึกษา 2518 เรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาโดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 1 : 4.4 จำแนกตามคณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ 1 : 5.7 คณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 : 4.9 คณะศึกษาศาสตร์ 1 : 6.9 คณะพยาบาลศาสตร์ 1 : 5.6 คณะวิทยาศาสตร์ 1 : 1.7 คณะแพทยศาสตร์ 1 : 1.7 ในปีการศึกษา 2519 เรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาโดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 1 : 4.3 จำแนกตามคณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ 1 : 4.9 คณะวิศวกรรมศาสตร์

1 : 5.6 คณะศึกษาศาสตร์ 1 : 5.8 คณะพยาบาลศาสตร์ 1 : 5.5 คณะวิทยาศาสตร์
1 : 1.8 และคณะแพทยศาสตร์ 1 : 1.8

จากเรโซอาจารย์ต่อนักศึกษาที่เสนอข้างต้น พบว่าคณะวิทยาศาสตร์และ
คณะแพทยศาสตร์เพียง 2 คณะเท่านั้นที่มีเรโซอาจารย์ต่อนักศึกษาค่ากว่าเรโซเฉลี่ย
ทั้งมหาวิทยาลัยในทุกปีการศึกษา

นอกจากอาจารย์ประจำแล้ว มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์พิเศษจาก
มหาวิทยาลัยในส่วนกลางและอาจารย์ชาวต่างประเทศมาให้ความช่วยเหลือทางด้าน
วิชาการ ดังแสดงในตารางที่ 22 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างอาจารย์ประจำและ
อาจารย์พิเศษ พบว่าสัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำในปีการศึกษา
2515-2519 มีค่าเท่ากับ 1 : 22.5 , 1 : 4.1 , 1 : 4.7 , 1 : 8.6 และ
1 : 30.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 จำนวนอาจารย์พิเศษและอาจารย์ชาวต่างประเทศที่มาช่วยราชการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตามปีการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2515-2519

ปีการศึกษา	อาจารย์พิเศษ	อาจารย์ชาวต่างประเทศ
2515	10	3
2516	72	14
2517	71	15
2518	40	13
2519	8	10

ที่มา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2515, หน้า 92.

ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2516, หน้า 86.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2517, หน้า 103-104.

_____, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2518, หน้า 131-132.

ทบวงมหาวิทยาลัย, รายงานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2519, หน้า 157-158.

ในช่วงปีการศึกษา 2515-2519 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ที่กำลังศึกษา และปฏิบัติงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำแนกตามปีการศึกษาและประเภทของทุน ดังแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 จำนวนอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่กำลังศึกษาต่อและปฏิบัติงาน จำแนกตามปีการศึกษา และประเภทของทุน

ปีการศึกษา	ศึกษาต่อในประเทศ		ศึกษาต่อต่างประเทศ			รวม
	ทุนรัฐบาล	ทุนทางประเทศ	ทุนส่วนตัว	ทุนดูงาน		
2515	17	3	29	11	3	63
2516	49	5	41	6	2	103
2517	42	2	49	9	2	104
2518	43	2	44	17	8	114
2519	43	3	59	15	3	123

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ข้อมูลของปีการศึกษา 2521, หน้า 29.

งบประมาณ

ในระยะของแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 3 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณตลอดระยะเวลาของแผนฯทั้งสิ้น 393,173,700 บาท เป็นงบดำเนินงาน 178,153,600 บาท และงบลงทุน 215,020,100 บาท จำนวนงบประมาณของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี 2515-2519 จำแนกตามปีงบประมาณและหน่วยงาน แสดงในตารางที่ 24

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับงบประมาณที่คาดว่าจะได้รับตามแผนฯ พบว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณเท่ากับงบประมาณที่คาดไว้ตามแผนฯในปี 2515 ต่ำกว่าแผนฯในปี 2516 และ 2517 คิดเป็นร้อยละ 22.86 และ 22.06 ตามลำดับ และได้รับสูงกว่าแผนฯในปี 2518 และ 2519 คิดเป็นร้อยละ 7.88 และ 28.22 ตามลำดับ ตลอดระยะเวลาของแผนฯ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณสูงกว่างบประมาณที่คาดไว้ตามแผนฯคิดเป็นร้อยละ 1.05 งบประมาณเปรียบเทียบระหว่างที่ได้รับจริงกับประมาณตามแผนฯแสดงในแผนภูมิที่ 4

เมื่อพิจารณางบประมาณในแต่ละปีของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วง 2515-2519 เปรียบเทียบกับจำนวนนักศึกษา พบว่าค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีของนักศึกษา ในปีการศึกษา 2515-2519 โดยเฉลี่ยมีค่าประมาณ 16,797.21 บาท 17,963.18 บาท 19,443.49 บาท 26,597.35 บาท และ 48,006.98 บาท ตามลำดับ จำแนกค่าใช้จ่ายรายหัวที่จ่ายเป็นงบลงทุนรายหัว และงบดำเนินงานรายหัว และจำแนกตามคณะ และ ปีการศึกษา แสดงในตารางที่ 25

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ล้านบาท

160

140

120

100

80

60

40

20

2515

2516

2517

2518

2519

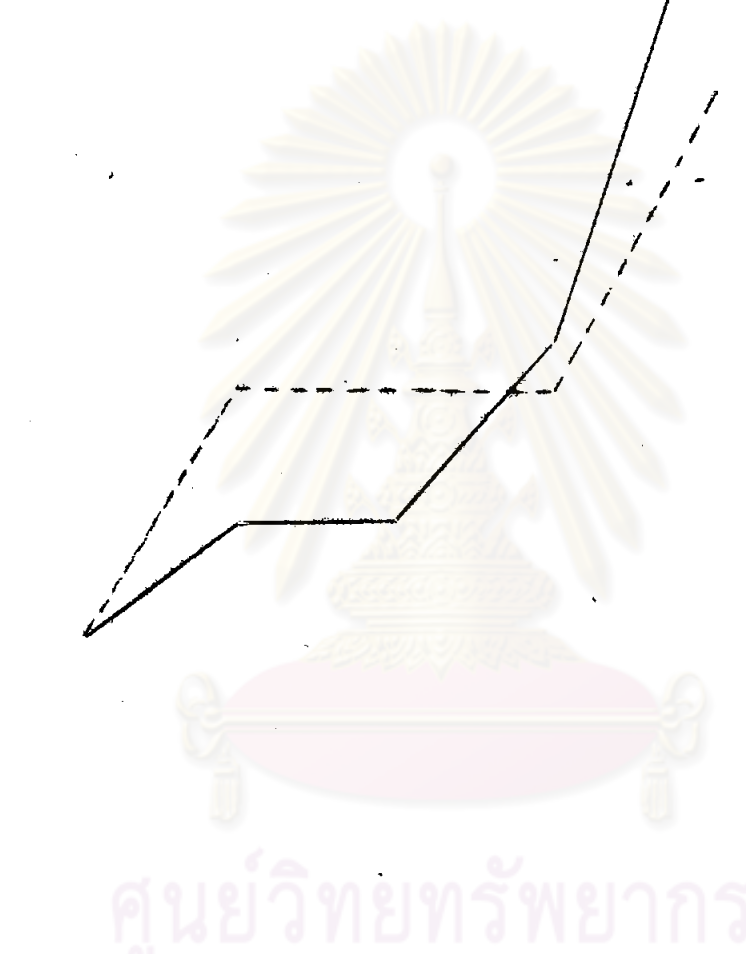
ปีการศึกษา

งบประมาณที่ได้รับจริง

งบประมาณที่คาดว่าจะได้รับ

ตามแผนฯ

แผนภูมิที่ 4 งบประมาณเปรียบเทียบระหว่างงบประมาณที่ได้รับจริงและ
งบประมาณที่คาดว่าจะได้รับตามแผนพัฒนาฉบับที่ 3

ตารางที่ 124 งบประมาณมหาวิทยาลัยขอนแก่นประจำปี 2515-2519 แยกเป็น
งบลงทุนและงบดำเนินการ จำแนกตามปีงบประมาณ และหน่วยงาน

ปีงบประมาณ, หน่วยงาน	งบดำเนินการ	ร้อยละ	งบลงทุน	ร้อยละ	รวม
2515					
สำนักงานอธิการบดี	6,906,100	41.98	9,543,600	58.02	16,449,700
คณะเกษตรศาสตร์	4,079,500	75.84	1,299,500	24.16	5,379,000
คณะวิศวกรรมศาสตร์	4,613,200	36.09	2,605,300	63.91	7,218,500
คณะศึกษาศาสตร์	2,139,700	30.00	4,995,400	70.00	7,135,100
คณะพยาบาลศาสตร์	824,100	91.80	83,500	9.20	907,600
คณะวิทยาศาสตร์	3,817,600	54.08	3,240,800	45.91	7,058,400
รวม	22,380,200	50.69	21,768,000	49.31	44,148,300
2516					
สำนักงานอธิการบดี	8,210,400	30.54	18,670,000	69.46	26,880,400
คณะเกษตรศาสตร์	3,744,000	68.15	1,750,000	31.85	5,494,000
คณะวิศวกรรมศาสตร์	6,833,500	69.49	3,000,000	30.51	9,833,500
คณะศึกษาศาสตร์	3,986,500	79.63	1,020,000	20.37	5,006,500
คณะพยาบาลศาสตร์	3,292,200	85.24	570,000	14.76	3,862,200
คณะวิทยาศาสตร์	5,992,900	70.98	2,450,000	29.02	8,442,900
รวม	32,059,500	53.86	27,460,000	46.14	59,519,500

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ปีงบประมาณ, หน่วยงาน	งบดำเนินการ	ร้อยละ	งบลงทุน	ร้อยละ	รวม
2517					
สำนักงานอธิการบดี	4,887,200	25.04	14,630,000	14.95	19,517,200
คณะเกษตรศาสตร์	5,005,100	80.66	11,200,000	19.34	6,205,100
คณะวิศวกรรมศาสตร์	5,426,200	58.81	3,800,000	41.19	9,226,200
คณะศึกษาศาสตร์	3,088,400	61.91	1,900,000	38.09	4,988,400
คณะพยาบาลศาสตร์	1,608,100	66.78	800,000	33.22	2,408,100
คณะวิทยาศาสตร์	5,034,700	77.05	1,500,000	22.95	6,534,700
คณะแพทยศาสตร์	8,716,100	82.88	1,800,000	17.12	10,516,100
รวม	33,765,800	56.85	25,630,000	43.15	59,395,800
2518					
สำนักงานอธิการบดี	9,783,700	46.52	11,260,000	53.48	21,043,700
คณะเกษตรศาสตร์	6,585,800	87.98	900,000	12.02	7,485,800
คณะวิศวกรรมศาสตร์	6,054,600	85.82	1,000,000	14.18	7,054,600
คณะศึกษาศาสตร์	3,821,700	62.23	2,320,000	37.77	6,141,700
คณะพยาบาลศาสตร์	2,270,100	76.43	700,000	23.57	2,970,100
คณะวิทยาศาสตร์	6,654,800	81.61	1,500,000	18.39	8,154,800
คณะแพทยศาสตร์	2,393,500	8.14	27,000,000	91.86	29,393,500
รวม	37,574,200	45.68	44,680,000	54.32	82,254,200

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ปีงบประมาณ, หน่วยงาน	งบประมาณ	ร้อยละ	งบลงทุน	ร้อยละ	รวม
2519					
สำนักงานอธิการบดี	10,933,600	49.85	11,000,000	50.15	21,933,600
คณะเกษตรศาสตร์	8,409,300	85.69	1,404,000	14.31	9,813,300
คณะวิศวกรรมศาสตร์	6,601,000	65.35	3,500,000	34.65	10,101,000
คณะศึกษาศาสตร์	4,616,800	44.75	5,700,000	55.25	10,316,800
คณะพยาบาลศาสตร์	2,970,400	83.95	568,000	16.05	3,538,400
คณะวิทยาศาสตร์	7,835,200	59.61	5,310,000	40.39	13,145,200
คณะแพทยศาสตร์	11,007,600	13.93	68,000,000	86.07	79,007,600
รวม	52,373,900	35.43	95,482,000	64.57	147,855,900

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ค่าใช้จ่ายหัวนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นปีการศึกษา 2515-
2519 จำแนกเป็นงบลงทุนและงบดำเนินการ

ปีการศึกษา, คณะ	งบลงทุนรายหัว	ร้อยละ	งบดำเนินการรายหัว	ร้อยละ	รวม
2515					
คณะเกษตรศาสตร์	4,683.93	30.15	10,849.62	69.85	15,533.55
คณะวิศวกรรมศาสตร์	6,215.39	38.71	9,840.71	61.29	16,056.10
คณะศึกษาศาสตร์	13,719.19	65.12	7,349.69	34.88	21,068.88
คณะพยาบาลศาสตร์	2,593.12	23.35	8,511.34	76.65	11,104.47
2516					
คณะเกษตรศาสตร์	3,820.96	31.85	8,174.67	68.15	11,995.63
คณะวิศวกรรมศาสตร์	4,658.39	30.51	10,611.02	69.49	15,269.41
คณะศึกษาศาสตร์	2,170.21	20.37	8,481.91	79.63	10,652.12
คณะพยาบาลศาสตร์	3,048.13	14.77	17,605.35	85.23	20,653.48
คณะวิทยาศาสตร์	42,241.38	29.02	103,325.86	70.98	145,567.25
2517					
คณะเกษตรศาสตร์	2,469.14	19.34	10,298.55	80.66	12,767.70
คณะวิศวกรรมศาสตร์	6,119.16	41.19	8,737.84	58.81	14,857.00
คณะศึกษาศาสตร์	3,564.73	38.09	5,794.37	61.91	9,359.10
คณะพยาบาลศาสตร์	3,100.78	33.22	6,232.95	66.78	9,333.73
คณะวิทยาศาสตร์	16,129.03	22.95	54,136.56	77.05	70,265.59
คณะแพทยศาสตร์	30,000.00	17.12	145,268.33	82.88	175,268.33

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ปีการศึกษา, คณะ	งบลงทุนรายหัว	ร้อยละ	งบดำเนินการรายหัว	ร้อยละ	รวม
2518					
คณะเกษตรศาสตร์	1,782.26	11.98	13,093.04	88.02	14,882.30
คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,628.66	14.18	9,860.91	85.82	11,489.57
คณะศึกษาศาสตร์	3,790.85	37.77	6,244.61	62.23	10,035.46
คณะพยาบาลศาสตร์	2,517.99	23.57	8,165.82	76.43	10,683.81
คณะวิทยาศาสตร์	8,064.52	18.39	35,778.49	81.61	43,843.01
คณะแพทยศาสตร์	250,000.00	91.86	22,162.03	8.14	272,162.03
2519					
คณะเกษตรศาสตร์	2,507.14	14.31	15,016.61	85.69	17,523.75
คณะวิศวกรรมศาสตร์	5,443.23	34.65	10,265.94	65.35	15,709.17
คณะศึกษาศาสตร์	9,134.62	55.62	7,398.72	44.75	16,533.34
คณะพยาบาลศาสตร์	1,675.51	16.05	8,762.24	83.95	10,437.75
คณะวิทยาศาสตร์	17,878.79	40.00	26,381.14	59.60	44,259.93
คณะแพทยศาสตร์	425,000.00	86.07	68,797.50	13.93	493,797.50

อาคารสถานที่

ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 (2515-2519) มหาวิทยาลัยขอนแก่นเริ่มโครงการจัดตั้งศูนย์แพทยศาสตร์ ซึ่งเป็นโครงการใหญ่ได้รับอนุมัติให้บรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (2515-2519) ค่าย และมหาวิทยาลัยยังเปิดรับนักศึกษาในสาขาต่างๆเพิ่มขึ้นอีก ดังนั้นมหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงมีโครงการในการก่อสร้างอาคารต่างๆมากขึ้น ตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ทำการก่อสร้างอาคารที่ใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนทั้งสิ้น 10 หลังคือ

1. ตึกทดลองวิศวกรรมเครื่องกล (2515) ในเนื้อที่ 992.72 ตารางเมตร เป็นอาคารชั้นเดียวใช้เป็นห้องปฏิบัติการสำหรับนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 1,985,000 บาท
2. โรงฝึกงานไม้คณะวิศวกรรมศาสตร์ ในเนื้อที่ 588 ตารางเมตร ใช้เป็นห้องเรียนรวมและห้องประชุมของนักศึกษา ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 552,000 บาท
3. ต่อเติมอาคารเรียนคณะศึกษาศาสตร์ (2515) เป็นอาคาร 2 ชั้น มีห้องเรียนขนาดใหญ่ 3 ห้องเรียนและห้องเรียนขนาดเล็ก 2 ห้อง ใช้เป็นที่เรียนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาประถมศึกษา และห้องเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ของคณะศึกษาศาสตร์ ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 1,390,000 บาท
4. ตึกเรียนภาษาอังกฤษ (2516) เป็นอาคารเรียนที่เพิ่มขึ้นเป็นอาคาร 3 หลัง เชื่อมต่อกันด้วยทางเดิน อาคารทางทิศเหนือเป็นอาคาร 2 ชั้น ใช้เป็นที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษา อาคารทางทิศใต้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือทางทิศตะวันตกเป็นอาคารชั้นเดียวมีห้อง 2 ห้องติดกัน ใช้เป็นห้องสารบรรณของภาควิชาภาษาอังกฤษ และทางทิศตะวันออกเป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นบนเป็นห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ ส่วนชั้นล่างเป็นห้องทำงานของอาจารย์ภาควิชาภาษาอังกฤษ ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 1,900,000 บาท
5. อาคารเรียนคณะศึกษาศาสตร์ (2516) บนเนื้อที่ 1,345 ตารางเมตร เป็นอาคาร 3 ชั้น ชั้นล่างสุดเป็นห้องโสตทัศนูปกรณ์ ชั้นที่ 2 และ 3 ใช้เป็นที่เรียน

ชั่วคราวของนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และห้องพักอาจารย์ สิ้นงบประมาณในการก่อสร้าง 657,500 บาท

6. อาคารเรียนคณะพยาบาลศาสตร์ (2516) ในเนื้อที่ 2,730 ตารางเมตร เป็นอาคาร 2 ชั้น มีห้องเรียนขนาดใหญ่ใช้เป็นที่เรียนรวมของคณะ มีห้องปฏิบัติการพยาบาลและห้องปฏิบัติการโภชนา ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 4,087,000 บาท

7. อาคารเรียนคณะแพทยศาสตร์ (2517) และตึกปรีคสึนิก (2518) เป็นอาคาร 3 ชั้น สร้างบนเนื้อที่ 8,872 ตารางเมตร ใช้เป็นสถานที่เรียนและที่ทำการของคณะแพทยศาสตร์ ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 11,115,580 บาท

8. อาคารเรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ (2518) ในเนื้อที่ 1,176 ตารางเมตร เพื่อใช้เป็นที่เรียนของนักศึกษา ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 3,000,000 บาท

9. ตึกทดลองวิศวกรรมอุตสาหกรรม ในเนื้อที่ 472.2 ตารางเมตร ใช้เป็นที่ทำการของภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม และที่เรียนของนักศึกษา ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 1,494,440 บาท

10. ต่อเติมตึกฟิสิกส์ (2518) เพื่อใช้เป็นที่เรียนวิชาปฏิบัติการฟิสิกส์และห้องสมุดของคณะวิทยาศาสตร์ ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 3,000,000 บาท

นอกจากก่อสร้างอาคารเรียนต่างๆแล้ว ในช่วงของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มหาวิทยาลัยได้ทำการปรับปรุงเรือนพักสี่ฐานซึ่งมีอยู่เดิมให้เป็นโรงพยาบาลชั่วคราว เพื่อให้บริการแก่นักศึกษาและประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยและใช้เป็นสถานที่ฝึกงานของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ สิ้นงบประมาณในการก่อสร้างและปรับปรุง 995,558 บาท และยังคงก่อสร้างอาคารที่ให้บริการ เช่น โรงอาหารแห่งใหม่ ห้องปฏิบัติและโรงฝึกงานต่างๆ เนื่องจากคณะศึกษาศาสตร์ได้ขยายงานด้านโรงเรียนสาธิต โดยเปิดรับนักศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องสร้างอาคารเรียนโรงเรียนสาธิตขึ้นอีก 3 แห่งคือ อนุบาลสาธิต ประถมสาธิต และมัธยมสาธิต และยังทำการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียนที่ก่อสร้างไว้เดิมอีกหลายแห่ง เช่น ซ่อมตัวตึกวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ ปรับปรุงอาคารเรียนเรียนภาษาอังกฤษ (2519)

ในเรื่องที่พักของอาจารย์และนักศึกษา ในช่วงนี้มหาวิทยาลัยได้สร้างบ้านพักอาจารย์เพิ่มเติมที่หมู่บ้านหนองแขง ทางทิศตะวันออกของมหาวิทยาลัยและที่หมู่บ้านมอหินแดง แพลตอาจารย์โสดจำนวน 84 หน่วย และแพลตครอบครัวจำนวน 26 หน่วย และสร้างหอพักนักศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 6 หอคือ ในปี 2516 จำนวน 2 หอ มีห้องพักหอละ 87 ห้อง ในปี 2517 จำนวน 2 หอ มีห้องพักหอละ 87 ห้อง และในปี 2519 มีห้องพักหอละ 75 ห้อง 1 หอ และหอที่มีห้องพัก 81 ห้องอีก 1 หอ จากการก่อสร้างอาคารเรียนและที่พักในระยะนี้ ทำให้สถานที่เรียนของนักศึกษามีเพียงพอ แต่ยังคงต้องปฏิบัติการบางอย่าง ส่วนในเรื่องที่พักมีจำนวนพอเพียงกับจำนวนอาจารย์และนักศึกษา

นอกจากอาคารเรียนและที่พักแล้ว มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังทำการตัดถนนคึกคักภายในเพิ่มขึ้นอีกหลายสาย เช่นถนนที่ผ่านคณะแพทยศาสตร์-พยาบาลศาสตร์ เป็นต้น ตลอดจนระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มหาวิทยาลัยตั้งงบประมาณในการก่อสร้างทั้งสิ้น 215,020,100 บาท

จำนวนบัณฑิต

ในปีการศึกษา 2515 มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตศึกษาศาสตร์รุ่นแรก จำนวน 42 คน บัณฑิตพยาบาลศาสตร์รุ่นแรกในปีการศึกษา 2517 จำนวน 44 คน บัณฑิตวิทยาศาสตร์รุ่นแรกในปีการศึกษา 2519 จำนวน 22 คน และบัณฑิตวิทยาศาสตร์บัณฑิต (การแพทย์) ในปีการศึกษา 2519 (ไม่มีสถิติแสดงจำนวน) ในระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 (2515-2519) มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตในสาขาต่างๆ ได้ทั้งสิ้น 1,758 คน จำแนกตามปีการศึกษา และ คณะ ในตารางที่ 26

ในระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตได้ต่ำกว่าแผนฯ ถึงร้อยละ 47.60 คือ ตามแผนฯ คาดว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นจะผลิตบัณฑิตได้ 3,355 คน มหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตได้เพียง 1,758 คน

ตารางที่ 26 จำนวนบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้งแก่ปีการศึกษา 2515-2519
จำแนกตามปีการศึกษา เพศ และ คณะ¹

ปีการศึกษา	2515			2516			2517			2518			2519		
	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร	ช	ญ	ร
เกษตรศาสตร์	53	22	75	78	18	96	69	31	100	76	19	95	111	20	131
พยาบาลศาสตร์	0	0	0	0	0	0	9	35	44	12	46	58	14	56	70
วิศวกรรมศาสตร์	86	0	86	110	1	111	152	3	155	103	3	106	125	0	125
ศึกษาศาสตร์	12	30	42	29	79	108	31	59	90	53	49	102	52	96	148
วิทยาศาสตร์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	16	22
รวม	151	52	203	217	98	315	261	128	389	244	117	361	353	194	496

จากตารางที่ 26 เมื่อคำนวณหาเปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาของนักศึกษารุ่น 2512 ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2515 ถึงรุ่น 2516 ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2519 พบว่านักศึกษารุ่น 2512-2516 มีเปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาโดยเฉลี่ยเท่ากับ 64.44 , 68.03 , 76.57 , 67.86 และ 88.41 จากเปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาเป็นดัชนีแสดงให้เห็นคุณภาพของนักศึกษาและคุณภาพการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีพัฒนาการขึ้นเป็นลำดับ เปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกเป็นคณะแสดงในตารางที่ 27

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ข้อมูลของปีการศึกษา 2521 (ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศิริภักดิ์ ออฟเซ็ท), หน้า 25.

ตารางที่ 27 เปอร์เซนต์การสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในปีการศึกษา
2512-2515 จำแนกตามคณะ

ปี	คณะ เกษตรศาสตร์	วิศวกรรมศาสตร์	ศึกษาศาสตร์	พยาบาลศาสตร์	วิทยาศาสตร์
2512	77.32	69.35	44.68	0	0
2513	63.16	67.68	73.47	0	0
2514	65.79	93.37	68.87	74.58	0
2515	65.97	64.24	71.33	72.50	0
2516	105.65	71.84	118.40	87.50	37.93

เนื่องจากเป็นการคำนวณเปอร์เซนต์การศึกษาโดยวิธีประมาณอย่างหยาบ (Crude Estimate) จึงใช้วิธีคำนวณโดยหาสัดส่วนระหว่างจำนวนบัณฑิต (รวมผู้สำเร็จการศึกษาหลังกำหนด) กับจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาเมื่อ 4 ปีการศึกษาที่ผ่านมา ดังนั้นในปีการศึกษา 2516 คณะเกษตรศาสตร์และศึกษาศาสตร์มีนักศึกษาที่จบหลังกำหนดเป็นจำนวนมากทำให้เปอร์เซนต์การสำเร็จการศึกษามีค่ามากกว่า 100

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปพัฒนาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 3 (2515-2519)

การบริหารงานของมหาวิทยาลัย ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2509, ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 177 ที่เกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัย และแก้ไขธรรมนูญกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่นในปีการศึกษา 2517 นอกจากนี้มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังโอนสังกัดจากสำนักนายกรัฐมนตรีมาเป็นหน่วยงานในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐในปี พ.ศ. 2516

โปรแกรมการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ได้ขยายโปรแกรมการศึกษาเพิ่มขึ้นอีกหลายสาขา เช่น คณะเกษตรศาสตร์เปิดสาขาอารักขาพืชอีก 1 สาขา คณะวิศวกรรมศาสตร์เปิดสาขาวิศวกรรมเครื่องกล คณะศึกษาศาสตร์เปิดสาขาการประถมศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์เปิดสาขาศิลปศาสตรบัณฑิต (พยาบาล) และคณะวิทยาศาสตร์เริ่มรับนักศึกษารุ่นแรกในปีการศึกษา 2516 และเปิดวิชาเอกให้แก่ นักศึกษาทั้งหมด 6 สาขาวิชา จักตั้งคณะแพทยศาสตร์และรับนักศึกษารุ่นแรกในปีการศึกษา 2517 เมื่อประเมินพัฒนาการตามแผนพัฒนาฉบับที่ 3 พบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จัดโปรแกรมการศึกษาเกินแผนพัฒนาฯ คือสามารถจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ซึ่งมิได้เป็นโครงการในแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ได้ในปี พ.ศ. 2517 เมื่อเปรียบเทียบกับแผนพัฒนาฉบับที่ 2 แล้วพบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มีพัฒนาการในด้านโปรแกรมการศึกษาสูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2

ในด้านการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังคงใช้ระบบตัวอักษร (Letter Grade) และระบบคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average) เป็นระบบการประเมินผลการศึกษาของมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 แต่มีการแก้ไขระเบียบการประเมินผลบางข้อเกี่ยวกับข้อบังคับว่าด้วยการทบทวนและการให้เกียรตินิยม ในปีการศึกษา 2516

นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นขยายโอกาสการใช้สิทธินักเรียนเรียนดี เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยไม่ต้องผ่านการสอบคัดเลือกจากโควตา ร้อยละ ห้า ของนักเรียนเรียนดีในแต่ละจังหวัดในปีการศึกษา 2512 เป็นร้อยละ ยี่สิบห้า

ของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับได้ทั้งหมด ในปีการศึกษา 2519 ตลอดจนของ
แผนพัฒนาฉบับที่ 3 มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาใหม่ทั้งสิ้น 3,241 คน เป็นนักศึกษา
หญิง 1,066 คน และนักศึกษาชาย 2,175 คน โดยมหาวิทยาลัยรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น
เป็นปีละ 532 คนในปีการศึกษา 2515 และ เพิ่มขึ้นปีละ 782 คนในปีการศึกษา
2519 เพื่อพิจารณาตามแผนพัฒนาฉบับที่ 3 พบว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษา
ได้ต่ำกว่าเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 22.90 และ 18.71 ในปีการศึกษา 2515 และ
2519 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเทียบกับแผนพัฒนาฉบับที่ 2 พบว่า มหาวิทยาลัย
ขอนแก่นรับนักศึกษาได้เพิ่มขึ้นจากช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 90.53

บุคลากร ในปีการศึกษา 2519 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฉบับที่ 3
มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำ 545 คน เป็นอาจารย์หญิง 245 คน และอาจารย์
ชาย 300 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 1.2
สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปรินญาตรี : ปรินญาโท : ปรินญาเอก ในปีการศึกษา 2515-2519
โดยเฉลี่ยเท่ากับ 10.9 : 6.9 : 1 สัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำ
โดยเฉลี่ยเท่ากับ 1 : 14.0 และเรโซอาจารย์ต่อนักศึกษาในปีการศึกษา 2515-2519
มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1 : 4.6 โดยมีคณะวิทยาศาสตร์ และ คณะแพทยศาสตร์
เป็นคณะที่มีเรโซต่ำกว่าเรโซเฉลี่ย เมื่อเปรียบเทียบกับในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2
พบว่าสัดส่วนวุฒิอาจารย์ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มีสัดส่วนดีขึ้น (แผนพัฒนาฉบับที่ 2
สัดส่วนวุฒิอาจารย์เท่ากับ 22.6 : 6.7 : 1) ในเรื่องสัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษ
และอาจารย์ประจำในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มีสัดส่วนสูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2
(1 : 4.09) และเรโซอาจารย์ต่อนักศึกษาในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 จะมีค่าเรโซ
ต่ำลง (แผนพัฒนาฉบับที่ 2 เรโซอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 6.4)

งบประมาณ ในระยะของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 393,173,700 บาท เป็นงบดำเนินการ 178,153,600 บาท
และงบลงทุน 215,020,100 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับแผนพัฒนาฉบับที่ 3 :
มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณสูงกว่าที่คาดการณ์ไว้คิดเป็นร้อยละ 1.05 และ

เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณสูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 97.71

ค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีของนักศึกษาในปีการศึกษา 2515-2519 โดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 16,797.21 บาท 17,963.18 บาท 19,443.49 บาท 26,597.35 บาท และ 48,006.98 บาทตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 พบว่าค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีของนักศึกษาในปีการศึกษา 2515-2519 มีจำนวนน้อยกว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 ยกเว้นในปีการศึกษา 2519 ที่ค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีมีจำนวนสูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 เนื่องจากงบลงทุนของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงบลงทุนของคณะแพทยศาสตร์

อาคารสถานที่ ในช่วงนี้มหาวิทยาลัยขอนแก่นสร้างอาคารเรียน 10 หลัง และปรับปรุงเรือนพักสี่ฐานให้เป็นโรงพยาบาลชั่วคราว ก่อสร้างหมู่บ้านหนองแวง แปลดอาจารย์ หอพักนักศึกษา และอาคารบริการอื่นๆ ตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มหาวิทยาลัยขอนแก่นสิ้นงบประมาณในการก่อสร้าง 215,020,100 บาท เมื่อเทียบกับช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 พบว่ามีงบลงทุนสูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 ร้อยละ 91.06

ในการใช้ประโยชน์ อาคารเรียนมีจำนวนเพียงพอว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 แต่ยังคงขาดห้องปฏิบัติการบางอย่าง ส่วนในเรื่องที่พักนั้นจำนวนหอพักมีจำนวนจำกัดพอคึกกับจำนวนนักศึกษา เมื่อเทียบกับช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 จำนวนห้องพักนักศึกษาจะมีจำนวนเพียงพอว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ส่วนบ้านพักอาจารย์มีจำนวนพอเพียงพร้อมที่จะรับอาจารย์เพิ่มขึ้น

จำนวนบัณฑิต ตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตได้ 1,758 คน ซึ่งเป็นการผลิตบัณฑิตที่ต่ำกว่าเป้าหมายตามแผนพัฒนาฉบับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 47.60 เมื่อเปรียบเทียบกับในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 พบว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 250.19 ด้านเปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาโดยเฉลี่ยนั้น ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 นักศึกษาจะมีเปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษามากกว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 คือ ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2

เปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาโดยเฉลี่ยของนักศึกษารุ่น 2507-2511 เท่ากับ 55.14 , 60.96 , 72.82 , 59.82 และ 82.62 ตามลำดับ และในช่วง แผนพัฒนาฉบับที่ 3 เปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาโดยเฉลี่ยของนักศึกษารุ่น 2512-2516 เท่ากับ 64.44 , 68.03 , 76.57 , 67.86 และ 88.41 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในร่างแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 4
(2520-2524)

ตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 4 ไก่กล่าวถึงเป้าหมายของมหาวิทยาลัยขอนแก่นไว้ว่า¹

มหาวิทยาลัยขอนแก่นจะดำเนินการขยายและปรับปรุงงานผลิตบัณฑิตในสาขาต่างๆ ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และ ปริญญาตรี โดยมีเป้าหมายจะขยายการรับนักศึกษาใหม่ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีจากปีละ 1,025 คนในปีการศึกษา 2520 เป็นปีละ 1,385 คน ในปีการศึกษา 2524 ยอดรวมนักศึกษาจะเพิ่มจาก 3,259 คนในปีการศึกษา 2520 เป็นประมาณ 5,189 คนในปีสุดท้ายของแผนฯ คาดว่าในช่วงระยะของแผนพัฒนาาระยะที่ 4 จะมีผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีประมาณ 4,448 คน

มหาวิทยาลัยมีโครงการต่างๆรวม 17 โครงการ แยกเป็นโครงการเดิม 7 โครงการ โครงการใหม่ 7 โครงการ และโครงการสำรอง 3 โครงการดังนี้

โครงการเดิม

1. สำนักงานอธิการบดี	2. คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์
3. คณะเกษตรศาสตร์	4. คณะวิศวกรรมศาสตร์
5. คณะศึกษาศาสตร์	6. คณะพยาบาลศาสตร์
7. คณะแพทยศาสตร์	

โครงการใหม่

1. คณะเทคนิคการแพทย์	2. คณะสาธารณสุขศาสตร์
3. คณะทันตแพทยศาสตร์	4. คณะเภสัชศาสตร์
5. หลักสูตรระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คณะพยาบาลศาสตร์	6. ภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
7. โครงการปรับปรุงเทคโนโลยีภูมิภาค	

โครงการสำรอง

1. บัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์
2. บัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท คณะเกษตรศาสตร์
3. บัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์

¹ทบวงมหาวิทยาลัย, แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาระยะที่ 4 (2520-2524) (นนทบุรี โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิง ปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์), หน้า 10-12.

นอกจากจะขยายงานเรื่องการผลิตบัณฑิตแล้ว มหาวิทยาลัยขอนแก่นจะดำเนินการศึกษาค้นคว้าและวิจัย โดยอาจารย์และนักวิชาการในคณะต่างๆ โดยเฉพาะในสาขาเกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ โดยจัดเป็นโครงการแผนงานเฉพาะเรื่อง นอกจากนี้ยังมีโครงการใหม่ที่คำริจะจัดตั้ง สำนักวิจัยเพื่อทำหน้าที่คานการวิจัยและประสานงานวิจัยภายในและนอกมหาวิทยาลัยอีกด้วย

ประมาณการงบประมาณค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยในช่วงระยะแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 4 รวมทุกแผนงาน 992.37 ล้านบาท แยกเป็นงบดำเนินการ 478.98 ล้านบาท และงบลงทุน 513.39 ล้านบาท จำแนกตามแผนงานดังตาราง¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 215-216.

แผนงาน/โครงการ	20		21		22		23		24	
	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	งบดำเนินงาน	งบลงทุน
โครงการเดิม										
1 แผนงานผลิตบัณฑิต	14.85	19.81	17.80	17.14	19.90	11.05	21.91	10.10	23.23	9.55
1.1 สำนักงานอธิการบดี										
1.2 คณะวิทย์	7.91	4.69	10.56	3.62	13.02	2.26	16.24	3.17	17.19	2.53
1.3 คณะเกษตร	7.82	1.62	8.62	7.74	9.44	5.82	10.24	6.22	11.06	3.45
1.4 คณะวิศวะ	6.41	3.60	6.75	3.85	7.12	3.76	7.51	3.68	7.93	3.57
1.5 คณะศึกษาศาสตร์	5.72	0.90	7.31	6.63	9.11	5.42	11.24	4.20	12.67	2.67
1.6 คณะพยาบาล	4.07	3.23	5.20	0.73	5.96	0.73	6.87	0.73	7.90	0.73
1.7 คณะแพทย	16.60	100.87	21.54	62.59	29.05	62.53	32.99	59.81	36.06	41.25
2 แผนงานวิจัย										
2.1 โครงการเฉพาะเรื่อง	.78	0	.82	0	.86	0	.90	0	.95	0
โครงการใหม่										
1 แผนงานผลิตบัณฑิต										
1. เทคโนโลยีการเกษตร			.98	1.00	1.04	5.15	1.36	3.00	1.83	3.00
2. คณะทันตแพทย			0	0	0	0	.80	1.00	1.00	8.93

แผนงาน/โครงการ	20		21		22		23		24	
	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	งบดำเนินงาน	งบลงทุน
3. คณะสาธารณสุขศาสตร์			.28	.50	.58	.50	.93	1.99	1.42	1.00
4. คณะเภสัชศาสตร์			0	0	0.73	1.00	1.48	5.32	2.23	1.21
5. โครงการปรับปรุงเทคโนโลยี			.07	.03	.08	.03	.11	.01	.13	.01
2. แผนงานวิจัย										
2.1 สำนักวิจัย			.23	.02	.41	.02	.45	.02	.48	0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแรกของแผนพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษา

(2520-2521)

การบริหารงานของมหาวิทยาลัย

ในช่วงต่อระหว่างแผนพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษาที่ 3 และแผนพัฒนาฉบับที่ 4 นั้น มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้มีการปรับปรุงส่วนราชการในมหาวิทยาลัยอย่างมากภายนอกนี้ยังทำการยกฐานะราชบัณฑิตยสถานมหาวิทยาลัยขอนแก่นฉบับใหม่ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2521 ใจความส่วนใหญ่ในพระราชบัญญัติฉบับนี้คล้ายกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2509 และประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 177 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2515 แต่เพิ่มเติมข้อความเป็นการขยายอำนาจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมากขึ้นคือ

มาตราที่ 10 ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 (ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและวิจัยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม) มหาวิทยาลัยจะรับสถานับการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยอื่นเข้าสมทบในมหาวิทยาลัยก็ได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานับการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยนั้นได้

การรับเข้าสมทบหรือยกเลิกการสมทบซึ่งสถานับการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

การควบคุมสถานับการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยที่เข้าสมทบในมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามขอบบังคับของมหาวิทยาลัย

การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยขอนแก่นนั้น สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้วางนโยบายของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย การให้บริการแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สภามหาวิทยาลัยขอนแก่นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2521 ประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้ง กรรมการ

โดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี และประธานกรรมการส่งเสริม
กิจการมหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะได้อภิปราย
โปรดเกล้าแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยมีจำนวนไม่น้อยกว่า เก้า คน แต่ไม่
เกิน สิบห้า คน¹

นอกจากสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นผู้กำหนดนโยบายแล้ว การดำเนินงาน
ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่นยังมีคณะกรรมการส่งเสริม
กิจการมหาวิทยาลัย² เป็นคณะกรรมการที่ให้คำแนะนำปรึกษาอีกด้วย ซึ่งคณะกรรมการ
ส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่าด้วยคณะกรรมการ
ส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2521 ประกอบด้วย

1. ประธานกรรมการซึ่งสภามหาวิทยาลัยจะได้แต่งตั้ง
2. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจาก
 - ก. ผู้ที่มีได้เป็นข้าราชการประจำและมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดต่างๆของภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดละไม่น้อยกว่า 1 คน แต่ไม่เกิน 3 คน
 - ข. ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คนแต่ไม่
เกิน 5 คน
 - ค. เจ้าหน้าที่ระดับสูงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการของมหาวิทยาลัย
ขอนแก่นจำนวนไม่เกิน 5 คน
 - ง. ผู้ที่มีอุปการคุณต่อมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวนไม่เกิน 5 คน

¹รายชื่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2521 คู่มือภาคผนวก

²รายชื่อคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่นปี 2521-2522

การแบ่งส่วนราชการ

มหาวิทยาลัยขอนแก่นใน พ.ศ. 2521 มีการแบ่งส่วนราชการดังนี้¹

1. สำนักงานอธิการบดี
2. คณะเกษตรศาสตร์
3. คณะเทคนิคการแพทย์
4. คณะพยาบาลศาสตร์
5. คณะแพทยศาสตร์
6. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
7. คณะวิทยาศาสตร์
8. คณะวิศวกรรมศาสตร์
9. คณะศึกษาศาสตร์
10. คณะสาธารณสุขศาสตร์ ราชกิจจานุเบกษา 96 (16 มกราคม 2522) : 18
11. บัณฑิตวิทยาลัย ราชกิจจานุเบกษา 96 (16 มกราคม 2522) : 18

โปรแกรมการศึกษา

ในช่วงแรกของแผนพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นปี 4 (2520-2521) มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีคณะทั้งหมด 10 คณะ แต่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีเพียง 6 คณะ อีก 4 คณะ คือ เทคนิคการแพทย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นคณะที่จัดตั้งใหม่ในปีการศึกษา 2521 นั้นจะเริ่มรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2522 และ 2523

¹"ประกาศสำนักงานนายกรัฐมนตรี เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น," ราชกิจจานุเบกษา 95 (14 กรกฎาคม 2521) : 433.

เฉพาะในช่วงแรกของแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
เปิดสอนในระดับปริญญาตรีทั้งสิ้น 20 สาขาเช่นเดียวกับในช่วงหลังของแผนพัฒนา
การศึกษาฉบับที่ 3 (2515-2519) คือ

คณะเกษตรศาสตร์ 5 สาขาวิชา

1. สาขาปฐพีศาสตร์	2. สาขาพืชศาสตร์
3. สาขาสัตวศาสตร์	4. สาขาอารักขาพืช
5. สาขาเกษตรทั่วไป	

คณะวิศวกรรมศาสตร์ 5 สาขาวิชา

1. สาขาวิศวกรรมโยธา	2. สาขาวิศวกรรมเกษตร
3. สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	4. สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า
5. สาขาวิศวกรรมเครื่องกล	

คณะวิทยาศาสตร์ 6 สาขาวิชา

1. สาขาคณิตศาสตร์	2. สาขาเคมี
3. สาขาชีววิทยา	4. สาขาธรณีวิทยา
5. สาขาฟิสิกส์	6. สาขามรณารักษศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์ 2 สาขาวิชา

1. สาขาการมัธยมศึกษา	2. สาขาการประถมศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ 2 สาขาวิชา

1. สาขาวิทยาศาสตร์บัณฑิต (พยาบาล)	2. สาขาศิลปศาสตรบัณฑิต (พยาบาล)

คณะแพทยศาสตร์ 1 สาขาวิชา คือ สาขาแพทยศาสตรบัณฑิต

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จัดตั้งคณะขึ้นในปี พ.ศ. 2521 เพื่อผลิตบัณฑิตทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ตามความต้องการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและของประเทศ และเพื่อบริการการเรียนการสอนแก่นามมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้นักศึกษาคณะต่างๆ

ความเป็นมาของการจัดตั้ง นับแต่เริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2507 จนถึง พ.ศ. 2521 ได้มีหน่วยงานที่จัดสอนวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์กระจายอยู่ตามคณะต่างๆ คือ ภาควิชาภาษาอังกฤษ และ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ในคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา ในคณะศึกษาศาสตร์ และตามแผนพัฒนาการศึกษามบที่ 4 (2520-2524) มีโครงการจะจัดตั้งภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในคณะศึกษาศาสตร์ ดังนั้นในที่ประชุมคณบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่นครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2519 จึงมีมติให้รวมหน่วยงานที่ทำการสอนวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เข้าด้วยกันโดยจัดตั้งเป็นคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์¹

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ประกอบด้วยภาควิชาต่างๆ 4 ภาควิชาคือ

1. ภาควิชาภาษาต่างประเทศ
2. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
3. ภาควิชามนุษยศาสตร์
4. ภาควิชาสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะเปิดรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2522 โดยเปิดสอนวิชาเอกภาษาอังกฤษ และโอนนักศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์จากคณะวิทยาศาสตร์

หลักสูตรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาในการศึกษา 4 ปีการศึกษา หรือ 8 ภาคการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, โครงการจัดตั้งคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (เอกสารอัดสำเนา), หน้า 2.

คณะเทคนิคการแพทย์

คณะเทคนิคการแพทย์จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2521 เพื่อผลิตบัณฑิตในสาขาวิชา
เทคนิคการแพทย์ การจัดตั้งคณะเทคนิคการแพทย์เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศูนย์
แพทยศาสตร์

คณะเทคนิคการแพทย์ประกอบด้วยภาควิชาต่างๆ 4 ภาควิชาคือ

1. ภาควิชาคลินิกไมโครสโคปี
2. ภาควิชาเคมีคลินิก
3. ภาควิชาจุลชีววิทยาคลินิก
4. ภาควิชาภูมิคุ้มกันวิทยาคลินิก

หลักสูตรของคณะเทคนิคการแพทย์เป็นหลักสูตร 4 ปีการศึกษา แบ่งหลักสูตร
เป็น 2 ส่วนคือ ใน 2 ปีแรกเป็นการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน โดยเน้นหนักและ
ประยุกต์ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาด้านเทคนิคการแพทย์¹
และใน 2 ปีสุดท้ายเป็นการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์สาขาเทคนิคการแพทย์ ทั้งภาคทฤษฎี
และภาคปฏิบัติ² ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคนิคการแพทย์)

คณะเทคนิคการแพทย์จะเปิดรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2522 โดยรับนักศึกษา
จากนักเรียนเรียนดีของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นจำนวน 20 คน³

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คำขออนุญาตขอความเห็นชอบหลักสูตรวิทยาศาสตร์
บัณฑิต สาขาเทคนิคการแพทย์ (เอกสารอค์สำเนา), หน้า 1.

²เรื่องเดียวกัน; หน้า 10.

³"การรับนักเรียนเรียนดีของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าศึกษา
ต่อในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2522," ประกาศมหาวิทยาลัย
ขอนแก่นฉบับที่ 18 (12 กุมภาพันธ์ 2522).

คณะสาธารณสุขศาสตร์

คณะสาธารณสุขศาสตร์จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและเพื่อกระจายกำลังเจ้าหน้าที่สาธารณสุขออกสู่ชนบท คณะสาธารณสุขศาสตร์ ได้เริ่มจัดตั้งคณะใน พ.ศ. 2520 และได้ประกาศจัดตั้งคณะตามราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2522

คณะสาธารณสุขศาสตร์ประกอบด้วยภาควิชาต่างๆ 5 ภาควิชาคือ

1. ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข
2. ภาควิชาโภชนวิทยา
3. ภาควิชาระบาดวิทยา
4. ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
5. ภาควิชาชีวสถิติและประชากรศาสตร์
6. ภาควิชาสุขศึกษา

หลักสูตรของคณะสาธารณสุขศาสตร์เป็นหลักสูตร 4 ปีการศึกษา โดยในแต่ละปีการศึกษาจะแบ่งเป็น 3 ภาคคือ ภาคต้น ภาคปลาย และ ภาคฤดูร้อน หลักสูตรที่จะศึกษาจะแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ปีแรกของการศึกษาจะเป็นการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน วิชาทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่สอง จะเป็นการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน และใน 2 ปีสุดท้าย จะเป็นการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์สาธารณสุขและฝึกงานในโรงพยาบาล ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรจะได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุข)

คณะสาธารณสุขศาสตร์จะเปิดรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2523

บัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย ได้จัดตั้งขึ้นในปีการศึกษา 2521 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2522 โดยวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคือเพื่อผลิตอาจารย์ นักวิชาการ นักบริหาร และผู้ประกอบการชั้นสูง เพื่อสนองความต้องการของประเทศ และเพื่อส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยและความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาต่างๆโดยเฉพาะงานวิจัยประยุกต์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตามโครงการ พ.ศ. 2521-2522 บัณฑิตวิทยาลัยจะเปิดสอนระดับปริญญาโทในสาขาต่างๆดังนี้

1. สาขาจิตวิทยาการศึกษา
2. สาขาแนะแนวและให้คำปรึกษา
3. สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
4. สาขาบริหารการศึกษา
5. สาขาการประถมศึกษา
6. สาขาการมัธยมศึกษา
7. สาขาพืชศาสตร์
8. สาขาสัตวศาสตร์
9. สาขาวิศวกรรมโครงสร้าง
10. สาขาการศึกษาพยาบาล

ในการเปิดสาขาต่างๆของบัณฑิตวิทยาลัยนั้นจะพิจารณาในด้านความพร้อมของแต่ละสาขา โดยส่วนใหญ่จะพิจารณาในด้านบุคลากร โดยเกณฑ์ของสภาการศึกษา กล่าวไว้ว่าสาขาที่จะเปิดสอนในระดับปริญญาโทได้นั้น จะต้องมียุติบัตรประจำตัวปริญญาเอกอย่างน้อย 1 คน และอาจารย์ประจำสาขาอย่างน้อย 5 คน¹ เมื่อพิจารณาโดยเกณฑ์แล้วบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีความพร้อมที่จะเปิดรับนักศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาต่างๆดังนี้

1. สาขาจิตวิทยาการศึกษา
2. สาขาแนะแนวและให้คำปรึกษา
3. สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
4. สาขาพืชศาสตร์
5. สาขาสัตวศาสตร์
6. สาขาวิศวกรรมโครงสร้าง
7. สาขาทรัพยากรน้ำ

ส่วนบัณฑิตวิทยาลัย ศึกษาศาสตร์ มีเกณฑ์พิจารณาความพร้อมด้านบุคลากรที่เฉพาะลงไปอีกว่า สาขาวิชาที่เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาโทนั้น จะต้องมียุติบัตรบัณฑิตศึกษาประจำตัวที่มีวุฒิปริญญาเอกร้อยละ 50 จากอาจารย์ประจำทั้งหมดในสาขาวิชาที่จะเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาโท และเมื่อคิดเป็นจำนวนอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาเอกก็จะมีอย่างน้อย 2 คน

สาขาต่างๆทั้ง 6 สาขานั้นได้ร่างหลักสูตรของสาขาเสนอต่อทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาอนุมัติ และกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาหลักสูตร

¹ สัมภาษณ์ รศ. ดร. กวี จุติกุล, รักษาการตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 3 เมษายน 2522.

บัณฑิตวิทยาลัย คาดว่าจะรับนักศึกษารุ่นแรกในภาคปลายของปีการศึกษา 2522 ทั้งหมด 2 สาขาวิชาคือ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และสาขาจิตวิทยา การศึกษา สาขาละประมาณ 5 คน ส่วนสาขาอื่นๆจะเริ่มรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2523

การประเมินผลการศึกษา ในระหว่างปีการศึกษา 2520 และปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังคงใช้ระบบตัวอักษร (Letter Grade) และระบบ คะแนนเฉลี่ยสะสม (Cummulative Grade Point Average) ตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยขอนแก่นว่าด้วยการวัดผลการศึกษา พ.ศ. 2516 เป็นระเบียบที่ใช้ในการ ประเมินผลการศึกษาในทุกคณะของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

นักศึกษา

ในปีการศึกษา 2520 และ 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาเข้า ศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งหมด 6 คณะ ในปีการศึกษา 2520 มหาวิทยาลัยขอนแก่น รับนักศึกษาใหม่ 863 คน เป็นนักศึกษาหญิง 381 คน และนักศึกษาชาย 482 คน เมื่อพิจารณาตามแผนพัฒนาฉบับที่ 4 พบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาได้ต่ำกว่า เป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 15.80 จำนวนนักศึกษาทั้งหมดในปีการศึกษา 2520 เท่ากับ 3,222 คน เป็นนักศึกษาหญิง 1,171 คน และนักศึกษาชาย 2,051 คน คิดเป็นสัดส่วน ระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายเท่ากับ 1 : 1.7

ในปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาใหม่จำนวน 942 คน เป็นนักศึกษาชาย 551 คน และนักศึกษาหญิง 391 คน จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 3,354 คน เป็นนักศึกษาชาย 1,980 คน และ นักศึกษาหญิง 1,374 คน คิดเป็น สัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย 1 : 1.4 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัย ขอนแก่นปีการศึกษา 2520 และ 2521 จำแนกตามชั้นปี คณะ แสดงในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นปีการศึกษา 2520 และ 2521 จำแนกตามชั้นปี คณะ และเพศ

ปีการศึกษา คณะ ชั้นปี		2520			2521		
		ช	ญ	ร	ช	ญ	ร
เกษตรศาสตร์							
ปีที่ 1		142	38	180	140	39	179
ปีที่ 2		137	28	165	128	44	172
ปีที่ 3		196	40	236	139	29	168
ปีที่ 4		240	38	278	120	21	141
รวม		715	140	859	527	133	660
วิศวกรรมศาสตร์							
ปีที่ 1		210	10	220	206	17	223
ปีที่ 2		149	6	155	207	9	216
ปีที่ 3		142	3	145	147	6	153
ปีที่ 4		200	3	203	181	4	185
รวม		701	22	723	741	36	777
ศึกษาศาสตร์							
ปีที่ 1		66	89	155	64	137	201
ปีที่ 2		70	91	161	59	120	179
ปีที่ 3		64	84	148	47	87	134
ปีที่ 4		82	79	161	85	83	168
รวม		282	343	625	255	427	682

ตารางที่ 28 (ต่อ)

คณะ	ปีการศึกษา ชั้นปี	2520			2521		
		ช	ญ	ร	ช	ญ	ร
พยาบาลศาสตร์							
	ปีที่ 1	8	145	153	13	96	109
	ปีที่ 2	10	94	104	7	82	89
	ปีที่ 3	10	67	77	10	118	128
	ปีที่ 4	5	69	74	12	129	141
	รวม	33	375	408	42	425	467
วิทยาศาสตร์							
	ปีที่ 1	61	79	140	88	83	171
	ปีที่ 2	55	59	114	53	77	130
	ปีที่ 3	29	48	77	44	58	102
	ปีที่ 4	29	36	65	44	50	94
	รวม	174	222	396	229	268	497
แพทยศาสตร์							
	ปีที่ 1	30	21	51	40	19	59
	ปีที่ 2	42	18	60	33	23	56
	ปีที่ 3	39	9	48	37	18	55
	ปีที่ 4	30	9	39	34	9	43
	ปีที่ 5	5	8	13	36	8	44
	ปีที่ 6	0	0	0	5	8	13
	รวม	146	65	211	188	85	273

บุคลากร

ในปีการศึกษา 2520 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 620 คน เป็นอาจารย์หญิง 257 คน และอาจารย์ชาย 307 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 1.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นอาจารย์ที่มีวุฒิค่ากว่าปริญญาตรี 49 คน ปริญญาตรี 207 คน ปริญญาโทและประกาศนียบัตรชั้นสูง 291 คน และปริญญาเอก 73 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 2.8 : 4.0 : 1 เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง เป็นศาสตราจารย์ 1 คน รองศาสตราจารย์ 6 คน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 32 คน อาจารย์ระดับเจ็ด 5 คน อาจารย์ระดับห้าถึงหก 121 คน อาจารย์ระดับสามถึงสี่ 431 คน และอาจารย์ระดับสอง 24 คน เจริญอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 3.3

ในปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำ 622 คน เป็นอาจารย์หญิง 290 คน และอาจารย์ชาย 332 คน คิดเป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์หญิงและอาจารย์ชายเท่ากับ 1 : 1.4 จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี 268 คน ปริญญาโท 281 คน และปริญญาเอก 73 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก เท่ากับ 3.7 : 3.8 : 1 จำนวนอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยขอนแก่นปีการศึกษา 2521 จำแนกตามคณะ และวุฒิการศึกษา แสดงในตารางที่ 29

ในค่านปริมาณงานของอาจารย์ ในปีการศึกษา 2521 เจริญอาจารย์ต่อนักศึกษาโดยเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัยมีค่าเท่ากับ 1 : 5.4 จำแนกตามคณะได้ดังนี้

คณะเกษตรศาสตร์	1 : 6.5
คณะพยาบาลศาสตร์	1 : 5.8
คณะแพทยศาสตร์	1 : 2.9
คณะวิทยาศาสตร์	1 : 4.9
คณะวิศวกรรมศาสตร์	1 : 7.6
คณะศึกษาศาสตร์	1 : 7.2

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีอาจารย์ประจำ 51 คน แต่ยังไม่มือนักศึกษาในคณะ จากค่าเรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาในแต่ละคณะ คณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นคณะที่มีค่าเรโช สูงสุด และคณะแพทยศาสตร์เป็นคณะที่มีเรโชต่ำสุด

ตารางที่ 29 จำนวนอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปีการศึกษา 2521 จำแนกตามคณะ และ วุฒิการศึกษา

คณะ	วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	รวม
เกษตรศาสตร์		32	54	15	101
พยาบาลศาสตร์		69	10	1	80
แพทยศาสตร์		20	52	23	95
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์		24	27	0	51
วิทยาศาสตร์		33	57	12	102
วิศวกรรมศาสตร์		54	35	9	98
ศึกษาศาสตร์		36	46	13	95
รวม		268	281	73	622

ที่มา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, กองการเจ้าหน้าที่.

ในปีการศึกษา 2521 มีอาจารย์พิเศษจากมหาวิทยาลัยในส่วนกลางและอาจารย์ชาวต่างประเทศมาให้ความช่วยเหลือทางด้านการเป็นจำนวนทั้งสิ้น 59 คน ดังแสดงในตารางที่ 30 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนอาจารย์ประจำพบว่าสัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำเท่ากับ 1 : 10.5

ตารางที่ 30 จำนวนอาจารย์พิเศษและผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ
ปีการศึกษา 2521 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และ คณะ

คณะ	วุฒิการศึกษา	ปริญญาเอก	ปริญญาโท	ปริญญาตรี	ประกาศนียบัตร	รวม
เกษตรศาสตร์	3	3	1	0	7	
พยาบาลศาสตร์	2	3	20	1	26	
แพทยศาสตร์	11	0	0	0	11	
วิทยาศาสตร์- อักษรศาสตร์	3	2	6	3	14	
วิศวกรรมศาสตร์	0	0	1	0	1	
ศึกษาศาสตร์	0	0	0	0	0	
รวม	19	8	28	4	59	

ที่มา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ข้อมูลของปีการศึกษา 2521, หน้า 25.

ในปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ที่กำลังศึกษาต่อและปฏิบัติงานทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวน 164 คน จำแนกตามประเภทของทุนและคณะ ดังแสดงในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 จำนวนอาจารย์ที่กำลังศึกษาต่อและปฏิบัติงานจำแนกตามประเภทของทุนและคณะ

คณะ	ประเภทของทุน	ศึกษาต่อ ในประเทศ	ศึกษาต่อต่างประเทศ				รวม
			ทุนรัฐบาล	ทุนต่างประเทศ	ทุนส่วนตัว	ทุนปฏิบัติงาน	
เกษตรศาสตร์		2	0	14	3	3	22
พยาบาลศาสตร์		17	1	4	0	0	22
วิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์		4	2	8	1	7	22
วิศวกรรมศาสตร์		6	5	6	5	0	22
ศึกษาศาสตร์		10	2	8	9	2	31
รวม		59	11	42	40	12	164

ที่มา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ข้อมูลของปีการศึกษา 2521, หน้า 29.

งบประมาณ

ในช่วงแรกของแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 4 (2520-2521) มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังคงขยายโครงการศูนย์แพทยศาสตร์อย่างกว้างขวาง งบประมาณร้อยละ ห้าสิบของงบประมาณทั้งหมดที่มหาวิทยาลัยได้รับจะเป็นงบประมาณในการก่อตั้งศูนย์แพทยศาสตร์ ในปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นกำลังอยู่ในระหว่างปีงบประมาณ 2522 ซึ่งเป็นงบประมาณคลุมไปถึงปีการศึกษา 2522 ด้วย

ในช่วงแรกของแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 645,281,600 บาท เป็นงบดำเนินการ 262,032,100 บาท และงบลงทุน 383,249,500 บาท ในปีการศึกษา 2520 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณต่ำกว่าที่คาดไว้ร้อยละ 19.22 และมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณสูงกว่าที่คาดไว้คิดเป็นร้อยละ 53.28 และ 44.15 ในปี 2521 และ 2522 ตามลำดับ จำนวนงบประมาณของมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำแนกตามหน่วยงานแสดงในตารางที่ 32 จากงบประมาณที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับนั้นส่วนใหญ่นำมาใช้ในการผลิตบัณฑิต ซึ่งสามารถคำนวณค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีในการผลิตบัณฑิตเฉลี่ยเท่ากับ 40,121.85 บาท 50,558.70 บาท ในปีการศึกษา 2520 และ 2521 ตามลำดับ จำแนกค่าใช้จ่ายรายหัวเป็นงบดำเนินการรายหัว และ งบลงทุนรายหัว และจำแนกตามคณะแสดงในตารางที่ 33

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาจากตารางที่ 33 พบว่า งบลงทุนรายหัวของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์มีค่าต่ำมาก ทั้งนี้เนื่องจากคณะทั้งสองเป็นคณะที่จัดตั้งขึ้นมาเป็นเวลานาน และเป็นคณะที่มีงบลงทุนเพียงเล็กน้อย และงบลงทุนที่ใช้ในคณะทั้งสองนั้นจะเป็นการลงทุนเกี่ยวกับอาคารวัตถุที่มีอายุการใช้งานเป็นระยะเวลานาน จึงทำให้งบลงทุนในแต่ละปีมีจำนวนไม่มากนัก ส่วนคณะแพทยศาสตร์เป็นคณะที่มีงบลงทุนรายหัวสูงมาก เนื่องจากเป็นคณะที่เริ่มก่อตั้งเมื่อไม่นาน (2517) และยังเป็นคณะที่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการลงทุนสูง จึงทำให้งบลงทุนในแต่ละปีมีจำนวนมากกว่าคณะอื่นๆ

ตารางที่ 32 งบประมาณของมหาวิทยาลัยขอนแก่นประจำปี 2520-2522
จำแนกตามหน่วยงาน

ปีงบประมาณ, หน่วยงาน	งบดำเนินการ	ร้อยละ	งบลงทุน	ร้อยละ	รวม
2520					
สำนักงานอธิการบดี	14,157,700	45.59	16,898,100	54.41	31,055,800
คณะเกษตรศาสตร์	9,920,000	87.58	1,406,800	12.42	11,326,800
คณะพยาบาลศาสตร์	3,763,800	57.24	2,811,900	42.76	6,575,700
คณะแพทยศาสตร์	12,345,500	15.54	67,111,600	84.46	79,457,100
คณะวิทยาศาสตร์	8,735,300	61.51	5,467,000	38.49	14,202,300
คณะวิศวกรรมศาสตร์	7,735,300	67.57	3,712,400	32.43	11,447,700
คณะศึกษาศาสตร์	5,482,200	87.53	780,800	12.47	6,263,000
รวม	62,139,800	38.75	98,188,600	61.24	160,328,400
2521					
สำนักงานอธิการบดี	16,945,600	51.02	16,268,300	48.98	33,213,900
คณะเกษตรศาสตร์	11,296,600	72.22	4,346,400	27.78	15,643,000
คณะพยาบาลศาสตร์	5,171,100	62.37	3,120,000	37.63	8,291,100
คณะแพทยศาสตร์	46,719,300	44.24	58,875,700	55.76	105,595,000
คณะวิทยาศาสตร์	11,825,300	57.84	8,620,000	42.16	20,445,300
คณะวิศวกรรมศาสตร์	9,755,100	83.55	1,920,000	16.45	11,675,100
คณะศึกษาศาสตร์	7,125,500	68.79	900,000	11.21	8,025,500
รวม	108,838,500	53.64	94,050,400	46.36	202,888,900

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ปีงบประมาณ, หน่วยงาน	งบดำเนินการ ร้อยละ	งบลงทุน ร้อยละ	รวม
2522			
สำนักงานอธิการบดี	18,170,500 52.22	16,628,400 47.78	34,798,900
คณะเกษตรศาสตร์	12,941,700 77.50	3,757,100 22.50	16,698,800
คณะพยาบาลศาสตร์	5,257,100 52.67	4,724,000 47.33	9,981,100
คณะแพทยศาสตร์	25,524,000 13.81	159,334,500 86.19	184,858,500
คณะวิทยาศาสตร์	10,697,000 75.30	3,509,500 24.70	14,206,500
คณะวิศวกรรมศาสตร์	8,414,700 81.10	1,960,100 18.90	10,375,600
คณะศึกษาศาสตร์	10,048,800 90.17	1,096,100 9.83	11,144,900
รวม	91,053,800 32.28	191,010,500 67.72	282,064,300

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นปีการศึกษา 2520-2521
จำแนกเป็นงบลงทุนรายหัวและงบดำเนินการรายหัว

ปีการศึกษา, คณะ	งบลงทุนรายหัว	ร้อยละ	งบดำเนินการรายหัว	ร้อยละ	รวม
2520					
เกษตรศาสตร์	1,637.72	12.42	11,548.31	81.58	13,186.02
พยาบาลศาสตร์	6,891.91	42.76	9,225.00	57.44	16,116.91
แพทยศาสตร์	318,064.45	38.49	58,509.48	15.54	376,573.93
วิทยาศาสตร์	13,805.56	38.49	22,058.84	61.51	35,864.40
วิศวกรรมศาสตร์	5,134.72	32.43	10,698.89	67.57	15,833.61
ศึกษาศาสตร์	1,249.28	12.47	8,771.52	87.53	10,020.80
2521					
เกษตรศาสตร์	6,585.45	27.78	17,116.06	72.22	23,701.51
พยาบาลศาสตร์	6,680.94	37.63	11,073.02	62.37	17,753.96
แพทยศาสตร์	215,661.90	55.76	171,132.96	44.24	386,794.86
วิทยาศาสตร์	17,344.06	42.16	23,793.36	57.84	41,137.42
วิศวกรรมศาสตร์	2,471.04	16.45	12,554.83	83.55	51,025.87
ศึกษาศาสตร์	1,319.65	11.21	10,447.95	88.79	11,767.60

อาคารสถานที่

ในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 (ปีการศึกษา 2520 และ 2521) มหาวิทยาลัยขอนแก่นกำลังดำเนินงานโครงการศูนย์แพทยศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ได้ขยายโครงการโรงเรียนสาธิต โดยเปิดโรงเรียนสาธิตมัธยม นอกจากนี้คณะวิทยาศาสตร์ยังขยายโปรแกรมการศึกษา พร้อมทั้งรับนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สถานที่เพียงพอกับงานที่ขยายออกไป ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงมีการก่อสร้างอาคารเรียน และอาคารบริการต่างๆอีกหลายแห่ง โรงพยาบาลชั่วคราวสี่ฐาน (2520) อาคารเรียนมัธยมสาธิต ประถมสาธิต และอนุบาลสาธิต (2520) อาคารเรียนคณะวิทยาศาสตร์ (2520) และอื่นๆ

ในปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2521-2522) มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาคารที่กำลังอยู่ในระหว่างก่อสร้างอีกหลายแห่ง คือ อาคารตรวจ-รักษา คณะแพทยศาสตร์ หอพักนักศึกษาแพทยศาสตร์ ตึกบริการแก่โรงพยาบาล อาคารเรียนรวมและห้องปฏิบัติการของคณะแพทยศาสตร์ ตึกวิทยาศาสตร์คลินิก อาคารศูนย์คลังเลือด เรือนปฏิบัติการพืชผัก และอาคารเรียนห้องปฏิบัติการวิศวกรรมอุตสาหกรรม

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังคงดำเนินการก่อสร้างบ้านพักอาจารย์เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับบุคลากรของหน่วยงานที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ เป็นต้น และทำการตัดถนนติดต่อกายในอีกหลายสาย

เนื่องจากมหาวิทยาลัยขยายงานอย่างกว้างขวางและรับนักศึกษาเพิ่มเป็นจำนวนมาก จึงทำให้เกิดปัญหาหอพักมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ยังคงอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 บางส่วนต้องออกไปพักตามหอพักและบ้านเช่านอกมหาวิทยาลัย และเนื่องจากจำนวนหอพักมีจำนวนจำกัดนักศึกษาที่พักในหอพักบางหอจำเป็นต้องพักอยู่ห้องละ 3 คน ส่วนในเรื่องสถานที่เรียนมหาวิทยาลัยขอนแก่นยังมีที่เรียนเพียงพอกับโปรแกรมการศึกษาที่เปิดขึ้นใหม่

ในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่นจะสิ้นงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างทั้งสิ้น 319,391,800 บาท

จำนวนบัณฑิต

ในปีการศึกษา 2520 มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตศิลปศาสตร์ (พยาบาล) รุ่นแรกจำนวน 69 คน ในระหว่างปีการศึกษา 2520 ถึงต้นปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตสาขาต่างๆได้ทั้งสิ้น 625 คน เป็นปริญญาตรี 622 คน อนุปริญญา 3 คน (เกษตรศาสตร์ 1 คน วิศวกรรมศาสตร์ 1 คน ศิลปศาสตร์ 1 คน) จำนวนบัณฑิตจำแนกตามเพศและคณะ แสดงในตารางที่ 34 เปรอ์เซ็นต์การสำเร็จ การศึกษาของนักศึกษาในรุ่นปีการศึกษา 2517 และนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (พยาบาล) ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษาในปีการศึกษา 2519 ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2520 และต้นปีการศึกษา 2521 มีค่าโดยเฉลี่ยร้อยละ 90.01

ตารางที่ 34 จำนวนบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2520-2521

คณะ	ชาย	หญิง	รวม
เกษตรศาสตร์	101	19	120
วิศวกรรมศาสตร์	122	3	125
ศึกษาศาสตร์	71	79	150
แพทยศาสตร์	25	9	34
วิทยาศาสตร์	21	38	59
พยาบาลศาสตร์	3	131	134
รวม	343	249	622

ที่มา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, กองบริการการศึกษา

สรุปพัฒนาการมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงแรกของแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 4
(2520-2521)

การบริหารงานมหาวิทยาลัย ในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 ได้มีการปรับปรุงส่วนราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่นมากมาย และมีการยกฐานะพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยขอนแก่นฉบับใหม่ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2521 ในพระราชบัญญัติใหม่ได้ขยายอำนาจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นอย่างกว้างขวาง และในปี พ.ศ. 2521 ได้มีการแก้ไขข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่นด้วย

โปรแกรมการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จัดตั้งคณะขึ้นใหม่อีก 4 คณะ คือคณะเทคนิคการแพทย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งจะเปิดรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2522 และ 2523 ในปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังคงเปิดสอนระดับปริญญาตรีในสาขาต่างๆทั้งสิ้น 20 สาขาเช่นเดียวกับในช่วงปลายของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 (2518-2519)

การประเมินผลการศึกษา ยังคงใช้ระบบตัวอักษร (Letter Grade) และระบบคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average) เป็นระบบการประเมินผลการศึกษาของคณะ

นักศึกษา ในปีการศึกษา 2520 มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาใหม่เพิ่มขึ้นเป็นปีละ 863 คนเมื่อเทียบกับแผนพัฒนาฉบับที่ 4 พบว่ามหาวิทยาลัยรับนักศึกษาได้ต่ำกว่าเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 15.80 และเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2519 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 พบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2519 คิดเป็นร้อยละ 10.36 ในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาใหม่ทั้งหมด 1,805 คน เป็นนักศึกษาชาย 1,033 คน และนักศึกษาหญิง 772 คน ในปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีนักศึกษาทั้งหมด 3,354 คน เป็นนักศึกษาชาย 1,980 คน และนักศึกษาหญิง 1,374 คน

คิดเป็นสัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายเท่ากับ 1 : 1.4

บุคลากร ในปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำ 622 คนเป็นอาจารย์หญิง 295 คน และอาจารย์ชาย 317 คน สัดส่วนวุฒิอาจารย์ปริญญาตรี : ปริญญาโท : ปริญญาเอก เท่ากับ 3.7 : 3.8 : 1 สัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำ เท่ากับ 1 : 10.5 และเรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 1 : 5.4 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 สัดส่วนวุฒิอาจารย์ในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 มีสัดส่วนดีขึ้นจากช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 (10.9 : 6.9 : 1) คำนอาจารย์พิเศษนั้น ในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 สัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำมีค่าต่ำลง (แผนพัฒนาฉบับที่ 3 สัดส่วนอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำเท่ากับ 1 : 14.0) เรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 มีเรโชสูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 (เรโชอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 4.6)

งบประมาณ ในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 645,281,600 บาท เป็นงบดำเนินการ 262,032,100 บาท และงบลงทุน 383,249,500 บาท งบประมาณที่ได้รับนั้นต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ตามแผนพัฒนาฉบับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 19.20 ในปี 2520 และได้รับสูงกว่าแผนร้อยละ 53.28 และ 44.15 ในปี 2521 และ 2522 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 พบว่าในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 ได้รับงบประมาณสูงกว่างบประมาณตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ถึงร้อยละ 64.12

ค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในปีการศึกษา 2520 และ 2521 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40,121.85 บาท และ 50,558.70 บาทตามลำดับ ถ้าเปรียบเทียบกับในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 พบว่าค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีของนักศึกษาในช่วงแรกแผนพัฒนาฉบับที่ 4 มีจำนวนสูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ประมาณร้อยละ 5.32

อาคารสถานที่ ในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประสบปัญหาในเรื่องที่พักอาศัยของนักศึกษา เนื่องจากจำนวนหอพักมีจำนวนเท่าเดิม แต่จำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้น ทำให้นักศึกษาบางส่วนต้องออกไปพักนอกมหาวิทยาลัย

ในด้านการก่อสร้างอาคาร ในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 มหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการก่อสร้างอาคารของคณะแพทยศาสตร์ อาคารเรียนมัธยมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ อาคารเรียนของคณะวิทยาศาสตร์ และอื่นๆ ตลอดช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 มหาวิทยาลัยสิ้นงบประมาณในการก่อสร้างทั้งสิ้น 319,391,800 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 จะมียังลงทุนสูงกว่าแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ถึงร้อยละ 48.54

จำนวนบัณฑิต ในปีการศึกษา 2520 และต้นปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตในสาขาต่างๆทั้งสิ้น 625 คน เป็นปริญญาตรี 622 คน และอนุปริญญา 3 คน เมื่อเปรียบเทียบกับในปีการศึกษา 2519 ปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฉบับที่ 3 พบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.60 เมื่อเปรียบเทียบกับแผนพัฒนาฉบับที่ 4 ปรากฏว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตได้ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 29.77

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวโน้มของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงหลังของแผนพัฒนาการศึกษา

ฉบับที่ 4 (2522-2524)

ตามแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 4 นั้นมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีโครงการต่างๆ รวม 17 โครงการ เป็นโครงการเดิม 7 โครงการ โครงการใหม่ 7 โครงการ และโครงการสำรอง 3 โครงการ

โครงการเดิมเป็นโครงการขยายงานในคณะต่างๆ 6 คณะ และขยายงานด้านบริหารของสำนักงานอธิการบดี

โครงการใหม่คือโครงการจัดตั้ง คณะเทคนิคการแพทย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ เปิดหลักสูตรระดับต่ำกว่าปริญญาตรีใน คณะพยาบาลศาสตร์ จัดตั้งภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และโครงการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีภูมิภาค

โครงการสำรอง คือ โครงการบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโทในคณะศึกษาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์

จากโครงการใหม่ 7 โครงการพบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จัดกระทำจนแล้วเสร็จ 3 โครงการ คือ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ ภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (จัดตั้งเป็นคณะ) ในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 นอกจากนี้มหาวิทยาลัยขอนแก่นยังประสบความสำเร็จในโครงการบัณฑิตศึกษาในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 อีกด้วย

ในช่วงหลังของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้วางแผนงานที่จะขยายงานต่างๆที่เป็นโครงการเดิม เช่นโครงการของสำนักงานอธิการบดี จะมีการจัดตั้งสำนักวิทยบริการ สถาบันวิจัยและพัฒนา และดำเนินการโครงการใหม่ที่อยู่นอกแผนพัฒนาฉบับที่ 4 คือ ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ และ ศูนย์วัฒนธรรมอีสาน

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โครงการปี พ.ศ. 2523-2526 มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง 4 ประการคือ¹

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางของงานบริการการศึกษา ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยรวมบริการห้องสมุด หน่วยงานโสตทัศนศึกษา หน่วยงานผลิตเอกสาร และศูนย์หนังสือ
2. เพื่อจัดหาและให้บริการในค่านำராเรียน วารสาร และวัสดุการอ่านอื่นๆ เพื่อความสะดวกแก่ผู้ใช้ประกอบการเรียน การสอน การวิจัย
3. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการจัดหา ผลิต และให้บริการเกี่ยวกับสื่อการศึกษาประเภทต่างๆสำหรับส่งเสริมประสิทธิภาพ การสอนของอาจารย์ และการเรียนของนักศึกษาและประชาชน
4. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการจัดพิมพ์ และ จำหน่ายตำราเรียน ตลอดจนอุปกรณ์การศึกษาอื่นๆของมหาวิทยาลัย

ความเป็นมาของโครงการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีโครงการที่จะขยายงานบริการการศึกษา ซึ่งมีอยู่เฉพาะห้องสมุดให้บริการการศึกษาอื่นเพิ่มขึ้น คือ งานโสตทัศนศึกษา หน่วยงานผลิตเอกสาร และ ศูนย์หนังสือ² นอกจากนี้งานโสตทัศนศึกษาในหน่วยงานต่างๆยังไม่มีระบบการทำงานที่ถูกต้อง มีการซื้ออุปกรณ์ทัศนศึกษาโดยอิสระ มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงมีความประสงค์ที่จะจัดรวมงานไว้ที่หน่วยงานกลาง และยังคงการให้หน่วยงานกลางนี้เป็นหน่วยในการผลิตเอกสารและศูนย์หนังสืออีกด้วย

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น โครงการปี พ.ศ. 2520-2524 มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง คือให้เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานและส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัย เพื่อให้คณะและภาควิชาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการ

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, สำนักงานอธิการบดี, โครงการจัดตั้งสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (เอกสารอัครสำเนา), หน้า 1.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสมความมุ่งหมายในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น¹

ความเป็นมาของโครงการ เมื่อเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นนั้น มหาวิทยาลัยมุ่งพัฒนาในด้านบุคลากรเป็นหลัก จึงทำให้เทิดเฉยต่อภาระกิจในด้าน การวิจัยโดยสิ้นเชิง กอปรกับงานวิจัยในระยะแรกนั้นยังมีน้อย เมื่อมหาวิทยาลัย มีบุคลากรที่มีความสามารถมากขึ้นและมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ขยายวงกว้างขึ้นอย่าง กว้างขวาง อีกทั้งได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากองค์การและสถาบันต่างประเทศ จึงมาให้งานวิจัยในด้านต่างๆมีมากขึ้น

ในปี พ.ศ. 2517 มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการขึ้นเพื่อดูแล และประสานงานด้านวิชาการและการวิจัยของมหาวิทยาลัย² ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ ก็ทำหน้าที่เพียงจัดสรรงบประมาณและควบคุมดูแล เฉพาะโครงการที่ได้รับทุนอุดหนุนวิจัย เท่านั้น ส่วนงานวิจัยอื่นๆยังเกาะเกี่ยวกับคณะและภาควิชาที่ดำเนินการ

ในปี พ.ศ. 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีการปรับปรุงระบบงานบริหารของ มหาวิทยาลัย และได้แต่งตั้งคณะกรรมการวิจัยขึ้นต่างหากจากคณะกรรมการวิชาการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน และมาตรการในการ ส่งเสริมการวิจัย รวมทั้งเผยแพร่และการติดตามโครงการวิจัยต่างๆของมหาวิทยาลัย³

ในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 4 ได้เน้นภาระกิจหลักของมหาวิทยาลัยใน ด้านการวิจัยเป็นพิเศษ ประกอบกับองค์การและหน่วยงานต่างประเทศได้ให้ความ สนใจที่จะให้ความช่วยเหลือด้านวิจัยมากขึ้น จึงคาดว่างานวิจัยของมหาวิทยาลัย

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, สำนักงานอธิการบดี, โครงการจัดตั้งสถาบันวิจัย และพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น (เอกสารอัดสำเนา), หน้า 7.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 1.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

ขอนแก่นจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และมหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะสนับสนุนโครงการวิจัยที่มีความร่วมมือกันหลายสาขาและเป็นโครงการระยะยาว แต่โครงสร้างของระบบการวิจัยในปัจจุบัน (2521) ไม่เอื้อต่อการก้าวขึ้นการร่วมมือกันหลายคณะวิชา ไม่มีหน่วยงานที่สามารถจะทำหน้าที่เผยแพร่ผลงานวิจัย นอกจากนี้ยังไม่มีหน่วยงานที่จะทำหน้าที่หาแหล่งช่วยเหลือทางการเงินทุนอีกด้วย ดังนั้นเพื่อให้มีหน่วยงานกลางที่จะรับผิดชอบในด้านการศึกษาวิจัยนี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงเสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัย

ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ความเป็นมาของการจัดตั้ง มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เปิดสอนวิชาที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 และในปีการศึกษา 2518 มีวิชาที่เปิดสอนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในคณะต่างๆรวมกันถึง 8 วิชา และยังมีวิชาต่างๆในคณะวิศวกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์หลายวิชาที่ต้องการระบบคำนวณหรือระบบเตรียมข้อมูลเพื่อช่วยในงานสอน และมหาวิทยาลัยขอนแก่นจะเริ่มเปิดบัณฑิตศึกษาในปีการศึกษา 2522 หลักสูตรบัณฑิตศึกษาในแต่ละสาขาวิชาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับต้องใช้คอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ระบบคอมพิวเตอร์ยังมีความจำเป็นต่อการค้นคว้าวิจัย งานบริหารและธุรการด้านต่างๆ เมื่อพิจารณาแนวโน้มในอนาคตโดยเฉพาะเมื่อเริ่มเปิดโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ขออนุมัติคณะกรรมการพิจารณากำหนดนโยบายและบริหารงานคอมพิวเตอร์ของรัฐ เพื่อจัดเช่าเครื่องเจาะบัตรจำนวน 1 เครื่องในปี 2518 ได้รับอนุมัติแต่ขาดงบประมาณในการจัดเช่า ในปี 2521 ได้ขออนุมัติเช่าเครื่องเจาะบัตรเป็นครั้งที่ 2 จำนวน 2 เครื่องและกำลังดำเนินการจัดเช่า จากประสบการณ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์คาดว่า การเช่าเครื่องเจาะบัตรอาจจะแก้ปัญหาได้เพียงส่วนหนึ่งเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ แต่ปัญหาล้วนอื่นยังคงมีอยู่ หากมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีระบบคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองก็จะช่วยให้งานการสอนด้านนี้ได้ผลดีขึ้น และยังมีประโยชน์ต่องานด้านวิจัยงานบริหารและธุรการ จึงเริ่มโครงการจัดตั้งศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ โดยจัดระบบ

งานเป็น 4 ระยะคือ ระยะที่หนึ่งและสองเป็นระยะที่ดำเนินการในรูปโครงการของสำนักงานอธิการบดี ระยะที่สาม ดำเนินการเป็นศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีฐานะเทียบเท่าคณะ ภายในสายงานบริหารของรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา ระยะที่สี่ ดำเนินการเป็นศูนย์คอมพิวเตอร์ เช่นเดียวกับระยะที่สามแต่เพิ่มหน้าที่เป็นศูนย์คอมพิวเตอร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกโสดหนึ่ง¹

ศูนย์วัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง เพื่อเป็นศูนย์กลางศึกษาค้นคว้าวิจัยวัฒนธรรมอีสาน เป็นศูนย์กลางให้การศึกษและการฝึกอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมอีสาน เป็นศูนย์กลางการเผยแพร่วัฒนธรรมอีสาน และเป็นศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่มีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกัน

ความเป็นมาของโครงการ ในปี พ.ศ. 2516 คณะศึกษาศาสตร์ได้จัดตั้งโครงการ "ศูนย์อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอีสาน" ขึ้นโดยคำริของ ดร.สายสุรี จุติกุล โดยมีมุ่งหวังที่จะให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาศิลปวัฒนธรรมอีสานในภูมิภาคนี้ และได้วางผังแม่บทของศูนย์ฯ ในรูปแบบบ้านอีสานอยู่ในผังแม่บทของคณะศึกษาศาสตร์ แต่ไม่เคยได้รับงบประมาณในการก่อสร้างในช่วงที่ ดร.สายสุรี จุติกุล ดำรงตำแหน่งคณะศึกษาศาสตร์ ทางโครงการฯ เคยได้รับเงินอุดหนุนจากเอกชน 2 แห่งคือ

1. มูลนิธิฟอร์ด เมื่อพิมพ์หนังสือ "บ้านอีสาน" จำนวน 2,000 เล่ม เขียนโดย น.ส. พิมพ์พรณ ปิณฑวิชชัย จำหน่ายเล่มละ 95 บาท ขณะนี้เก็บเงินได้ 11,635 บาท
2. จากหม่อมเจ้าปิยรังสิท รังสิท เพื่อซื้อกรรมมาตแบบโบราณไว้ประจำศูนย์ฯ จำนวนเงิน 3,995 บาท

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, โครงการจัดตั้ง ระบบคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (เอกสารอัครสำเนา), หน้า 1-8.

รวมเงินที่ได้รับบริจาคขณะนี้ 15,630 บาท¹

ปัจจุบัน (2521) มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้พิจารณาเห็นว่า งานวัฒนธรรม เป็นภารกิจสำคัญส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย จึงได้จัดตั้ง "ศูนย์วัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น" ขึ้น

การดำเนินงานของโครงการทั้ง 4 โครงการนั้น โครงการ 3 โครงการแรกคือ สถาบันวิจัยและพัฒนา สำนักวิทยบริการ และศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ นั้นเป็นโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดตั้งได้จากทบวงมหาวิทยาลัยเมื่อเดือนธันวาคม 2521 และกำลังอยู่ในระหว่างขั้แจงงบประมาณซึ่งคาดว่าจะได้รับงบประมาณในปี งบประมาณ 2523 ยกเว้นสำนักวิทยบริการที่ได้รับงบประมาณเป็นเงิน 12.5 ล้านบาท สำหรับหอสมุดจากงบประมาณปี 2521² และได้ดำเนินการส่งอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ไปฝึกงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อมาดำเนินการในศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่วนโครงการ ศูนย์วัฒนธรรมอีสาน กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการร่างโครงการโดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุดม บัวศรี เป็นประธานกรรมการ

โปรแกรมการศึกษา

ในค่านโปรแกรมการศึกษาระยะช่วงหลังแผนพัฒนาฉบับที่ 4 นี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีโครงการที่จะจัดตั้งคณะต่างๆในศูนย์แพทยศาสตร์ที่เหลืออยู่ให้

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, โครงการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น (เอกสารอัครสำเนา), หน้า 3.

²สัมภาษณ์ ชาวลิต คงพัทตรา, หัวหน้ากองวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 3 เมษายน 2522.

ครบถ้วน ยกเว้นคณะสัตวแพทยศาสตร์ที่ถูกตัดออกจากโครงการ คณะที่ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 คือคณะทันตแพทยศาสตร์ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากทบวงมหาวิทยาลัยแล้ว และกำลังอยู่ในระหว่างรอการพิจารณาจากทันตสมาคม

คณะทันตแพทยศาสตร์

โครงการจัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์เป็นโครงการส่วนหนึ่งในโครงการศูนย์แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทันตแพทย์ และเป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้าวิจัยโรคของช่องปากและฟัน ให้บริการด้านสุขภาพและอนามัยในโรคเกี่ยวกับช่องปากและฟันแก่ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความเป็นมาของการจัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่จะให้บริการเกี่ยวกับทันตสาธารณสุขแก่ประชาชนในท้องถิ่นที่ห่างไกล เพื่อแก้ไขปัญหานี้คือผลิตทันตบุคลากรที่มีความสามารถให้บริการแก่ประชาชนโดยใช้เวลาน้อยที่สุด ดังนั้นด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงจัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ขึ้นเพื่อผลิตทันตบัณฑิต (ทันตบัณฑิต หมายถึง บัณฑิตที่จบปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาทันตกรรม หลักสูตร 4 ปี สามารถบำบัดและป้องกันโรคในช่องปาก)¹

คณะทันตแพทยศาสตร์ประกอบด้วยภาควิชาต่างๆ 8 ภาควิชาคือ

1. ภาควิชาทันตกรรมจัดฟัน
2. ภาควิชาทันตกรรมสำหรับเด็ก
3. ภาควิชาชีววิทยาช่องปาก
4. ภาควิชาทันตกรรมชุมชน
5. ภาควิชาทันตกรรมบูรณะ
6. ภาควิชาพยาธิศัลยวิทยาช่องปาก
7. ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์
8. ภาควิชาปริทันตวิทยา

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คำชี้แจงขอความเห็นชอบในการจัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ (เอกสารอัครำเนา), หน้า 4.

หลักสูตรของคณะทันตแพทยศาสตร์มี 2 หลักสูตรคือ

1. หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาทันตกรรม เป็นหลักสูตร 4 ปีการศึกษา การศึกษาในหลักสูตรนี้จะต้องศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไปทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ วิชาเฉพาะและวิชาชีพ และวิธีปฏิบัติการทางคลินิก ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนี้จะได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขา ทันตกรรม

2. หลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรเพิ่มเติมอีก 2 ปีการศึกษา ต่อจากหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (ทันตกรรม) ผู้ที่จะสมัคร เข้าศึกษาต่อในหลักสูตร นี้จะต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (ทันตกรรม) จากมหาวิทยาลัย ขอนแก่น และได้ออกปฏิบัติงานค้ำทันตกรรมมาแล้วอย่างน้อย 2 ปีหลังจากสำเร็จ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (ทันตกรรม) ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนี้จะได้รับ ปริญญาทันตแพทยศาสตรบัณฑิต

คณะทันตแพทยศาสตร์คาดว่าจะเปิดรับนักศึกษารุ่นแรกได้ในปีการศึกษา 2523

นักศึกษา

มหาวิทยาลัยขอนแก่นจะขยายจำนวนนักศึกษาใหม่เพิ่มมากขึ้น และจะให้การสนับสนุนนักเรียนที่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นมากขึ้น โดยเพิ่มจำนวนนักเรียนใช้สิทธิเรียนคือสูงขึ้น โดย คาดการณ์ว่าจะเพิ่มจำนวนขึ้นเป็นร้อยละสี่สิบของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดที่มหาวิทยาลัย จะรับเข้าศึกษาได้

งบประมาณ

งบประมาณของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในช่วงหลังของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 (ปีงบประมาณ 2523-2524) ที่ประมาณไว้ตามแผนมีจำนวนทั้งสิ้น 414.21 ล้านบาท เป็นงบลงทุน 237.11 ล้านบาท และงบดำเนินงาน 177.10 ล้านบาท ซึ่งงบ

ประมาณร้อยละ 41.07 เป็นงบประมาณของคณะแพทยศาสตร์

อาคารสถานที่

ในค่านอาคารสถานที่นั้นมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาคารที่ของงบประมาณ
ในปีงบประมาณ 2523 หลายอาคารคือ ตึกวิทยาศาสตร์ปรีคลินิก ตึกคนไข้
ตึกวิทยาศาสตร์คลินิกหลังที่ 2 ของคณะแพทยศาสตร์ อาคารฝ่ายผลิตเอกสาร
ศูนย์หนังสือ และตึกหอสมุดกลางหลังใหม่ (ปีงบประมาณ 2523-2526)

ในช่วงหลังของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 จะมีอาคารที่ก่อสร้างค้างอยู่แล้วเสร็จ
6 หลัง คือ อาคารตรวจ-รักษา คณะแพทยศาสตร์ หอพักนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์
ตึกบริการแก่โรงพยาบาล อาคารเรียนรวมพร้อมห้องปฏิบัติการ คณะแพทยศาสตร์
อาคารศูนย์คลังเลือด ตึกวิทยาศาสตร์คลินิก

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปพัฒนาการมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแก่ออกตั้งใน พ.ศ. 2507 ถึง ปัจจุบัน (2521)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2507 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเริ่มโครงการที่จะจัดตั้งสถาบันการศึกษาวิชาชีพระดับสูงทาง เกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ และขยายงานด้านการสอนในด้านต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามลำดับในปีถัดมา

การบริหารงานมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อเริ่มก่อตั้ง (2507-2509)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีฐานะเป็นกรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี คำเนินการโดยมีสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดนโยบาย ต่อมาในปี 2510 โดยคำริของของ อาพัฒนา พจน์ สารสิน อธิการบดีในขณะนั้น จะเชิญให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีภูมิสำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้สอดคล้องกับความต้องการของภูมิภาค มหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงได้ตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่ง เพื่อเป็นที่ปรึกษาของอธิการบดีในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารงานมหาวิทยาลัย โดยใช้ชื่อคณะกรรมการว่า "คณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่น" ในปี พ.ศ. 2515 ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2508 ที่เกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัย ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 177 และแก้ไขธรรมนูญกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยขอนแก่นในปีการศึกษา 2517 และเปลี่ยนชื่อเป็น "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2517" และโอนสังกัดจากสำนักนายกรัฐมนตรีมาเป็นหน่วยงานในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในปี 2516 ในระหว่างปี พ.ศ. 2519 ถึง 2520 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้มีการปรับปรุงส่วนราชการในมหาวิทยาลัยและทำการยกฐานะพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่นฉบับใหม่ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2521 และทำการแก้ไขข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่าด้วยคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2521

การแบ่งส่วนราชการ เมื่อเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีการแบ่งส่วนราชการเพียง 4 ส่วนคือ สำนักงานอธิการบดี คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในระยะต่อมามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีการขยายหน่วยงานอย่างกว้างขวาง ดังแสดงในแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 แสดงการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตามระยะของแผนพัฒนาการศึกษา

สมัยเริ่มก่อตั้ง (2507-2509)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (2510-2514)	แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 3 (2515-2519)	ช่วงแรกของแผนพัฒนา การศึกษานับที่ 4 (2520-2521)
สำนักงานอธิการบดี คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์- อักษรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์	สำนักงานอธิการบดี คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์- อักษรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์	สำนักงานอธิการบดี คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์- อักษรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์	สำนักงานอธิการบดี คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

โปรแกรมการศึกษา เมื่อเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีคณะวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีเพียง 2 คณะวิชาคือ คณะเกษตรศาสตร์ และ คณะวิศวกรรมศาสตร์ เท่านั้น ในระยะต่อมาจึงขยายโปรแกรมการศึกษาเป็น 4 คณะในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 เป็น 5 คณะในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 และจะขยายเป็น 10 คณะในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 (2520-2522) ดังแสดงในแผนภูมิ 6

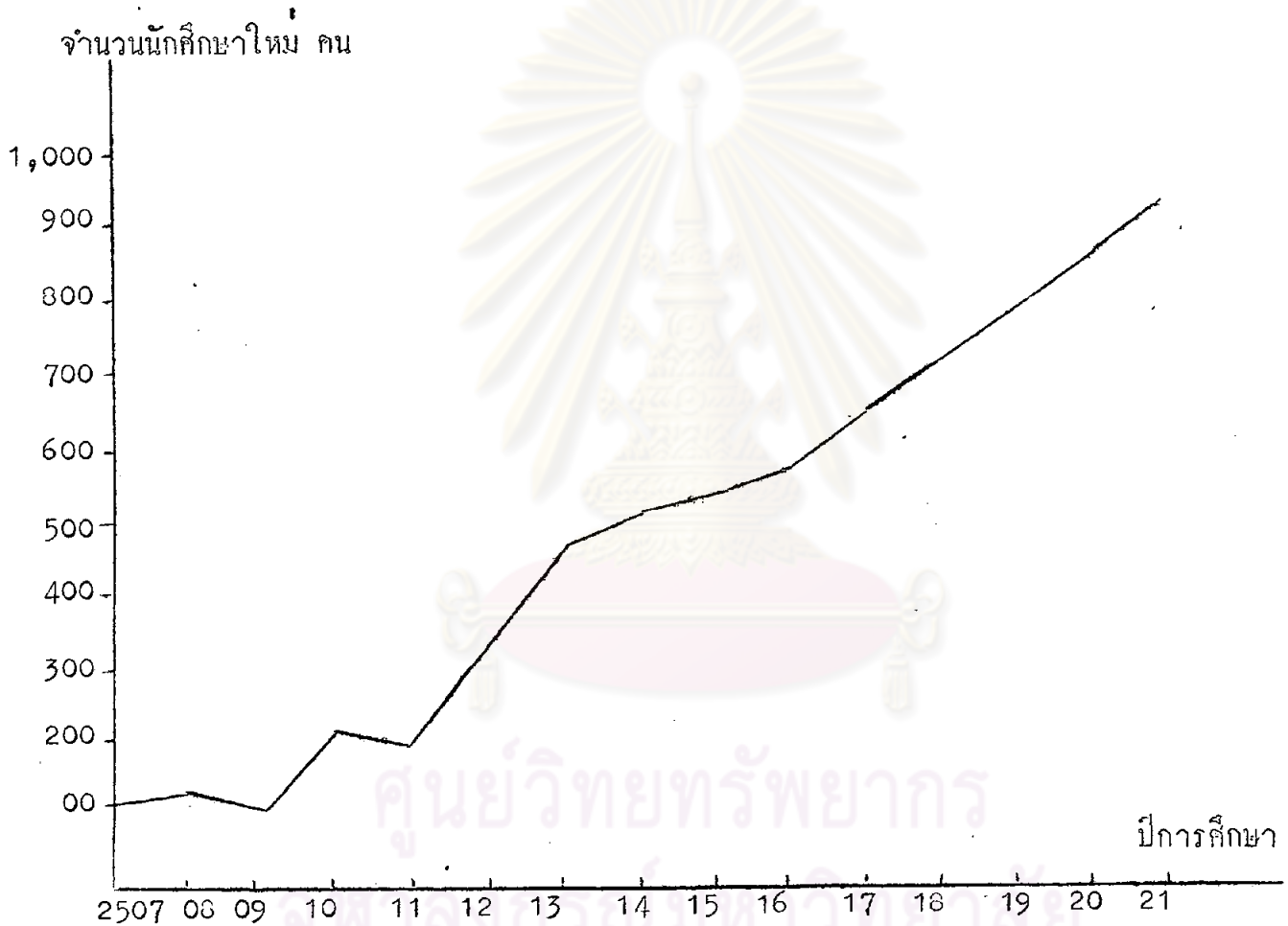
แผนภูมิที่ 6 แสดงคณะวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยขอนแก่นตามระยะของแผนพัฒนาการศึกษา

สมัยเริ่มก่อตั้ง (2507-2509)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (2510-2514)	แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 3 (2515-2519)	แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 4 (2520-2524)
เกษตรศาสตร์	เกษตรศาสตร์	เกษตรศาสตร์	เกษตรศาสตร์
วิศวกรรมศาสตร์	วิศวกรรมศาสตร์	วิศวกรรมศาสตร์	วิศวกรรมศาสตร์
	ศึกษาศาสตร์	ศึกษาศาสตร์	ศึกษาศาสตร์
	พยาบาลศาสตร์	พยาบาลศาสตร์	พยาบาลศาสตร์
		แพทยศาสตร์	แพทยศาสตร์
			มนุษยศาสตร์และสังคม -ศาสตร์ (2522)
			เทคนิคการแพทย์ (2522)
			สาธารณสุขศาสตร์ (2522)
			บัณฑิตวิทยาลัย (2522)
			ทันตแพทยศาสตร์ (รอ พิจารณาจากทันตสมาคม)

การประเมินผลการศึกษา ในระยะก่อตั้งมหาวิทยาลัย (2507-2509 หน่วย
 วิชาผลประจำคณะเป็นผู้ทำการประเมินผลการศึกษาโดยใช้ระบบคะแนนร้อยละเป็นระบบ
 ในการประเมินผลการศึกษา จนกระทั่งในปีการศึกษา 2514 ได้เปลี่ยนมาใช้ระบบตัว
 อักษร (Letter Grade) และระบบคะแนนเฉลี่ยสะสม (Cummulative Grade
 Point Average) เป็นระบบประเมินผลการศึกษา โดยคณะศึกษาศาสตร์เริ่มใช้เป็น
 คณะแรกในปีการศึกษา 2512

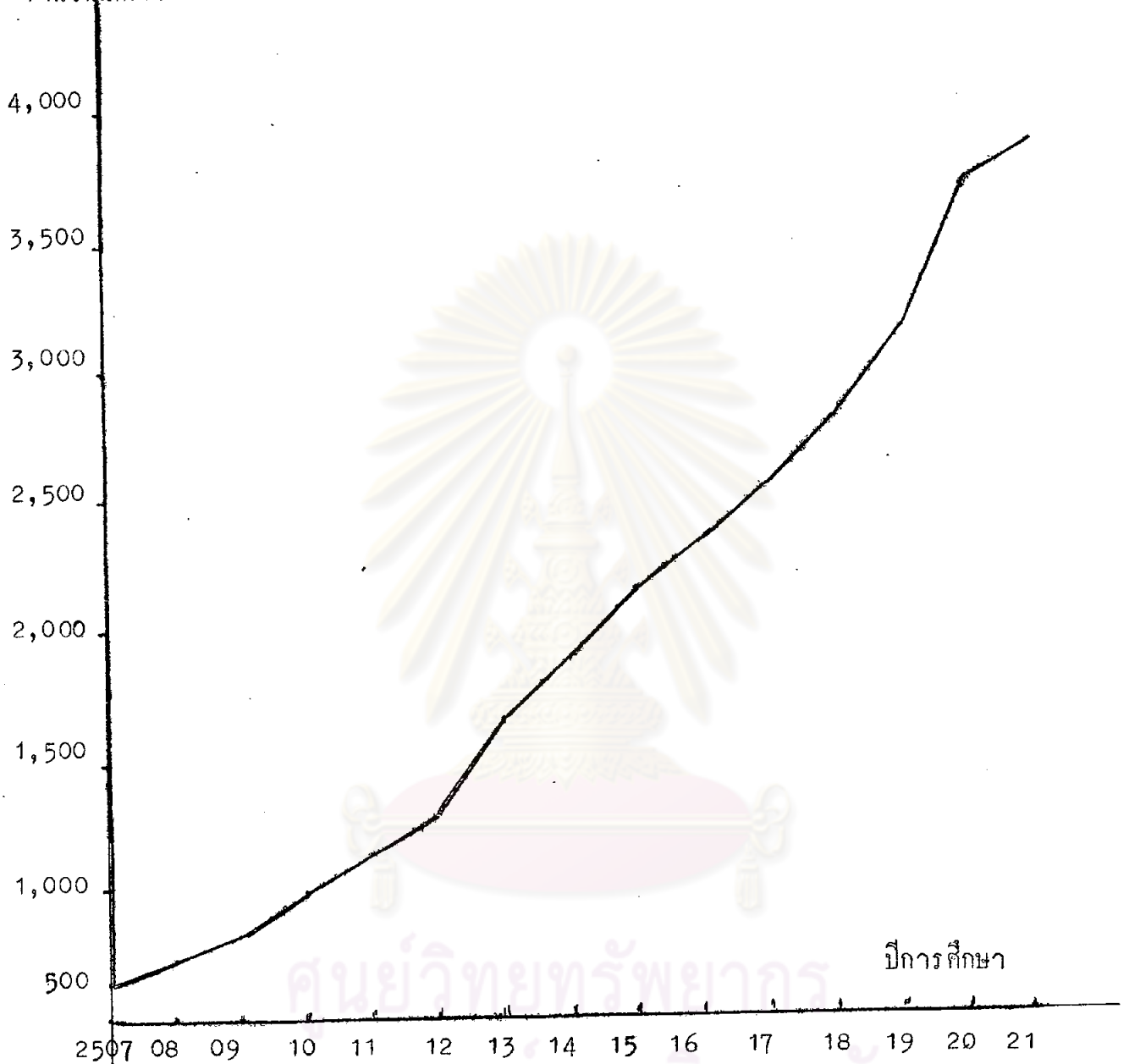
นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษารุ่นแรกในปีการศึกษา 2507 เป็น
 จำนวน 107 คน เป็นนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ 49 คน และคณะวิศวกรรมศาสตร์ 58
 คน โดยใช้ข้อสอบคัดเลือกเด็กของสภาการศึกษาแห่งชาติร่วมกับมหาวิทยาลัยแห่งอื่น ในปี
 การศึกษา 2512 สภามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีมติเห็นชอบในการส่งเสริมให้นักเรียนที่มี
 ภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้โดยไม่
 ต้องผ่านการสอบคัดเลือก โดยให้นักเรียนที่มีคะแนนสูงสุดเป็นจำนวนร้อยละ ห้าของ
 นักเรียนที่สอบได้ได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของจังหวัด และได้เพิ่มจำนวนนักเรียนเรียนดี
 เป็นร้อยละ สิบ สิบห้า และ ยี่สิบ ในปีถัดมาตามลำดับ การรับนักศึกษาใหม่ในแต่ละช่วง
 ของแผนพัฒนานั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 มหาวิทยาลัย
 ขอนแก่นรับนักศึกษาใหม่ได้สูงกว่าแผนได้ถึงร้อยละ 33.41 และรับได้ต่ำกว่าแผนในช่วง
 แผนพัฒนาฉบับที่ 3 คือต่ำกว่าแผนาคิดเป็นร้อยละ 22.90 และ 18.71 ในปีการศึกษา
 2515 และ 2519 ตามลำดับ และในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 มหาวิทยาลัย
 ขอนแก่น รับนักศึกษาได้ต่ำกว่าแผนาคิดเป็นร้อยละ 15.80 ในปีการศึกษา 2521 มหา-
 วิทยาลัยขอนแก่นรับนักศึกษาใหม่เพิ่มขึ้นเป็น 942 คนซึ่งเพิ่มจากปีการศึกษา 2507 เท่ากับ
 835 คน เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 60 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 55.74 จำนวน
 นักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2521 แสดงในแผนภูมิที่ 7
 ในปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีนักศึกษาทั้งสิ้น 3,354 คน เป็นนักศึกษาชาย
 1,980 คน และนักศึกษาหญิง 1,374 คน พบว่าในปัจจุบัน (2521) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 มีนักศึกษาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2507 เท่ากับ 3,247 คน เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละ 232 คน

คิดเป็นร้อยละประมาณปีละ 216.76 จำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2521 แสดงในแผนภูมิที่ 8 เมื่อพิจารณาสัดส่วนนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงในปีการศึกษา 2507 มีค่าสัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายโดยเฉลี่ย เท่ากับ 1 : 7 แต่ในปีการศึกษา 2521 สัดส่วนระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายเท่ากับ 1 : 1.4

แผนภูมิที่ 7 จำนวนนักศึกษาใหม่มหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2521

จำนวนนักศึกษา คน

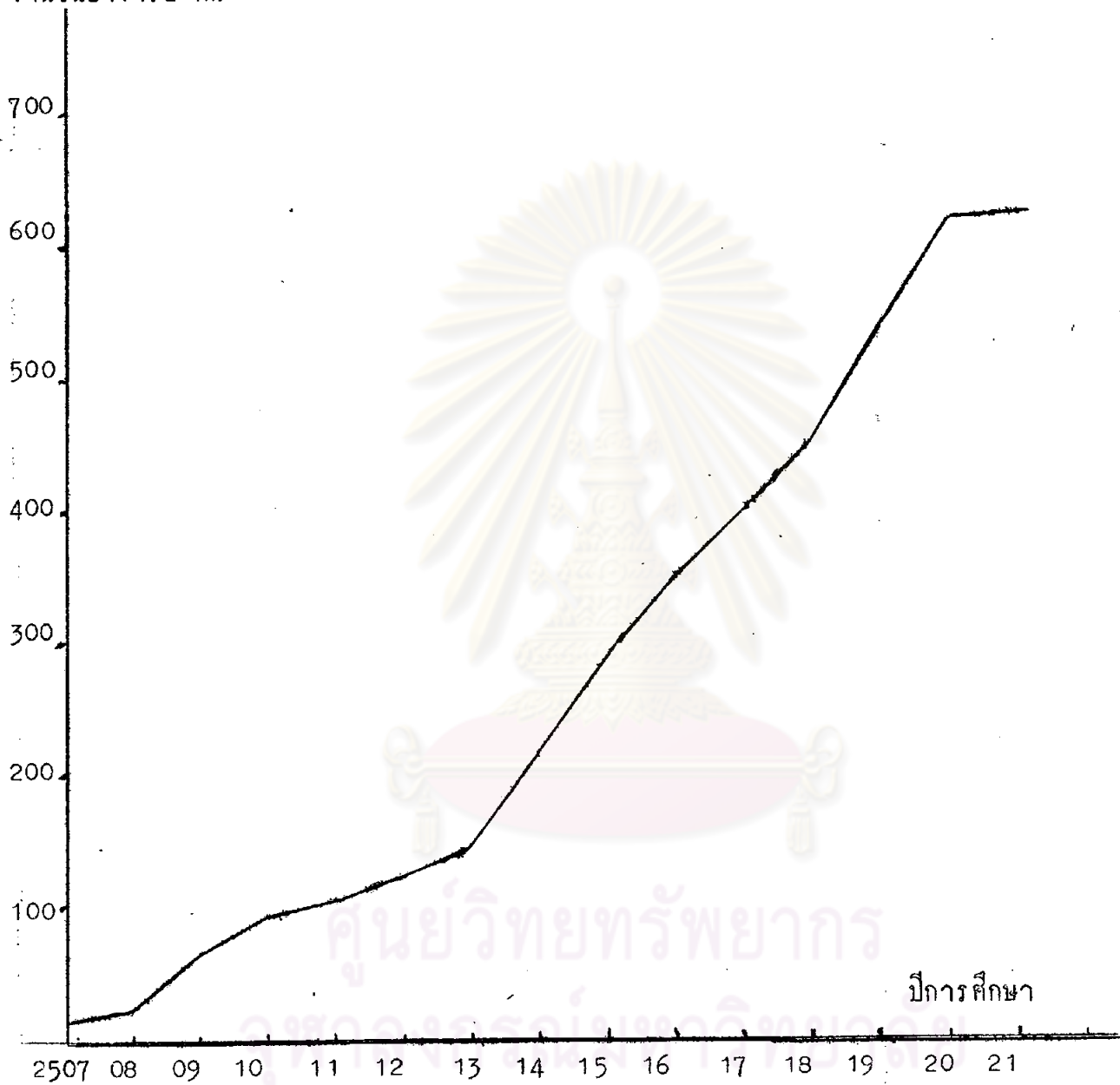
ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 8 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2521

บุคลากร มหาวิทยาลัยขอนแก่นในปีการศึกษา 2507 มีอาจารย์ประจำ 15 คน และอาจารย์ที่ทำการสอนส่วนใหญ่เป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยมหิดล และอาจารย์ชาวต่างประเทศ ในปีการศึกษาต่อมา มีการบรรจุแต่งตั้งอาจารย์ประจำมากขึ้น ระยะเวลาแรกอาจารย์ประจำส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพายัพ ผลิตบุคลากร โดยสนับสนุนและให้ทุนอาจารย์ไปศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในปัจจุบัน (2521) อาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโท และมีอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาเอกเพิ่มมากขึ้น ในปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 622 คน เป็นอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอก 73 คน ปริญญาโท 281 คน และปริญญาตรี 268 คน เมื่อเปรียบเทียบกับในปีการศึกษา 2507 พบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีอาจารย์เพิ่มขึ้น 607 คน เพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ยปีละ 43 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 289.05 จำนวนอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2521 แสดงในแผนภูมิที่ 9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จำนวนอาจารย์ คน

แผนภูมิที่ 9 จำนวนอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2521

สัดส่วนวุฒิอาจารย์ ปรินญาตรี : ปรินญาโท : ปรินญาเอก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2521 มีค่าโดยเฉลี่ยดังนี้

ช่วงแรกในระยะก่อดังมหาวิทยาลัย (2509)	เทานั้น	27:6.5:1
ช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 (2510-2514)	"	22.6:6.7:1
ช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 (2515-2519)	"	10.9:6.9:1
ช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 (2520-2521)	"	3.3:3.9:1

และเมื่อพิจารณาถึงจำนวนอาจารย์พิเศษที่มาช่วยราชการมหาวิทยาลัยขอนแก่นพบว่า สัดส่วนระหว่างอาจารย์พิเศษและอาจารย์ประจำ จะมีค่าโดยเฉลี่ยคือ

ช่วงแรกในระยะก่อดังมหาวิทยาลัย (2509)	เท่ากับ	1:1.97
ช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 (2510-2514)	"	1:4.09
ช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 (2515-2519)	"	1:14.0
ช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 (2520-2521)	"	1:10.5

ในคานปริมาณงานอาจารย์ พิจารณาจากค่าเรโซอาจารย์ต่อนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2521 มีค่าโดยเฉลี่ยดังนี้

ช่วงแรกในระยะก่อดังมหาวิทยาลัย (2509)	เท่ากับ	1:4.5
ช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 (2510-2514)	"	1:6.4
ช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 (2515-2519)	"	1:4.6
ช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 (2520-2521)	"	1:4.4

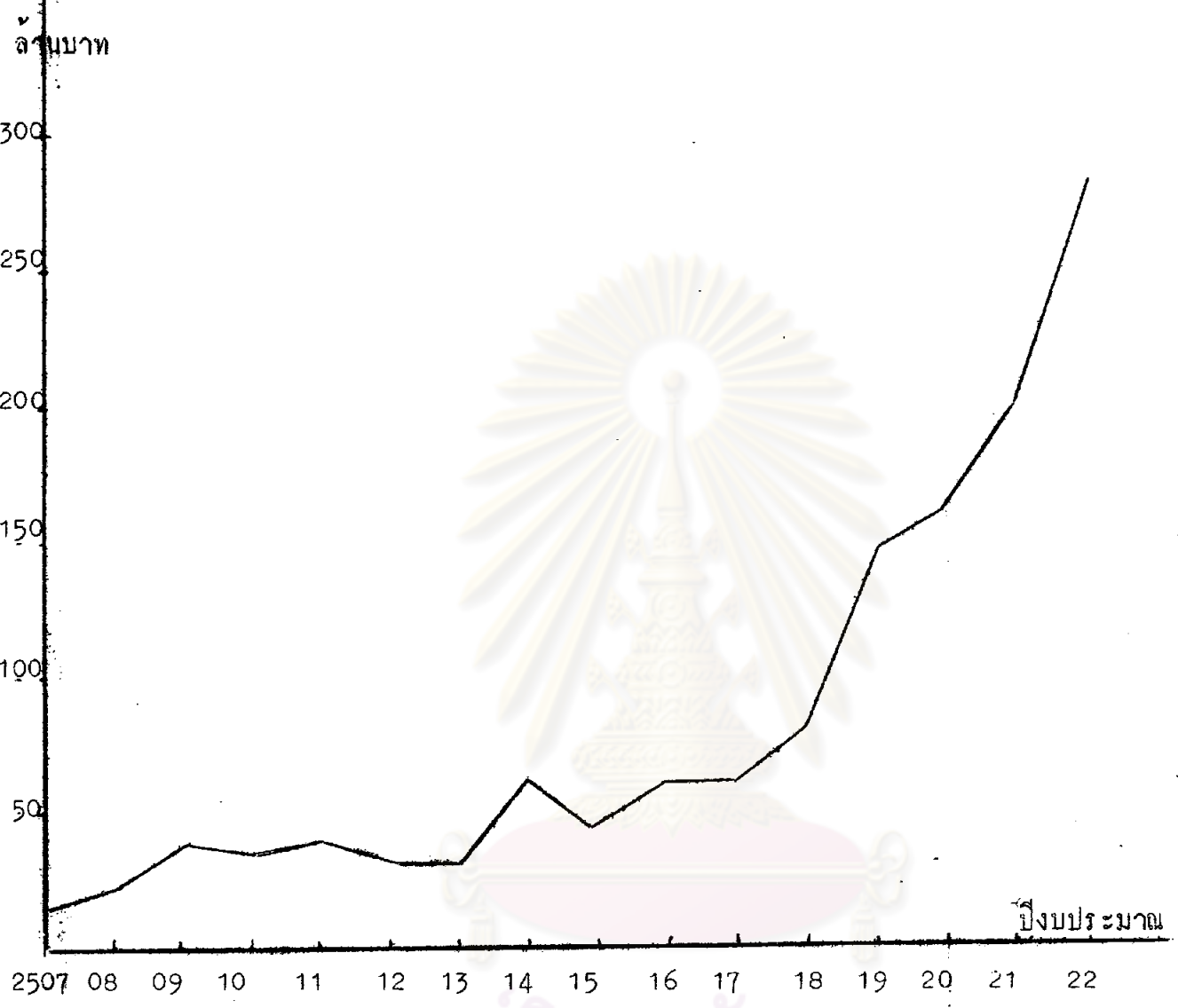
งบประมาณ เมื่อเริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นงบประมาณที่มหาวิทยาลัย ได้รับส่วนใหญ่เป็นงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานก่อสร้างมหาวิทยาลัย เช่นค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง คุรุภัณฑ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณปีแรกในปี พ.ศ.2507 เป็นจำนวน 15 ล้านบาท เมื่อมหาวิทยาลัยได้ขยายงานกว้างขวางขึ้น จำนวนงบประมาณ ก็เพิ่มมากขึ้น ในระยะสิบปีหลังจากการก่อตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น งบประมาณส่วนใหญ่ ของมหาวิทยาลัยจะเป็นงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานก่อตั้งศูนย์แพทยศาสตร์ ปัจจุบัน

(ปีงบประมาณ 2522) มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 282,064,300 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2507 เฉลี่ยประมาณปีละ 19.08 ล้านบาท ร้อยละ 127.17 งบประมาณของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปี 2507-2522 แสดงในแผนภูมิที่ 10

ในการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก เมื่อคำนวณเปรียบเทียบกับจำนวนนักศึกษาในแต่ละปีพบว่าค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2521 มีค่าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 46,838.29 บาท ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักศึกษาโดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2507 - 2521 แสดงในแผนภูมิที่ 11

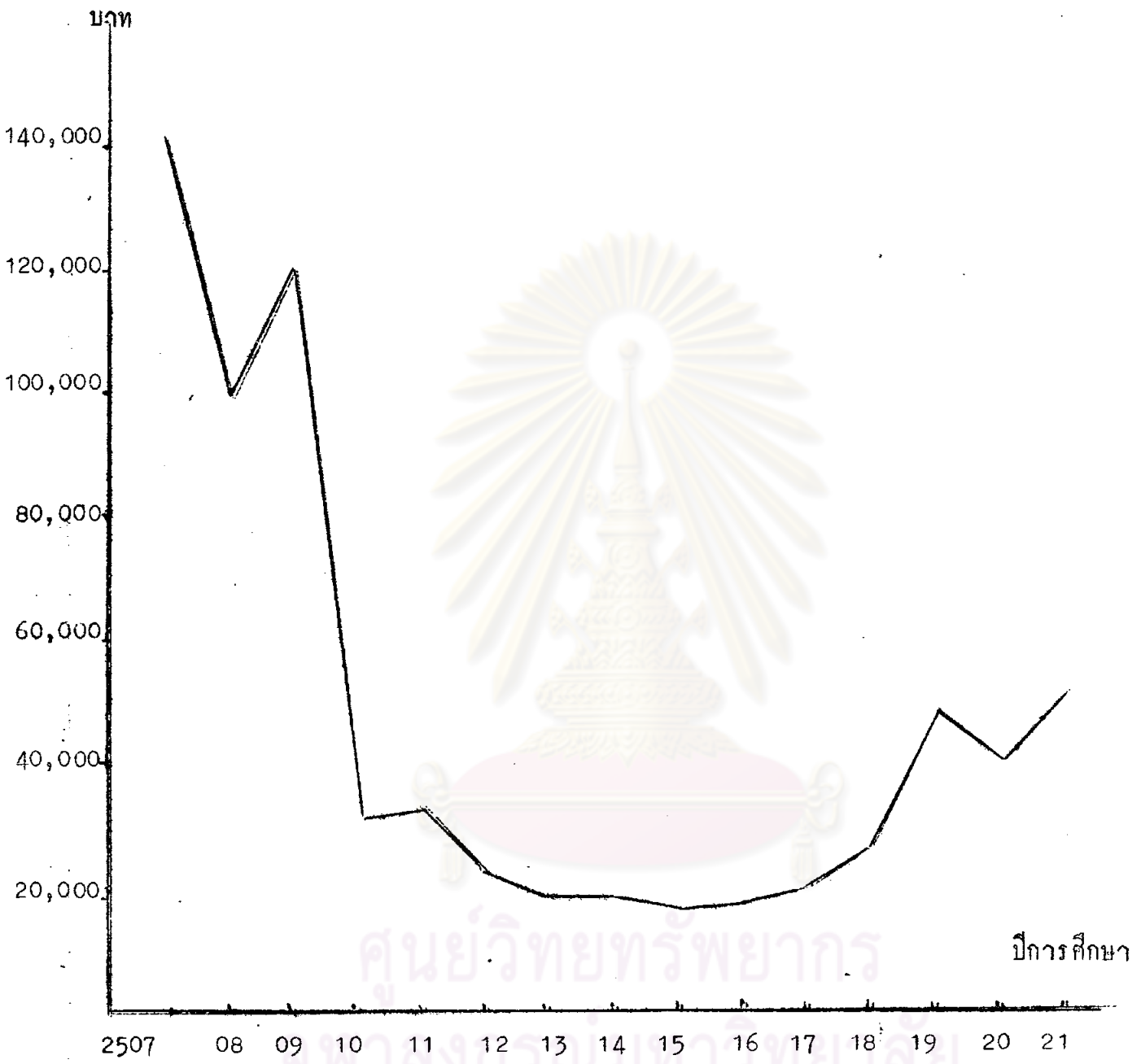
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 10 งบประมาณของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปี 2507-2522

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

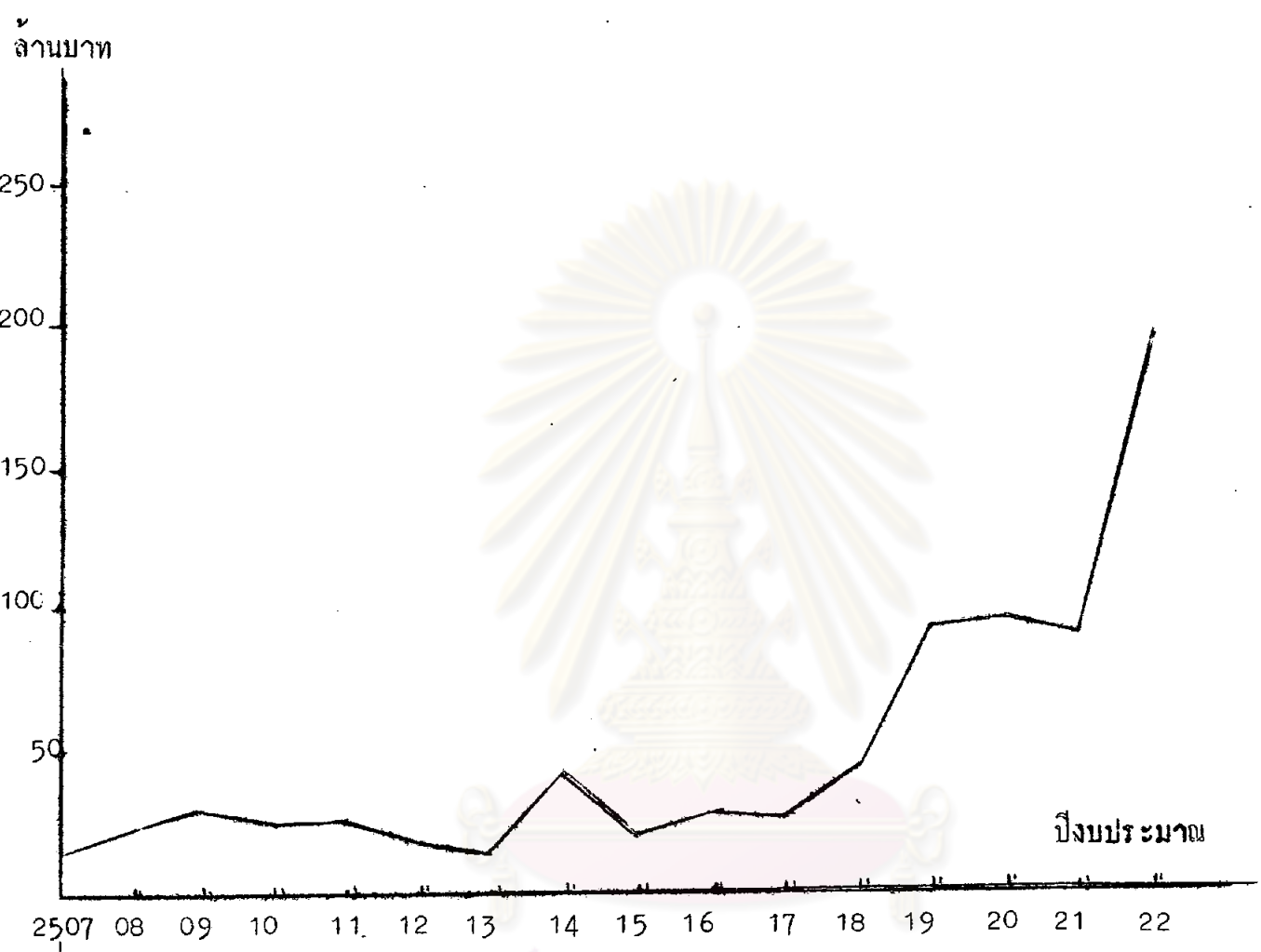

แผนภูมิที่ 11 ค่าใช้จ่ายรายหัวต่อปีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา 2507-2521

อาคารสถานที่ ระยะสองปีแรกของการก่อตั้งมหาวิทยาลัย (2507-2508) มหาวิทยาลัยขอนแก่นอาศัยที่เรียนของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เป็นที่เรียนชั่วคราว มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เริ่มทำการก่อสร้างอาคารเรียน และที่พักภายในบริเวณที่ตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2507 และก่อสร้างอาคารชุดแรกแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2509 นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยจึงได้ย้ายมาที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ใน พ.ศ. 2509 การก่อสร้างในระยะเริ่มตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นสิ้นงบประมาณ 69,092,600 บาท ในระยะต่อมามหาวิทยาลัยได้ขยายหน่วยงานกว้างขวาง เช่นจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ เป็นต้น และขยายการรับนักศึกษาใหม่จึงทำให้มีการก่อสร้างอาคารเรียน และที่พักเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย จึงทำให้งบประมาณในการก่อสร้างมีจำนวนสูงขึ้นเป็นลำดับ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 12

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยพัทยากร

แผนภูมิที่ 12 งบลงทุนในการก่อสร้างอาคารสถานที่ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2507-2522

จำนวนบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีบัณฑิตรุ่นแรกในปีการศึกษา 2510 จำนวน 59 คน เป็นบัณฑิตคณะเกษตรศาสตร์ 35 คน และบัณฑิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ 24 คน มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลิตบัณฑิตเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจาก 59 คนในปีการศึกษา 2510 เป็นจำนวน 622 คนในปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีจำนวนบัณฑิตเพิ่มขึ้นประมาณปีละ 57 คนหรือร้อยละ 95.42 จำนวนบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นรุ่น 2507-2517

ดูแผนภูมิที่ 13

เมื่อพิจารณาเปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาพบว่า นักศึกษารุ่น 2507-2517 มีเปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาโดยเฉลี่ยดังต่อไปนี้

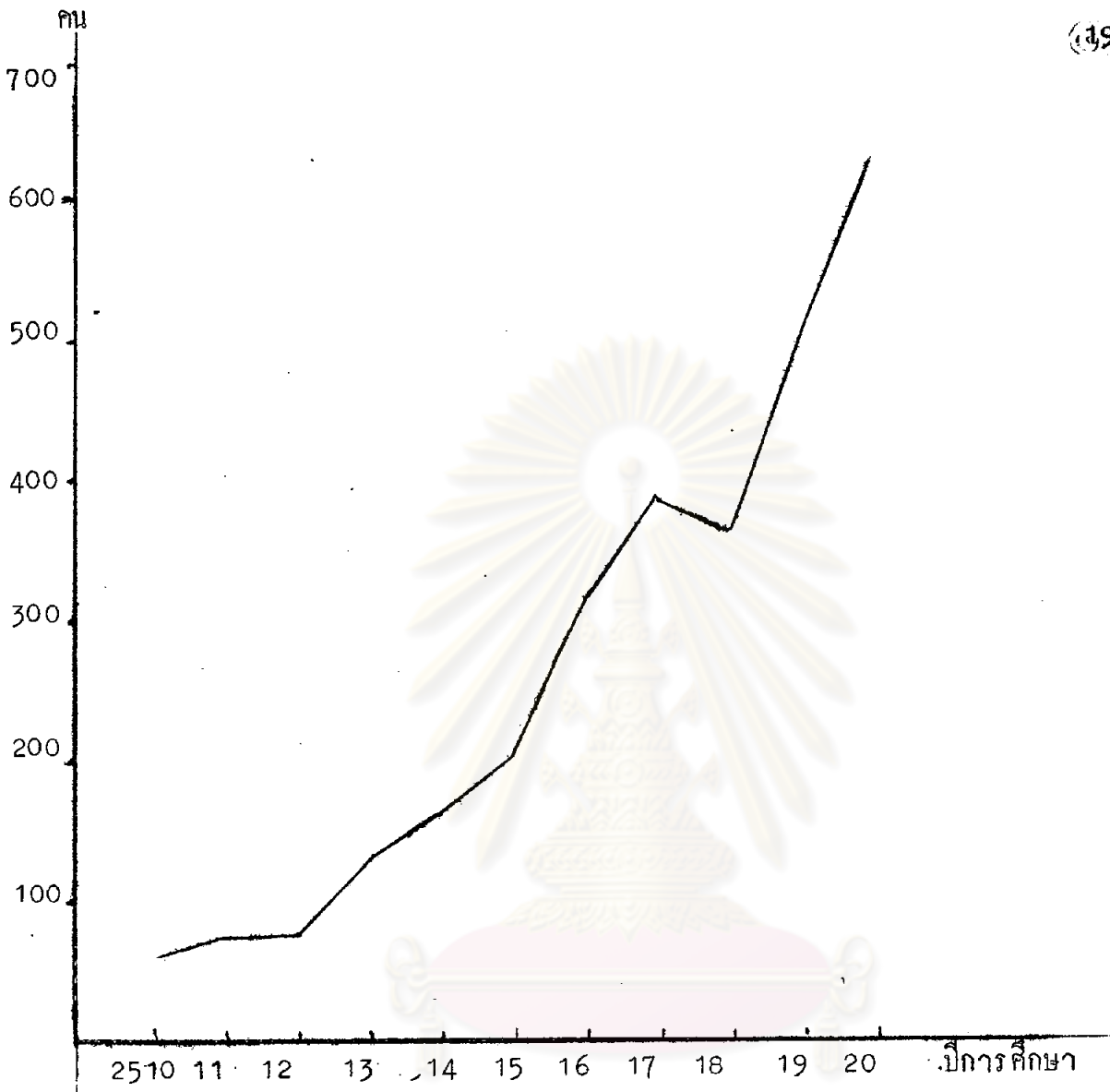
ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 2 (รุ่น 2507-2511) เท่ากับ 66.28

ในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 (รุ่น 2512-2516) เท่ากับ 88.41

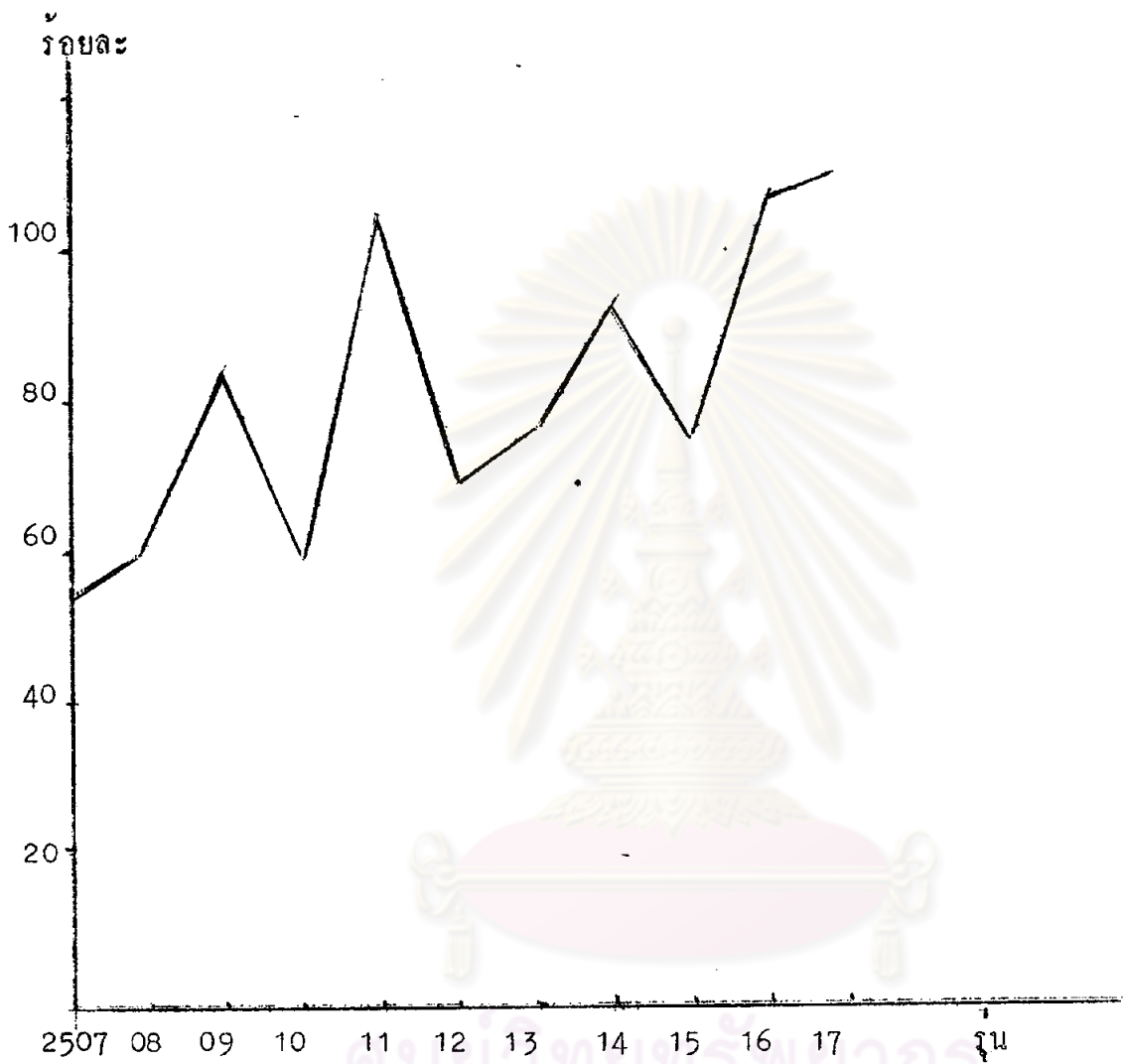
รุ่น 2517 และนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต เท่ากับ 90.01

เปอร์เซ็นต์การสำเร็จการศึกษาของนักศึกษารุ่น 2507-2517 แสดงในแผนภูมิที่ 14

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยพัทยากร
แผนภูมิที่ 13 จำนวนบัณฑิตของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปีการศึกษา
2510-2520
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 14 เปอร์เซ็นต์ความสำเร็จการศึกษาของนักศึกษารุ่น 2507-2517